

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 31. 8. 2019

Število objav: 39

Internet: 32

Tisk: 7

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 3

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 34

Internet	Naslov	Gospodarska rast se umirja, potrošnja zaradi optimističnih potrošnikov vseeno višja		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	24ur.com; 773.233, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	N.Š. , STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu . Četrtna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali....			

Internet	Naslov	Banka Slovenije: Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu . Četrtna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali....			

Internet	Naslov	Šesti blok Teša bo predvidoma v sredo ponovno začel obratovati		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 17	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...večkrat zaustavljena. Teš 6, ki ima sicer 40-letno življenjsko dobo, je začel poskusno obratovati junija 2015, zaradi visoke vrednosti projekta njegove graditve , ki je z začetnih 600 milijonov evrov poskočila na 1,428 milijarde evrov, pa je že od začetka vzbujal dvome o upravičenosti, ekonomičnosti in transparentnosti....			

Internet	Naslov	BDP v drugem četrtnju z 2,5-odstotno rastjo (dopolnjeno)		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...četrtnju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrtnju lani. Največ oseb se je v tem četrtnju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu , v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Danes objavljeni podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), gradbeništvo (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke). Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih...			

Internet	Naslov	BDP v drugem četrtletju z 2,5-odstotno rastjo (daljše)		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...četrtletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrtletju lani. Največ oseb se je v tem četrtletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvo , v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS za makroekonomske...			

Internet	Naslov	Mala podjetja učinkovitejša, velika stabilnejša		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Delo.si; 454.365, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Simona Fajfar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tega ni nezanemarljivo, da je okoli 70 odstotkov mikro in malih podjetij družinskih, okoli 65.000 pa jih opravlja obrtno dejavnost. Zlasti so pomembna v gradbeništvo in storitvenih dejavnostih, v industriji in trgovini. V storitvenih dejavnostih prevladuje poslovanje z nepremičninami, v dejavnosti popravila računalnikov...			

Internet	Naslov	Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice. »V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege gradbene parcele in odkupovanje zemljišč,« so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še...			

Internet	Naslov	Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 28	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvo . Četrletna rast dodane vrednosti v gradbeništvo se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali....			

Internet	Naslov	Pridobivanje dokumentacije pred gradnjo hiše		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Nadlani.si; 119.408, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 29. 8. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dokumentacije. Del dokumentacije je tudi projekt za izvedbo del. Upravna enota ga sicer ne zahteva pri izdaji gradbenega dovoljenja, je pa po zakonu o graditvi objektov en izvod tega dokumenta nujno imeti na gradbišču. Odgovorni nadzornik gradbišča preverja oziroma nadzira, ali izvajalec gradi skladno s projektom....			

Internet	Naslov	Na slovenskem trgu dela letos stanje kot pred 11 leti		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Lana Dakič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...odprlo pa naj bi se približno 17.300 novih delovnih mest. Število zaposlenih naj bi se tako v drugem letošnjem polletju povečalo za 2,6 odstotka, največ v gradbeništvo (9,3 odstotka), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (6,2), poslovanju z nepremičninami (5,8) in drugih dejavnostih (5,2 odstotka). ...			

Internet	Naslov	Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Albina Kenda		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in pa bruto investicije ... podrobneje, naložbe v gradbeništvo avtor ALBINA KENDA Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej Foto: Shutterstock Več iz teme: BDP > statistika > SLOVENIJA...			

Internet	Naslov	Surs: Slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 48	Avtor	Albina Kenda		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...končna poraba in naložbe, neto izvoz pa jo je krnil. Ko gre za naložbe, je bila rast v novo opremo in stroje veliko skromnejša (6,9-odstotna) kot pa rast v gradbeništvo (ta je bila 13,4-odstotna). Potem ko so dolga leta podjetja pospešeno vlagala na primer v nakup tovornjakov, so se v drugem četrtletju naložbe v transportno...			

Tisk	Naslov	Kdo sploh še želi biti rudar		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Večer; 107.900, Slovenija	Stran: 12	Površina: 520 cm ²
	Rubrika, Datum	Celjsko; 31. 8. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Rozmari Petek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...rudnika, Pogorelčnik odgovarja: "Ne vem, takih enoznačnih odgovorov nimam. Ampak, kot rečeno, gotovo se da delo v rudarstvu povezati tudi s kakšnim delom v gradbeništvo . To mi najprej pade na misel. In na dolgi rok, tudi ko bo rudnik zaprt, ne bo kar zapuščen. Določen kader bo moral stvari vzdrževati. Tako da vse skupaj...			

Tisk	Naslov	Rast počasnejša, obeti še slabši		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 3	Površina: 354 cm ²
	Rubrika, Datum	V ospredju; 31. 8. 2019		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Klemen Košak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...razlika na medletni ravni zmanjšala na 1,3 odstotne točke. Padec izvoza samo vprašanje časa K rasti so med drugim prispevali tudi izvoz, gradbeništvo in potrošnja gospodinjstev. Gradbeništvo poganjata pomanjkanje stanovanj in dostopnost poceni kreditov, ljudje pa vse več trošijo, ker je vedno več zaposlenih in ker se zvišujejo...			

Tisk	Naslov	Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir?		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Delo - Sobotna priloga; 70.000, Slovenija	Stran: 29	Površina: 192 cm ²
	Rubrika, Datum	Sobotna priloga; 31. 8. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Tomaž Krištof, Tomaž Kumelj		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...rubriki PP29 je dr. Borut Bundara 24. avgusta v odzivu na članek Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir? zapisal, daje nedavna interpretacija gradbenega zakona (GZ), ki jo je pripravilo ministrstvo za okolje in prostor (MOP), gradbenikom odvzela pravico do vodenja projekta za stavbe in jo podelila zgolj arhitektom....			

Internet	Naslov	Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 55	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...dovoljenja,«pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice. »V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege gradbene parcele in odkupovanje zemljišč,«so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še...			

Internet	Naslov	Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 57	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu . Četrletna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali....			

Internet	Naslov	Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 63	Avtor	Albina Kenda		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in bruto investicije ... podrobneje, naložbe v gradbeništvu avtor ALBINA KENDA Surs: Slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej Foto: Shutterstock Več iz teme: BDP > statistika > SLOVENIJA...			

Internet	Naslov	Se bo Slovenija na prihajajočo krizo spet odzvala zmedeno?		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Mladina.si; 56.938, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 76	Avtor	Borut Mekina		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Wollmershäuser, opozarjajo, da je že več kot leto dni v močni recesiji nemška industrija, ne pa recimo gradbeništvo in del storitev. »Zato se nam ne zdi smiselno, da bi se država na krizo odzvala z novimi investicijami v gradbeništvo . Naše stališče je, da je treba ciljno pomagati industriji z zniževanjem davkov in investicijskimi...			

Internet	Naslov	Se bo Slovenija na prihajajočo krizo spet odzvala zmedeno?		
Zaporedna št. 21	Medij; Doseg	Mladina.si; 56.938, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 89	Avtor	Borut Mekina		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Wollmershäuser, opozarjajo, da je že več kot leto dni v močni recesiji nemška industrija, ne pa recimo gradbeništvo in del storitev. »Zato se nam ne zdi smiselno, da bi se država na krizo odzvala z novimi investicijami v gradbeništvo . Naše stališče je, da je treba ciljno pomagati industriji z zniževanjem davkov in investicijskimi...			

Internet	Naslov	Podpis gradbenih pogodb za soosko Novo Brdo		
Zaporedna št. 22	Medij; Doseg	Mediaspeed.net; 24.343, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 91	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...s tehničnim pregledom je predviden v septembru 2021. Fazo E3, v kateri bo 166 najemnih in 25 oskrbovanih stanovanj, bo gradil izvajalec CGP, družba za gradbeništvo , inženiring, proizvodnjo in vzdrževanje cest ter partner SGP Graditelj. Pogodbeni vrednost investicije znaša 21.092.438,44 evrov brez ddv. Zaključek gradnje...			

Internet	Naslov	Podpis gradbenih pogodb za soosko Novo Brdo		
Zaporedna št. 23	Medij; Doseg	Si21.com; 10.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 92	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...s tehničnim pregledom je predviden v septembru 2021. Fazo E3, v kateri bo 166 najemnih in 25 oskrbovanih stanovanj, bo gradil izvajalec CGP, družba za gradbeništvo , inženiring, proizvodnjo in vzdrževanje cest ter partner SGP Graditelj. Pogodbeni vrednost investicije znaša 21.092.438,44 evrov brez ddv. Zaključek gradnje...			

Tisk	Naslov	OD SLUŽBENIH ODKLOPOV DO PIKNIKOV		
Zaporedna št. 24	Medij; Doseg	Marketing Magazin; 5.000, Slovenija	Stran: 92	Površina: 3.550 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 1. 9. 2019		
Stran v zbirki: 104	Avtor	Gašper Meden		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...delovnega okolja. Zaposleni se jih radi udeležujejo in jih sprejemajo kot priložnost za pridobitev novih znanj, vzpostavitev dodatnega zaupanja med sodelavci, graditev in negovanje osebnih odnosov ter prijetno počitve delovnega časa.« V podjetju verjamejo, da je zdravje prvi pogoj za uspešno in učinkovito delovanje...			

Tisk	Naslov	Drage občanke, spoštovani občani!		
Zaporedna št. 25	Medij; Doseg	Blejske novice; , Slovenija	Stran: 2	Površina: 126 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 105	Avtor	Janez Fajfar		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...svojimi prostorskimi akti na žalost ne more zagotavljati ustreznega nadzora, ki je še vedno izključno v državni pristojnosti. Ob predvideni spremembi Gradbenega zakonika bomo z Bleda ponovno poskušali vplivati na taka nova določila, ki bodo občinam dala več pravic na tem občutljivem področju. Z naslednjim mesecem se razhajava...			

Tisk	Naslov	RAZVOJ TALENTOV JE DRUŽBENA ODGOVORNOST		
Zaporedna št. 26	Medij; Doseg	HRM; , Slovenija	Stran: 33	Površina: 1.193 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 108	Avtor	Edita Krajnovič		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...torej bolje, da grem študirat?« Četudi z dogodki Ne teslo, Tesla bom, ki potekajo v okviru projekta Inženirke in inženirji bomo! mlade navdušujemo za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost, vem, da mladenki ne smem ponuditi odgovora. Do njega mora priti sama. Z raziskovanjem trojega in ugotavljanjem...			

Tisk	Naslov	Ko učiš, se največ naučiš sam		
Zaporedna št. 27	Medij; Doseg	Domžalski slamnik; , Slovenija	Stran: 6	Površina: 1.432 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 112	Avtor	Nataša Gliha		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...imel ves čas željo po vrnitvi. Študiral je geodezijo, toda tik pred zaključkom njegovega študija in dela je prišla recesija. Veliko ljudi, ki so delali v gradbeništvu, vključno z geodeti, ni našlo dela. Želel se je osamosvojiti in zaživeti na novo. Ker ima tudi avstralsko državljanstvo, se mu je zdela selitev v Avstralijo...			

Internet	Naslov	Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala		
Zaporedna št. 28	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 115	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...dovoljenja,«pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice. »V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege gradbene parcele in odkupovanje zemljišč,«so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še...			

Internet	Naslov	Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 29	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 117	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu. Četrtna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali....			

Internet	Naslov	BDP v drugem četrtletju z 2,5-odstotno rastjo		
Zaporedna št. 30	Medij; Doseg	Politikis.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 120	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...četrtletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrtletju lani. Največ oseb se je v tem četrtletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS za makroekonomske...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije: Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 31	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 121	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu . Četrtna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali...			

Internet	Naslov	Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej		
Zaporedna št. 32	Medij; Doseg	Novice24.net; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 122	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in pa bruto investicije... podrobneje, naložbe v gradbeništvu ...			

Internet	Naslov	BDP v drugem četrtletju z 2,5-odstotno rastjo		
Zaporedna št. 33	Medij; Doseg	lusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 124	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...četrtletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrtletju lani. Največ oseb se je v tem četrtletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu , v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS za makroekonomske...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka		
Zaporedna št. 34	Medij; Doseg	lusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 125	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), gradbeništvo (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke). Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije: Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast		
Zaporedna št. 35	Medij; Doseg	Politikis.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 127	Avtor	Urednik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v gradbeništvu . Četrtna rast dodane vrednosti v gradbeništvu se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka		
Zaporedna št. 36	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 128	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), gradbeništvo (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke). Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v letu 2018 4,1-odstotna		
Zaporedna št. 37	Medij; Doseg	Stat.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 132	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), gradbeništvo (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke). Delež sredstev za zaposlene večji kot v 2017 Delež sredstev za zaposlene v BDP...			

Internet	Naslov	IZBOR DNEVA: Novosti		
Zaporedna št. 38	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 134	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...četrtnetu 2019 1.043.907 ali za 26.422 več kot v drugem četrtnetu 2018. Največ oseb se je v tem četrtnetu zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu , v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Revizija podatkovPodatki, ki jih objavljamo tokrat, so revidirani...			

Internet	Naslov	Ali veste, kako napotiti svoje delavce v Avstrijo?		
Zaporedna št. 39	Medij; Doseg	Izvoznookno.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 8. 2019		
Stran v zbirki: 136	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...plačilo nadur, odmor in počitek ter druge pravice v skladu s kolektivno pogodbo, ki velja za določeno delo, ki ga delavec opravlja v Avstriji. Na področju gradbeništva je treba plačati prispevke v avstrijski Sklad za dopuste in odpravnine gradbenih delavcev (BUAK). Prispevke lahko koristi le delavec. Prispevki za socialno...			

Gospodarska rast se umirja, potrošnja zaradi optimističnih potrošnikov vseeno višja

Ljubljana, 30.08.2019, 15:24 | Posodobljeno pred 11 minutami

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 6 min

AVTOR

STA/N.Š.

Gospodarska rast se je tako glede na prejšnja četrletja precej umirila. Po popravljenih podatkih je bila v prvem četrtletju pri 3,3 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več od predhodnih ocen. Umar ob tem opozarja tudi na na slabe izvozne del gospodarstva do konca leta.

Gospodarska rast se je v drugem letošnjem četrletju začela upočasnjevati, a ostaja v medletni primerjavi vseeno opazno nad povprečjem v EU, ob današnji objavi statističnih podatkov ugotavlja Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar).

BDP je bil v drugem četrletju za 2,5 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Po sezonsko prilagojenih podatkih se je medtem BDP glede na prvo četrletje povečal za 0,2 odstotka, v medletni primerjavi pa za 2,6 odstotka, je danes objavil statistični urad. Obenem so na Umarju omenili, da je bil BDP

realno v celotnem prvem polletju za 2,9 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Medletna rast BDP v Sloveniji je tako v drugem četrtletju ostala precej nad povprečno rastjo v EU, ki je po desezoniranih podatkih dosegla 1,3 odstotka.

"Rast zasebne potrošnje se krepi celo nekoliko hitreje, kot smo pričakovali spomladi. To povezujemo z ugodnimi gibanji na trgu dela in še vedno visoko ravno zaupanja potrošnikov, kot pozitivnega ocenjujemo tudi vpliv davčnih razbremenitev dohodka," je povedala direktorica Umarja **Maja Bednaš**.

Na Umarju so izpostavili, da so k rasti v drugem četrtletju ključno prispevala domača potrošnja, največ potrošnja gospodinjestev, ki se ob še vedno naraščajoči zaposlenosti ter višji rasti plač in socialnih transferjev krepi, ter gradbene investicije.

Rast plač je bila s 3,9 odstotka v drugem četrtletju po navedbah Umarja nekoliko višja kot v enakem obdobju lani, a je zlasti v zasebnem sektorju ostala zmerna in še ne predstavlja povečanega pritiska na stroškovno konkurenčnost slovenskih izvoznikov.

Rast zaposlenosti je ostala razmeroma visoka, predvsem mesečna gibanja pa kažejo na postopno umirjanje. Po Umarjevi oceni je to delno posledica umirjanja rasti povpraševanja, delno pa še vedno visokega pomanjkanja usposobljenih delavcev. Ta težava se je sicer v zadnjih mesecih malenkost zmanjšala, a kljub povečanemu prilivu tujih delavcev ostaja velika.

Po slabših obetih za konec leta, spet več optimizma za prihodnje leto

Ob postopnem umirjanju rasti tujega povpraševanja se tako že od druge polovice lanskega leta umirjajo izvozna naročila, vendar pa se je rast skupnega izvoza vseeno še nekoliko zvišala. Vplive upočasnitve rasti v mednarodnem okolju namreč blaži opazna pospešitev izvoza nekaj ožjih skupin blaga, kot so farmacevtski in medicinski proizvodi.

Gospodarska pričakovanja podjetij in potrošnikov v Sloveniji in v EU so se sicer v zadnjih mesecih v splošnem dodatno poslabšala, to pa skupaj z zadnjimi napovedmi za trgovinske partnerice ter povečanimi tveganji in

negotovostjo v mednarodnem okolju po ocenah Umarja nakazuje na nadaljnje postopno umirjanje rasti izvoznega dela slovenskega gospodarstva.

Obeti za izvozni del gospodarstva so tako do konca leta slabši. "Za prihodnje leto pa vse mednarodne institucije pričakujejo ponovno nekoliko višjo gospodarsko rast v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah. To bomo upoštevali v jesenski napovedi, ki jo bo Umar objavil v drugi polovici septembra," je sklenila Bednaševa.

Ohlajanje v tujini upočasnjuje rast pri nas

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrtna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Medletna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je medtem avgusta s porastom na 2,4 odstotka precej presegla pričakovanja. K zvišanju je prispevala predvsem visoka rast cen obleke in obutve, ki je avgusta medletno dosegla že pet odstotkov. Inflacija v evrskem območju se medtem ohranja pri enem odstotku. Nadpovprečno visoko slovensko inflacijo vzdržuje predvsem visoka rast cen storitev, so navedli na banki.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrtletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Upočasnjevanje gospodarske rasti se začinja odražati tudi na trgu dela, še izpostavlja banka. Medletna stopnja rasti skupne zaposlenosti ostaja visoka, čeprav se je nekoliko znižala, in sicer s treh odstotkov na 2,6 odstotka. Kazalniki tekoče dinamike zaposlovanja pa po navedbah centralne banke kažejo na bolj izrazito umirjanje.

V drugem četrtletju 4,2-odstotna anketna brezposelnost

Razmere na trgu dela so trenutno sicer še vedno zelo podobne tistim pred krizo. Stopnja anketne brezposelnosti je tako v drugem letošnjem četrtletju znašala 4,2 odstotka, kar je odstotno točko manj kot v enakem obdobju lani in blizu najnižji vrednosti doslej, ki je bila izmerjena v tretjem četrtletju 2008 pri 4,1 odstotka.

Stopnja brezposelnosti se je v četrtletni primerjavi znižala za 0,6 odstotne točke, je danes sporočil državni statistični urad.

Število brezposelnih in delovno aktivnih je bilo v drugem četrtletju skoraj enako kot pred enajstimi leti. Brezposelnih je bilo 43.000, kar je 10.000 (ali 19,3 odstotka) manj kot v enakem obdobju lani. Dolgotrajno brezposelnih oseb, tj. brezposelnih 12 ali več mesecev, je bilo 20.000, kar je v letni primerjavi 22,4 odstotka manj. Število oseb, brezposelnih manj kot 12 mesecev (24.000), je bilo za 16,5 odstotka nižje kot lani.

Od vseh, ki so bili v drugem letošnjem četrtletju zaposleni (v delovnem razmerju, prek študentskega servisa in v drugih oblikah dela), je bilo približno 732.000 zaposlenih za nedoločen čas in 114.000 zaposlenih za določen čas. Število zaposlenih za nedoločen čas se je glede na stanje pred enim letom povečalo za 5,6 odstotka, število zaposlenih za določen čas pa zmanjšalo za 17 odstotkov.

Lani 1,4-odstotna gospodarska rast

Gospodarska rast je bila v letu 2018 po prvi letni oceni državnega statističnega urada realno 4,1-odstotna, kar je 0,4 odstotne točke manj od februarske ocene in za 0,7 odstotne točke manj kot v 2017. V tekočih cenah je BDP lani znašal 45,755 milijarde evrov, kar pomeni 6,4-odstotno rast.

Končna potrošnja gospodinjstev se je realno povečala za 3,4 odstotka, največji prispevek k temu je bil v skupini izdatkov za transportna sredstva in storitve. Končna potrošnja sektorja država se je povečala za 3,2 odstotka.

Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je povečal za 9,4 odstotka, predvsem zaradi povečanja investicij podjetij v stroje in opremo. Povečale so se tako investicije v transportna sredstva (realno za 7,2 odstotka) kot investicije v

*K 4,1-odstotni realni gospodarski rasti je s povečanjem dodane vrednosti prispevala večina proizvodnih dejavnosti. Največji je bil prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), **gradbeništvo** (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke).*

druge stroje in opremo (realno za 11,9 odstotka). Pomemben je bil tudi prispevek investicij v nestanovanjske zgradbe, te so se realno povečale za 11,5 odstotka.

Bruto investicije v osnovna sredstva so predstavljale 19,2 odstotka BDP, kar je 0,9 odstotne točke več kot v 2017.

Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih pa za 2,5 odstotka. Skupna zaposlenost se je povečala za 3,2 odstotka in je bila ocenjena na 1.020.719 oseb, od tega jih je bilo zaposlenih 81 odstotkov, ostali so bili samozaposleni.

Banka Slovenije: Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

V Sloveniji je v drugem četrletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega **BDP** izpostavili v Banki Slovenije. "Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrletjem celo okrepila," so izpostavili.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrletna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Upočasnjevanje gospodarske rasti se začneja odražati tudi na trgu dela, še izpostavlja banka. Medletna stopnja rasti skupne zaposlenosti ostaja visoka, čeprav se je nekoliko znižala, in sicer s treh odstotkov na 2,6 odstotka. Kazalniki tekoče dinamike zaposlovanja pa po navedbah centralne banke kažejo na bolj izrazito umirjanje.

V Banki Slovenije so omenili tudi, se je medletna nominalna rast povprečne bruto plače maja in junija znižala pod štiri odstotke, predvsem zaradi upočasnitve v zasebnem sektorju, kljub temu pa je rast nominalnih plač ostala višja kot lani. "To je v letošnjem drugem četrletju poleg nekoliko nižje inflacije omogočilo ohranitev rasti realne mase plač nad petimi odstotki, kar je primerljivo z istim lanskim obdobjem in spodbudno z vidika nadaljnje rasti zasebne potrošnje," so dodali. Medletna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je medtem avgusta s porastom na 2,4 odstotka precej preseгла pričakovanja. K zvišanju je prispevala predvsem visoka rast cen obleke in obutve, ki je avgusta medletno dosegla že pet odstotkov. Inflacija v evrskem območju se medtem ohranja pri enem odstotku. Nadpovprečno visoko slovensko inflacijo vzdržuje predvsem visoka rast cen storitev, so navedli na banki.

Podobno kot v Sloveniji se gospodarske razmere poslabšujejo tudi v območju z evrom. Medletna rast **BDP**, ki se upočasnjuje vse od tretjega četrletja leta 2017, je bila v letošnjem drugem četrletju le še 1,1-odstotna, k čemur so največ prispevale slabše razmere v nemškem gospodarstvu. V primerjavi s prvim četrletjem se je poglobil padec industrijske proizvodnje, rast gradbene aktivnosti in prihodkov v trgovini na drobno pa se je upočasnila. Po pričakovanjih naj bi se podobna gibanja nadaljevala tudi v nadaljevanju letošnjega leta, so sklenili.

Šesti blok Teša bo predvidoma v sredo ponovno začel obratovati

Šesti blok Termoelektrarne Šoštanj (Teš), ki je bil pred dvema tednoma ustavljen zaradi težav pri praznjenju pepela, bo predvidoma v sredo ponovno začel obratovati. Poleg čiščenja pepela so se lotili tudi ostalih zadev, da bi bil blok v čim boljši kondiciji, je za **STA** povedal direktor Teša Mitja Tašler. O stroških del Tašler še ne more govoriti.

Šesti blok je bil 17. avgusta po 104 dneh neprekinjenega obratovanja, kar je največ doslej, ustavljen zaradi odpravljanja težave pri praznjenju pepela. Takrat so v Tešu napovedali, da predvidoma ne bo obratoval dva tedna, v tem času pa bodo izvedeni nekateri pregledi in čiščenja, za oskrbo z elektriko in toploto bo skrbel blok pet.

Med zaustavitvijo bloka šest v termoelektrarni izvajajo tudi preglede opreme, čiščenje dimno-zračnega trakta grelnika in preostale redne vzdrževalne posege na opremi.

Tokratna zaustavitev šestega bloka Teša je bila predhodno najavljena, zato ni vplivala na preskrbo z električno energijo, so pojasnili na Elesu, ki je sistemski operater prenosnega elektroenergetskega omrežja v Sloveniji. So pa ob tem navedli, da se v času nizkih obremenitev omrežja srečujejo s pojavom povišanih napetosti.

Tokratna zaustavitev šestega bloka Teša je bila druga letos, od 23. aprila do 6. maja letos so namreč potekala načrtovana vzdrževalna dela.

Lani šesti blok približno dva meseca ni obratoval zaradi garancijskih del, rednega remonta in ob koncu leta tudi požara. V preostalih desetih mesecih je medtem šestica proizvedla 3753 gigavatnih ur električne energije, kar je predstavljalo 33,5-odstotni delež celotne slovenske proizvodnje elektrike.

Bolj pestro je bilo dogajanje v Tešu leta 2017 in 2016, ko je bila šestica zaradi okvar in celo načrtne poškodbe večkrat zaustavljena.

Teš 6, ki ima sicer 40-letno življenjsko dobo, je začel poskusno obratovati junija 2015, zaradi visoke vrednosti projekta njegove **graditve**, ki je z začetnih 600 milijonov evrov poskočila na 1,428 milijarde evrov, pa je že od začetka vzbujal dvome o upravičenosti, ekonomičnosti in transparentnosti.

Termoelektrarno Šoštanj je delovanje šestega bloka pahnilo v visoko izgubo, v težavah se je vmes znašel tudi

Premogovnik Velenje, vse to pa še danes bremeni poslovanje krovne skupine Holding Slovenske elektrarne. Projekt Teš 6 je pod drobnogled vzelo več institucij, tudi policija in parlamentarna preiskovalna komisija.

BDP v drugem četrletju z 2,5-odstotno rastjo (dopolnjeno)

Slovenski **BDP** je bil v drugem četrletju za 2,5 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Po sezonsko prilagojenih podatkih se je medtem **BDP** glede na prvo četrletje povečal za 0,2 odstotka, v medletni primerjavi pa za 2,6 odstotka, je objavil statistični urad.

Gospodarska rast se je tako glede na prejšnja četrletja precej umirila. Po popravljenih podatkih je bila v prvem četrletju pri 3,3 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več od predhodnih ocen, v zadnjem trimesečju 2018 pa pri 3,8 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke manj od predhodnih ocen. Precej nižja je bila tudi od rasti v drugem četrletju lani, ko je ta dosegla 3,7 odstotka.

Tudi po desezoniranih podatkih se je rast precej umirila. Na četrletni ravni je bila z 0,2 odstotka za 0,4 odstotne točke nižja kot v predhodnih dveh trimesečjih. V drugem četrletju lani je bila pri 1,1 odstotka.

V medletni primerjavi pa je tokratna 2,6-odstotna rast po sezonsko prilagojenih podatkih za 0,9 odstotne točke nižja kot v prvem četrletju. V zadnjem lanskem trimesečju je dosegla tri odstotke, v drugem četrletju lani pa 4,3 odstotka.

Kot je na današnji novinarski konferenci v Ljubljani povedala Romana Korenič iz statističnega urada, postopno umirjanje opažajo v vseh segmentih. 0,2-odstotna rast **BDP** na četrletni ravni pa je kljub temu ni presenetila.

"Mene osebno je zelo presenetilo veliko zunanje povpraševanje glede na razmere na evropskem trgu. Glede na podatke v naših zunanjetrgovinskih partnericah sem pričakovala še nižjo rast. Za Slovenijo je izvoz izredno pomemben," je poudarila. V tej luči je izpostavila še, da izvod poganja industrijska proizvodnja, ki je bila v drugem četrletju celo višja kot v prvem.

Statistiki so sicer izpostavili, da sta bili rast izvoza in uvoza visoki, ker pa je bilo povečanje uvoza precej višje, je bil prispevek zunanje trgovine k rasti negativen v višini 1,3 odstotne točke.

Izvoz se je v drugem trimesečju medletno povečal za 9,4 odstotka, kar je bila najvišja rast izvoza v zadnjem letu in pol.

Uvoz pa se je okreplil za 12,3 odstotka, kar je bilo prav tako največ v letu in pol.

Medtem se je še naprej povečevala tudi domača potrošnja. Domače trošenje se je glede na enako obdobje lani povečalo za 4,2 odstotka, k temu pa sta pozitivno prispevali tako končna potrošnja kot bruto investicije. Rast je bila za 1,5 odstotne točke višja kot v prvem četrletju, a obenem za 0,8 odstotne točke nižja kot v zadnjem trimesečju lani. V drugem četrletju lani je rast bruto investicij dosegla 3,5 odstotka.

Končna potrošnja se je povečala za 2,7 odstotka, kar je toliko kot v prejšnjem četrletju, a obenem za 1,3 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in 0,5 odstotne točke manj kot v enakem lanskem obdobju. Potrošnja gospodinjstev se je povečala za 3,4 odstotka, kar je 1,1 odstotne točke višja rast kot v prvem trimesečju, za 0,2 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in približno toliko kot v drugem lanskem trimesečju.

Potrošnja države je bila medtem opazno nižja kot v preteklih četrletjih. Povečala se je za en odstotek, medtem ko je bila v prvem trimesečju rast pri 3,9 odstotka, v zadnjem četrletju lani pa pri štirih odstotkih. V drugem lanskem trimesečju je bila rast pri 3,1 odstotka.

Bruto investicije so se povečale za 9,2 odstotka, od tega investicije v osnovna sredstva za 6,9 odstotka. Rast bruto investicij v osnovna sredstva je bila za 3,1 odstotne točke nižja kot v prvem trimesečju in za 0,2 odstotne točke nižja kot v zadnjem lanskem četrletju. V lanskem drugem trimesečju je bila rast pri 9,1 odstotka.

Med investicijami v osnovna sredstva so se izraziteje povečale investicije v gradbene objekte (za 13,4 odstotka), rast investicij podjetij v stroje in opremo pa je bila precej nižja kot v prejšnjih četrletjih (1,3 odstotka).

Investicije v transportno opremo (torej predvsem v tovorna vozila) so se po več kot štirih letih rasti tokrat celo zmanjšale za 6,2 odstotka, rast investicij v druge stroje in opremo pa se je po skoraj dveh letih dvomestnih stopenj v zadnjih četrletjih umirila in tokrat dosegla štiri odstotke.

Spremembe zalog so tokrat na rast **BDP** vplivale pozitivno in k njej prispevale 0,6 odstotne točke.

Vseh zaposlenih je bilo v drugem četrletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrletju lani. Največ oseb se je v tem četrletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v **gradbeništvu**, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Danes objavljeni podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad **RS** za makroekonomske analize in razvoj, ki bo predvidoma septembra objavil jesensko gospodarsko napoved. Trenutno ocenjuje, da bo rast **BDP** letos pri 3,4 odstotka. Ostale napovedi domačih in tujih ustanov za letošnjo rast slovenskega gospodarstva se gibljejo med 3,2 in 3,4 odstotka.

Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka

Gospodarska rast je bila v letu 2018 po prvi letni oceni državnega statističnega urada realno 4,1-odstotna, kar je 0,4 odstotne točke manj od februarske ocene in za 0,7 odstotne točke manj kot v 2017. V tekočih cenah je **BDP** lani znašal 45,755 milijarde evrov, kar pomeni 6,4-odstotno rast.

Saldo zunanje menjave je bil lani še vedno močno pozitiven in je dosegel 3,789 milijarde evrov. Je bil pa nekoliko nižji kot leto prej (realno za 0,2 odstotka **BDP**). Obseg izvoza se je povečal za 6,6 odstotka, obseg uvoza pa za 7,7 odstotka.

Končna potrošnja gospodinjstev se je realno povečala za 3,4 odstotka, največji prispevek k temu je bil v skupini izdatkov za transportna sredstva in storitve. Končna potrošnja sektorja država se je povečala za 3,2 odstotka.

Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je povečal za 9,4 odstotka, predvsem zaradi povečanja investicij podjetij v stroje in opremo. Povečale so se tako investicije v transportna sredstva (realno za 7,2 odstotka) kot investicije v druge stroje in opremo (realno za 11,9 odstotka). Pomemben je bil tudi prispevek investicij v nestanovanjske zgradbe, te so se realno povečale za 11,5 odstotka.

Bruto investicije v osnovna sredstva so predstavljale 19,2 odstotka **BDP**, kar je 0,9 odstotne točke več kot v 2017.

Zaloge proizvodov, nedokončane proizvodnje, materiala in trgovskega blaga so se tudi lani povečale, skupaj za 850 milijonov evrov.

K 4,1-odstotni realni gospodarski rasti je s povečanjem dodane vrednosti prispevala večina proizvodnih dejavnosti. Največji je bil prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), **gradbeništvo** (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke).

Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih pa za 2,5 odstotka. Skupna zaposlenost se je povečala za 3,2 odstotka in je bila ocenjena na 1.020.719 oseb, od tega jih je bilo zaposlenih 81 odstotkov, ostali so bili samozaposleni.

BDP v drugem četrletju z 2,5-odstotno rastjo (daljše)

Slovenski **BDP** je bil v drugem četrletju za 2,5 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Po sezonsko prilagojenih podatkih se je medtem **BDP** glede na prvo četrletje povečal za 0,2 odstotka, v medletni primerjavi pa za 2,6 odstotka, je objavil statistični urad.

Gospodarska rast se je tako glede na prejšnja četrletja precej umirila. Po popravljenih podatkih je bila v prvem četrletju pri 3,3 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več od predhodnih ocen, v zadnjem trimesečju 2018 pa pri 3,8 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke manj od predhodnih ocen. Precej nižja je bila tudi od rasti v drugem četrletju lani, ko je ta dosegla 3,7 odstotka.

Tudi po desezoniranih podatkih se je rast precej umirila. Na četrletni ravni je bila z 0,2 odstotka za 0,4 odstotne točke nižja kot v predhodnih dveh trimesečjih. V drugem četrletju lani je bila pri 1,1 odstotka.

V medletni primerjavi pa je tokratna 2,6-odstotna rast po sezonsko prilagojenih podatkih za 0,9 odstotne točke nižja kot v prvem četrletju. V zadnjem lanskem trimesečju je dosegla tri odstotke, v drugem četrletju lani pa 4,3 odstotka.

Statistiki so sicer izpostavili, da sta bili rast izvoza in uvoza visoki, ker pa je bilo povečanje uvoza precej višje, je bil prispevek zunanje trgovine k rasti negativen v višini 1,3 odstotne točke.

Izvoz se je v drugem trimesečju medletno povečal za 9,4 odstotka, kar je bila najvišja rast izvoza v zadnjem letu in pol.

Uvoz pa se je okreplil za 12,3 odstotka, kar je bilo prav tako največ v letu in pol.

Medtem se je še naprej povečevala tudi domača potrošnja. Domače trošenje se je glede na enako obdobje lani povečalo za 4,2 odstotka, k temu pa sta pozitivno prispevali tako končna potrošnja kot bruto investicije. Rast je bila za 1,5 odstotne točke višja kot v prvem četrletju, a obenem za 0,8 odstotne točke nižja kot v zadnjem trimesečju lani. V drugem četrletju lani je rast bruto investicij dosegla 3,5 odstotka.

Končna potrošnja se je povečala za 2,7 odstotka, kar je toliko kot v prejšnjem četrletju, a obenem za 1,3 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in 0,5 odstotne točke manj kot v enakem lanskem obdobju. Potrošnja gospodinjstev se je povečala za 3,4 odstotka, kar je 1,1 odstotne točke višja rast kot v prvem trimesečju, za 0,2 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in približno toliko kot v drugem lanskem trimesečju.

Potrošnja države je bila medtem opazno nižja kot v preteklih četrletjih. Povečala se je za en odstotek, medtem ko je bila v prvem trimesečju rast pri 3,9 odstotka, v zadnjem četrletju lani pa pri štirih odstotkih. V drugem lanskem trimesečju je bila rast pri 3,1 odstotka.

Bruto investicije so se povečale za 9,2 odstotka, od tega investicije v osnovna sredstva za 6,9 odstotka. Rast bruto investicij v osnovna sredstva je bila za 3,1 odstotne točke nižja kot v prvem trimesečju in za 0,2 odstotne točke nižja kot v zadnjem lanskem četrletju. V lanskem drugem trimesečju je bila rast pri 9,1 odstotka.

Med investicijami v osnovna sredstva so se izraziteje povečale investicije v gradbene objekte (za 13,4 odstotka), rast investicij podjetij v stroje in opremo pa je bila precej nižja kot v prejšnjih četrletjih (1,3 odstotka).

Investicije v transportno opremo (torej predvsem v tovorna vozila) so se po več kot štirih letih rasti tokrat celo zmanjšale za 6,2 odstotka, rast investicij v druge stroje in opremo pa se je po skoraj dveh letih dvomestnih stopenj v zadnjih četrletjih umirila in tokrat dosegla štiri odstotke.

Spremembe zalog so tokrat na rast **BDP** vplivale pozitivno in k njej prispevale 0,6 odstotne točke.

Vseh zaposlenih je bilo v drugem četrletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrletju lani. Največ oseb se je v tem četrletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v **gradbeništvu**, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad **RS** za makroekonomske analize in razvoj, ki bo predvidoma septembra objavil jesensko gospodarsko napoved. Trenutno ocenjuje, da bo rast **BDP** letos pri 3,4 odstotka. Ostale napovedi domačih in tujih ustanov za letošnjo rast slovenskega gospodarstva se gibljejo med 3,2 in 3,4 odstotka.

Mala podjetja učinkovitejša, velika stabilnejša

Malo gospodarstvo: Ustvarja polovico vseh prihodkov in dobička – Med slovenskimi podjetji je 99 odstotkov mikro in malih

Objavljeno
30. avgust 2019 11.45

Posodobljeno
30. avgust 2019 11.45

»Do zdaj se je premalo poslušalo malo gospodarstvo.« pravi Pavle Hočevar. Foto Simona Fajfar

Simona Fajfar

Ribnica, Ljubljana – V nedeljo bo v Ribnici tradicionalni, že 44. ribniški semenj, ki je še vedno največji slovenski poklon ne samo tradicionalnima ribniškima obrtema, suhi robi in lončarstvu, ampak rokodelstvu in malemu podjetništvu nasploh. Toda če je za številna rokodelska znanja – od lončarstva do kovaštva in klekljanja čipk – vprašanje, ali nam jih bo uspelo ohraniti, ni dvoma, da pomen malega gospodarstva v slovenskem gospodarstvu ni nezamenjarljiv.

»V gospodarski krizi, ko so propadala velika podjetja, so se ljudje v tem koncu zapodili v garaže in delali suho robo. Zato se kriza ni poznala tako hudo oziroma se je območje hitreje izvil iz nje. In tudi leta 2008, ko je bila kriza, a manjša, je bilo tako,« pravi Pavle Hočevar, sekretar ribniške obrtne zbornice.

Nekateri se z rokodelsko dejavnostjo ukvarjajo zato, da imajo, kot pravi Hočevar, »približek«, drugi s sodobnimi postopki postanejo podjetniki. V občinah Ribnica, Sodražica in Loški Potok se s suho robo, ki ima več kot 600-letno tradicijo, ukvarja kakšnih 1000 ljudi oziroma okoli 100 družin. »Iz garaž, kjer so začeli, so se razvili v solidne rokodelske delavnice in živijo od tega,« pravi Pavle Hočevar, ki ponekod spremlja že četrto generacijo suhorobarjev.

Majhni lahko postanejo veliki

»Tudi podjetji, kot sta Akrapovič in Pipistrel, sta začeli v garaži,« pravi Franc Vesel, državni sekretar za malo gospodarstvo v kabinetu predsednika vlade. Že to, da je na ravni države nekdo, ki se ukvarja z malim gospodarstvom, je za obrtnike uspeh, saj smo imeli le v prvi slovenski vladi resor oziroma ministrstvo za drobno gospodarstvo. Malo gospodarstvo je vedno v senci srednjih in velikih podjetij, ki sicer krojijo gospodarsko sliko Slovenije. »Oblast je vedno premalo poslušala malo gospodarstvo,« pravi Pavle Hočevar. »Verjetno tudi zato, ker so bili obrtniki v prejšnjem sistemu nezaželeni, a očitno potrebni,« meni Vesel. Spomni se še časov, ko so za obrtnike veljale različne omejitve, od tega, koliko je lahko imel zaposlenih, do velikosti površin za proizvodnjo ...

Toda daleč od tega, da je malo gospodarstvo zanemarljiva dejavnost: po podatkih statističnega urada je bilo leta 2017 v Sloveniji več kot 193.000 mikro in malih podjetij, torej podjetij, kjer je zaposlenih do deset oziroma do 50 ljudi. V njih je bilo več kot 405.000 zaposlenih.

Po številu subjektov predstavlja malo gospodarstvo kar 99 odstotkov slovenskega gospodarstva. V absolutnem smislu pa je poravnano z velikim gospodarstvom. »Leta 2017 so subjekti malega gospodarstva upravljali 49 odstotkov celotnih sredstev slovenskega gospodarstva in pri tem ustvarili več kot 52 odstotkov celotnih prihodkov ter 54 odstotkov celotnega dobička, pri čemer so zaposlovali 69 odstotkov vseh zaposlenih,« so v analizi malega in velikega gospodarstva v letu 2017 zapisali v poročilu Bismode.

Malo gospodarstvo je učinkovitejše

Opozorili pa so na rezultate analize učinkovitosti, dobičkonosnosti in stabilnosti poslovanja malega in velikega gospodarstva, kjer ugotavljajo, »da so podjetja malega gospodarstva učinkovitejša in dobičkonosnejša, medtem ko so podjetja velikega gospodarstva stabilnejša«. Konkretno: velika podjetja z enim evrom sredstev ustvarijo 0,93 evra prihodkov, v malem gospodarstvu pa 1,06 evra prihodkov.

Poleg tega ni nezamenjarljivo, da je okoli 70 odstotkov mikro in malih podjetij družinskih, okoli 65.000 pa jih opravlja obrtno dejavnost. Zlasti so pomembna v **gradbeništvu** in storitvenih dejavnostih, v industriji in trgovini. V storitvenih dejavnostih prevladuje poslovanje z nepremičninami, v dejavnosti popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo pa sploh ni velikih podjetij.

Vpetost v lokalno okolje

Mikro in mala podjetja so veliko bolj vpeta v lokalno okolje kot velika, meni Franc Vesel: »Kapital je plaha ptica. Če so razmere neugodne za malega podjetnika, bo ta propadel. Če pa so razmere neugodne za veliko podjetje, bo to odšlo drugam. Mali podjetnik pa nima ne kapitala ne drugih znanj in možnosti, da bi odšel drugam.« Zato, poudarjajo na Obrtni zbornici Slovenije že več kot 20 let, je pomembno, da država postane prijaznejša do malega gospodarstva ter odpravi nerazumno zapleteno administracijo in različne obravnave istega izdelka pri različnih statusih ljudi ... Letos so zahteve za zagotovitev prijaznejših razmer za malo gospodarstvo strnili v 136 zahtev, ki so razdeljene v pet sklopov. »Ljudje bi radi le delali,« poudari Pavle Hočevar.

»Drobno gospodarstvo je potrebno za družbo, njegova pomembnost se povečuje in je zametek večine napredka,« pravi Vesel, ki sicer meni, da v Sloveniji ni tako slaba klima za malo gospodarstvo. Če bo država malemu gospodarstvu prislusnila, bodo razmere še boljše. Dodaja: »Sem optimist glede drobnega gospodarstva; preživelo bo in doživelo razcvet, tudi zato, ker smo Slovenci tako inovativni. Smo sposoben narod. Dokazano.«

Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala

V Vodichah so vse bolj nezadovoljni zaradi vnovičnih zapletov pri napovedani gradnji obvoznice Vodice, saj se prometne razmere vztrajno poslabšujejo. Zato se znova pripravljajo na proteste z zaporo Kamniške ceste.

Promet skozi središče Vodice se iz dneva v dan povečuje. Zato občani zahtevajo čimprejšnjo zgraditev obljubljenе obvoznice. (Foto: Bojan Velikonja)

Anita Vošnjak

30. avgust 2019 30. avgust 2019 7:15

»Družba za avtoceste v RS (Dars) je zadolžena zgolj za pridobitev zemljišč oziroma nepremičnin za gradnjo obvoznice Vodice, za izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in dokumentacije za izvedbo, za pridobitev vseh potrebnih soglasij ter pridobitev gradbenega dovoljenja,« pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice.

»V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege **gradbene parcele** in odkupovanje zemljišč,« so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega

dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še manjkajoča soglasja k projektnim rešitvam, na Agenciji RS za okolje pa sočasno poteka predhodni postopek presoje vplivov na okolje, v katerem bodo ugotovili, ali je treba izdelati poročilo o vplivih na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. »Po pridobljenih manjkajočih soglasjih in zemljiščih bo mogoče vložiti vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja,« so na Darsu tudi Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice ponovili dobro znano dejstvo. Kdaj bodo vse to opravili, niso povedali, so pa ocenili, da gredo tudi zaključki sestanka, ki so ga v začetku tedna pripravili na ministrstvu za okolje in prostor, »v smeri konstruktivnega sodelovanja različnih resorjev za čimprejšnjo pridobitev vseh potrebnih soglasij in dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja«.

Jasnejši je vodiški župan **Aco Franc Šuštar**, ki pravi, da so se na sestanku dogovorili, da bodo na Arsu poskušali v 30 dneh uskladiti vse pripombe naravovarstvenikov, kmetijskega in zdravstvenega ministrstva ter direkcije za vode, tako da izdaja okoljevarstvenega dovoljenja ne bi bila potrebna. »Novih dejstev in vplivov na okolje ni in ni junaka, ki bi lahko zatrdil, da bo vodiška obvoznica poslabšala razmere v okolju. Nasprotno, zaradi nezgrajene obvoznice se razmere v okolju vsak dan slabšajo in občanom dela vsak dan večja škoda! Če bi morali ponovno pridobivati okoljevarstveno soglasje, bi ostali brez obvoznice vsaj še tri leta, na kar seveda ne moremo pristati,« je odločen vodiški župan, ki v celoti podpira zahteve civilne iniciative. »Naša skupna zahteva je, da se v predhodnem postopku vsi deležniki uskladijo, da okoljevarstveno soglasje ni potrebno in se lahko čim prej izda gradbeno dovoljenje, takoj začne iskati izvajalca del in spomladi zares začne graditi, poudarja Aco Franc Šuštar. Kot še pravi, bodo problematiko obravnavali 3. septembra tudi na občinskem svetu in prav nič ne dvomi, da se bodo strinjali tudi svetniki.

Protesti načrtovani v oktobru

Civilne iniciative, ki ima dovolj praznih obljub in zamud, odgovor Darsa ni prepričal. Ker bi obvoznico morali že graditi in prihodnje leto končati, se pripravljajo na vnovično stopnjevanje pritiskov, katerih jezik, kot pravi pobudnik iniciative **Branko Bogovič**, pristojni očitno najbolje razumejo – razumeli so ga tudi v sosednji občini Mengeš, kjer se gradnja obvoznice po letih praznih obljub vendarle končuje, pravijo v civilni iniciativi, kjer so se že dogovorili, da bodo prvi protest z zaporo Kamniške ceste ob nadaljnji neodzivnosti pristojnih pripravili že v oktobru.

Prometne razmere vse bolj nevzdržne

Ob tem v Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice, ki šteje okoli 1200 članov, izpostavljajo, da se prometne razmere v občini, kjer skozi središče Vodice vsak dan pelje okoli deset tisoč osebnih vozil in 1700 tovornih vozil, le še zaostrejejo. Dodatno jih bo poslabšalo skorajšnje

dokončanje največje slovenske obrtne cone v Žejah pri Komendi in mengeške obvoznice, se zavedajo.

Na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI), kjer so zadolženi za pripravo investicijske dokumentacije in gradnjo obvoznice, so povedali, da so investicijski projekt Obvoznica Vodice že uvrstili v proračun RS, a obvoznice ne bodo začeli graditi, dokler ne bo Dars pridobil pravnomočnega gradbenega dovoljenja, ko bodo tudi prevzeli projekt.

GOSPODARSTVO

STA

30. avgust 2019

30. avgust 2019 15:45

NAJNOVEJŠE

Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast
19 min

Večina kranjskih zdravnikov preklicala odpovedi
34 min

V špansko eksklavo v Afriki vdrlo 150 migrantov
49 min

Mitrovič uradno v Mariboru
1 ura

Naslednje tekmovanje za pesem Evrovizije bo v Rotterdamu
1 ura

Chandler bo zaradi dopinškega prestopka odsedel 25 tekem
1 ura

EU na pomoč Boliviji pri gašenju požarov
1 ura

Boris Becker bo po novem treniral tudi Aleksandra Zvereva
1 ura

Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

Fotografija je simbolična. (Foto: Bojan Velikonja)

V Sloveniji je v drugem četrtletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega BDP izpostavili v Banki Slovenije. »Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem celo okrepla,« so izpostavili.

Grabar-Kitarovičevi Fulbrightova nagrada za življenjsko delo <p style="text-align: right;">1 ura</p>
Huaweijev mate 30 brez Googlovih storitev? <p style="text-align: right;">1 ura</p>
Vse objave

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrtna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Pridobivanje dokumentacije pred gradnjo hiše

Pomembne Novice Pridobivanje dokumentacije pred gradnjo hiše

Četrtek, 18. 06. 2015 09:42 Pomembne Novice, Zanimivosti 1110

Gradnja hiše je navadno eden od pomembnejših življenjskih projektov. Ko se odločite zanj, se ga je treba lotiti načrtovano in po korakih, ki morajo potekati v pravilnem vrstnem redu. V celotnem procesu boste morali komunicirati z različnimi strokovnjaki in vsak vam bo predstavil svoje področje. Za pridobitev gradbenega dovoljenja boste v vsakem primeru potrebovali projektanta oziroma arhitekta. Dober arhitekt vam bo svetoval, vam privarčeval čas z urejanjem dokumentacije, upošteval vaše želje in zahteve ter zagotovil skladnost projekta z zakonodajo.

Pri urejanju dokumentacije za zemljiško knjigo ne bo šlo brez notarja, lahko vam pomaga tudi nepremičninski posrednik. Opravka boste imeli z uradniki na občini ali upravni enoti. Če bo treba parcelo razdeliti, boste za parcelacijo potrebovali geodeta, prav tako boste potrebovali geodetski načrt in zakoličbo objekta pred gradnjo. V fazi gradnje je potrebna dobra komunikacija z zidarji in obrtniki. V članku bodo predstavljeni dokumenti, ki jih potrebujete do začetka gradnje, med gradnjo in po končani gradnji.

Izbira in nakup zemljišča

Kakovost vašega bodočega življenja in zadovoljstva v lastni hiši bo močno odvisna od lokacije in parcele, kjer bo hiša stala. Znano je, da prostor vpliva na človeka, zato se splača biti pri iskanju parcele potrpežljiv, saj je faza nakupa parcele lahko časovno izjemno intenzivna. Vzemite si čas in preučite vse možnosti, prednosti in slabosti posamezne lokacije. Izbrati morate takšno parcelo, ki vam ugaja in na kateri si predstavljate življenje v naslednjih letih.

Smiselno je, da je parcela v razumni razdalji do vašega delovnega mesta, do vrtca ali šole, do trgovine, pošte, banke. Pozanimajte se o možnostih avtobusnega prevoza in sredstev javnega prometa. Cestna infrastruktura in gostota prometa do izbrane lokacije igrata pomembno vlogo. Kar zadeva komunalno opremo, morate vedeti, kakšne možnosti imate do priključitve na omrežje vodovoda, kanalizacijskega omrežja, elektrike, plina, telefona ali interneta. Če do parcele priključki še niso urejeni, boste potrebovali veliko več časa in denarja.

Si želite hišo v naselju ali na samem? Potrebujete v bližini gozd in druge rekreacijske površine? Koliko miru in zasebnosti potrebujete? Kako daleč ste se pripravljani voziti na delovno mesto? Kakšna cena je za vas sprejemljiva? Cene parcel v mestih so občutno dražje od lokacij nekaj 10 km ven iz večjih središč. Priporočljivo je, da si izberete prisojno lego, sploh če imate v načrtu nizko energetska hišo. Nagib terena naj ne bo premočan, saj to otežuje gradnjo in hkrati lahko poveča stroške.

Zemljiška knjiga

Ko kupujete parcelo, je treba preveriti stanje v zemljiški knjigi. Običajno je v kupoprodajni pogodbi člen, ki določa način prevzema lastništva. Preveriti je treba, da je kupec, od katerega nameravate parcelo kupiti, že vpisan v zemljiško knjigo kot lastnik (najsaj gre za fizično osebo ali podjetje). V nasprotnem primeru boste morali zbrati celotno verigo kupoprodajnih pogodb od zadnjega vpisanega lastnika. Vse pogodbe morajo biti overjene pri notarju. Paziti je treba na morebitne služnosti, ki potekajo preko parcele, ali služnosti, ki jih potrebujete vi, da boste sploh lahko prišli do svoje parcele. Služnostne poti morajo biti vpisane v zemljiški knjigi, če niso, lahko pride do sporov. Sama parcela mora biti prosta bremen, na njej ne sme biti hipoteke.

Vpis v zemljiško knjigo od 1. maja 2011 poteka elektronsko. Na internetni strani sodstva Republike Slovenije imate povezavo do elektronske zemljiške knjige. Vlogo za vpis lahko oddate sami, pri notarju ali nepremičninski družbi. Če boste predlog oddali sami, se morate registrirati, potrebovali boste tudi varni elektronski predal. Zemljiška knjiga je javna listina in po njej lahko poizvedujete, če poznate številko parcele in številko katastrske občine, medtem ko ne morete poizvedovati po imenu lastnika.

Lokacijska informacija

Na upravni enoti ali občini oddamo vlogo za pridobitev lokacijske informacije. Lokacijska informacija je dokument, kjer so na parcelo natančno vpisani pogoji in omejitve iz prostorskih aktov. Podana je namenska raba, območja varovanja in omejitve, dopustne dejavnosti in dopustne gradnje.

Na podlagi lokacijske informacije arhitekt izdelava **idejno zasnovo**, pri kateri upošteva pravila in omejitve iz nje. Arhitekt predloži načrt soglasodajalcem, to so komunalna in elektrodistribucijska podjetja, ki preverijo, ali je načrt v skladu z obstoječo infrastrukturo in zakonodajo, ter podajo projektne pogoje. Iz njih je med drugim razvidno, katere načrte je treba še izdelati (načrt priključka za kanalizacijo, vodovodni priključek). Na podlagi **idejnega projekta** se izbere najustreznejšo varianto nameravanega objekta in načina izvedbe del, kakor tudi njihovih projektnih pogojev. Idejni projekt vsebuje grafične prikaze, odmike od sosednjih parcel, prikazuje značilne prereze in priključke na javno gospodarsko infrastrukturo.

Komunalni prispevek

Gre za takso, ki jo občina zaračuna za komunalno opremljenost parcele, kamor spada cesta, pločnik, kanalizacija. Prispevek je odvisen od površine stavbnega zemljišča, opremljenosti stavbnega zemljišča s komunalno opremo in izboljšanja opremljenosti zemljišča s komunalno opremo. Komunalni prispevek določa občina, zato se od občine do občine razlikuje. Ta strošek ni zanemarljiv in predstavlja kar precejšno ceno celotnega projekta. Plačilo komunalnega prispevka je pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja. Investitor plača komunalni prispevek občini, ta pa mu je dolžna zagotoviti priklope na javno infrastrukturo.

Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja – PGD

Projektne pogoje mora projektant upoštevati pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki pokaže tudi, ali je potrebno še soglasje lastnikov sosednjih zemljišč. PDG vsebuje grafične prikaze objekta, načrte arhitekture za vsako etažo posebej, temelje in streho, načrte strojnih in električnih inštalacij.

Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja je treba skupaj s projektnimi pogoji znova predložiti vsem soglasodajalcem, ki so izdali projektne pogoje. Ko (ponovno) izdajo svoja soglasja, je treba na upravno enoto vložiti zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja skupaj s celotno dokumentacijo PGD.

Projekt za izvedbo – PZI

Gradnja se lahko začne šele po pridobitvi pravnomočnega gradbenega dovoljenja, ki ga izda upravna enota po pregledu projektne dokumentacije. Del dokumentacije je tudi projekt za izvedbo del. Upravna enota ga sicer ne zahteva pri izdaji gradbenega dovoljenja, je pa po zakonu o **graditvi** objektov en izvod tega dokumenta nujno imeti na gradbišču. Odgovorni nadzornik gradbišča preverja oziroma nadzira, ali izvajalec gradi skladno s projektom. Če ga nima, lahko gradbeni inšpektor gradnjo ustavi. PZI vsebuje natančne popise del z vseh področij projektiranja, od arhitekture do statike, električnih in strojnih inštalacij. Vsebuje tudi popis materiala in predračunske vrednosti posameznih del. Z njim investitor lahko sam nabavlja material in pridobiva ponudbe različnih izvajalcev. Na podlagi

popisa materialov lahko nadzira delo izvajalcev in primerja količine porabljenega materiala s količinami, ki jih je predvidel projektant. Namen PZI je, da štiti investitorja in obvezuje izvajalce, da delujejo v skladu z načrtovano gradnjo.

Projekt izvedenih del – PID

Projekt izvedenih del se naredi po končani gradnji. Na podlagi PZI se vpiše vse spremembe, ki so nastale med gradnjo. Bistveni namen te dokumentacije je, da imamo po končani gradnji dokumentacijo, ki odraža dejansko stanje. Uporablja se v življenjski fazi objekta za vzdrževanje, rekonstrukcijo, po potrebi tudi za rušitev. Za inženirske objete se PID izdelava po poteku preizkusnega obratovanja. PZI je eden izmed pogojev za pridobitev uporabnega dovoljenja. Le-to je potrebno za zahtevne projekte, medtem ko za enostavne objekte uporabnega dovoljenja ne potrebujemo.

Pripravila: Špela Zmrzlikar, uni.dipl. inž. geodezije

Na slovenskem trgu dela letos stanje kot pred 11 leti

Čas branja: 4 min

1

30.08.2019 12:30

V letošnjem drugem četrtletju je število delovno aktivnih in brezposelnih oseb skorajda enako kot v drugem četrtletju leta 2008

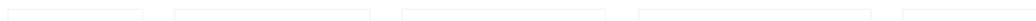

LANA DAKIĆ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[trg dela >](#)[zaposlovanje >](#)[brezposelnost >](#)[Statistični urad... >](#)[eurostat >](#)[Urad RS za... >](#)[Zavod Republike... >](#)

Tedensko v vašem e-nabiralniku!

Izbor **najboljših služb**, uporabni **kadrovski nasveti** in **TOP JOB Ambassador**, kjer predstavljamo Slovence v tujini in jih povezujemo s slovenskim gospodarstvom.

[Potrdite prijavo »](#)

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje Pisma urednice Topjob ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Oglavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

Politika zasebnosti

Razmere na slovenskem trgu dela so bile v letošnjem drugem četrtletju zelo podobne drugemu četrtletju leta 2008, danes ugotavlja državni statistični urad (**Surs**). Delovno aktivnih je bilo namreč 991 tisoč, kar je tisoč več kot pred 11 leti. Brezposelnih pa je bilo v letošnjem drugem četrtletju 43 tisoč, kar je za petino manj kot lani in hkrati enako kot v drugem četrtletju leta 2008. Od teh je bilo dolgotrajno brezposelnih, torej takšnih, ki so brez dela že 12 mesecev ali več, 20 tisoč, kar je za skoraj četrtno manj kot v istem obdobju lani.

Stopnja anketne brezposelnosti je bila v letošnjem drugem četrtletju druga najnižja, odkar Surs zbira te podatke – znašala je 4,2 odstotka, najnižja vrednost do zdaj pa je bila v Sloveniji dosežena v tretjem četrtletju leta 2008, ko je bila 4,1-odstotna.

Rast števila zaposlitev za nedoločen čas

Med delovno aktivnimi je bilo v letošnjem drugem četrtletju 813 tisoč zaposlenih v delovnem razmerju, kar je medletno 3,2 odstotka več. Število zaposlenih sicer narašča že od leta 2014. Samozaposlenih je bilo od aprila do junija 126 tisoč, kar je 2,5 odstotka več kot v istem obdobju lani.

Prek študentskega servisa je delalo 26 tisoč ljudi, preostali delovno aktivni pa so bili zaposleni v drugih oblikah dela (šest tisoč) ali pa so delali kot pomagajoči družinski člani (20 tisoč).

Od vseh zaposlenih v letošnjem drugem četrtletju jih je bilo 86,6 odstotka oziroma 732 tisoč zaposlenih za nedoločen čas. Medletno se je ta delež povečal za 5,6 odstotka, še poroča Surs.

Razlika med stopnjo anketne in registrirane brezposelnosti

Podatki po anketi o delovni sili se nekoliko razlikujejo od registrskih podatkov. Prvi so skladni z metodologijo **Eurostata**, drugi pa po se izračunavajo po slovenski metodologiji. Razlike so lahko tudi precejšnje: če pogledamo stopnjo brezposelnosti, je ta v letošnjem drugem četrtletju znašala 4,2 odstotka glede na anketo o delovni sili (anketna brezposelnost), medtem ko je bila po registrskih podatkih denimo konec maja 7,4-odstotna (registrirana brezposelnost). V anketi o delovni sili namreč med brezposelne štejejo osebe, ki v času, ko so bile anketirane, niso opravljale plačanega dela, so v zadnjih štirih tednih aktivno iskale zaposlitev in so v dveh tednih od dneva anketiranja pripravljene začeti plačano delo. Registrirana brezposelnost pa se ugotavlja na podlagi registrirano brezposelnih na zavodu za zaposlovanje (ki pa, spomnimo, lahko kljub statusu brezposelnega občasno delajo honorarno, omejitev mesečnega zaslužka pa je 200 evrov).

Zaposlovanje se bo še nadaljevalo

Pomladanska napoved vladnega **Urada za makroekonomske analize in razvoj**(Umar) kaže, da naj bi se zaposlovanje še nadaljevalo. Stopnja anketne

brezposelnosti naj bi se namreč v prihodnjem letu znižala na 3,9 odstotka, leta 2021 pa naj bi bila le še 3,7-odstotna. Registrirana brezposelnost pa naj bi se v prihodnjem letu znižala na sedem odstotkov, leta 2021 pa na 6,4 odstotka.

Umar še za letos napoveduje dvo odstotno rast zaposlenosti, v prihodnjih dveh letih pa enoodstotno oziroma 0,6 odstotka.

V zadnji anketi zavoda za zaposlovanje, kjer so približno tri tisoč delodajalcev spraševali po zaposlitvenih namerah do konca leta 2019, so podjetja za letošnje drugo polletje napovedala 31.100 zaposlitev (kar je za osmino manj kot v letošnjem prvem polletju), odprlo pa naj bi se približno 17.300 novih delovnih mest. Število zaposlenih naj bi se tako v drugem letošnjem polletju povečalo za 2,6 odstotka, največ v **gradbeništvu** (9,3 odstotka), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (6,2), poslovanju z nepremičninami (5,8) in drugih dejavnostih (5,2 odstotka).

Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej

Čas branja: 4 min

1

30.08.2019 10:45 Dopolnjeno: 30.08.2019 11:54

Izvoz je zrasel močno, a ker je še precej bolj zrasel uvoz, je bil prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in pa bruto investicije ... podrobneje, naložbe v **gradbeništvu**

ALBINA KENDA

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[BDP >](#)[statistika >](#)[SLOVENIJA >](#)[Statistični urad... >](#)[eurostat >](#)

Ključni poudarki o gibanju slovenskega BDP v drugem četrtletju

- V drugem četrtletju je bila rast slovenskega BDP skromnejša kot prej.
- Rast so poganjale končna poraba in naložbe, neto izvoz pa jo je krnil.
- Ko gre za naložbe, je bila rast v novo opremo in stroje veliko skromnejša (6,9-odstotna) kot pa rast v **gradbeništvu** (ta je bila 13,4-odstotna).
- Potem ko so dolga leta podjetja pospešeno vlagala na primer v nakup tovornjakov, so se v drugem četrtletju naložbe v transportno opremo skrčile.

Slovenski BDP je v letošnjem drugem četrtletju zrasel manj kot prej. Po sezonsko prilagojenih podatkih je bila rast glede na prejšnje četrtletje 0,2-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 0,6-odstotna. Na medletni ravni pa je rast v drugem četrtletju dosegla 2,6 odstotka, medtem ko je v prvem četrtletju znašala 3,5 odstotka.

Kot vedno je slovenski statistični urad (**Surs**) objavil tri podatke. Če želimo Slovenijo primerjati z drugimi članicami, moramo upoštevati tiste podatke, ki so sezonsko

prilagojeni. Vsi objavljeni podatki pa govorijo o tem, koliko je zrasel BDP, a vsak po svoje:

- **2,5-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrletju 2019 glede na isto četrletje 2018 po originalnih podatkih, ki niso sezonsko prilagojeni**. Ti so pomembni zlasti zato, ker Surs sestavine BDP (gibanje zasebne porabe, naložb, neto izvoza ...) razčleni le na podlagi teh podatkov.
- **2,6-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrletju 2019 glede na drugo četrletje 2018 po sezonsko prilagojenih podatkih** (ti so očiščeni vpliva sezone in razlik v številu delovnih dni, primerljivi so tudi s podatki za druge članice, ki jih objavi Eurostat).
- **0,2-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrletju 2019 glede na prvo četrletje 2019 po sezonsko prilagojenih podatkih**. Ti podatki so pomembni zato, ker se z njimi najpogosteje operira na ravni EU in je na tej podlagi mogoče delati primerjave z drugimi članicami v objavah Eurostata.

Kaj je poganjalo slovensko rast

Poglejmo podatke še podrobnejše, v nekaj več vsebine za številkami. Kaj se je dogajalo v letošnjem drugem četrletju, kaj je slovensko gospodarsko rast poganjalo, kaj pa jo je zaviralo. Še enkrat - podrobnejši razrez Surs pripravil na podlagi medletne rasti, ob upoštevanju originalnih podatkov, ki niso sezonsko prilagojeni. Kot rečeno, je bila po teh podatkih **slovenska rast BDP 2,5-odstotna** (v letošnjem drugem četrletju glede na isto lansko obdobje).

Domača poraba: ta se je v omenjenem obdobju povečala za 4,2 odstotka, pri čemer so k rasti prispevale tako končna poraba kot bruto naložbe.

Končna poraba: ta je v omenjenem obdobju zrasla za 2,7 odstotka, kar je bilo enako kot v prejšnjem četrletju. Pri tem je bilo zaznati razliko med **končno porabo gospodinjstev, ki je izrazito zrasla** (v prvem četrletju se je povečala za 2,3 odstotka, v drugem četrletju pa za 3,4 odstotka), na drugi strani pa **državno porabo**,

kjer je bila rast šibkejša kot prej (v prvem četrtletju je bila rast 3,9-odstotna, v drugem pa enoostotna).

Bruto naložbe: Te so v opazovanem obdobju zrasle kar za 9,2 odstotka, medtem ko je bila medletna rast v prvem četrtletju 2,5-odstotna. Pri tem pa je treba povedati, da je **rast naložb v opremo in stroje skromnejša** (6,9-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 10-odstotna), tudi za to, ker so po večletni izjemni rasti naložb podjetjih v nakup novih tovornjakov in podobno v letošnjem drugem četrtletju **naložbe v transportno opremo upadle, in sicer za 6,2 odstotka**. So se pa med naložbami v osnovna sredstva **izrazito povečale naložbe v gradbene objekte - in sicer kar za 13,4 odstotka**.

Izvoz in uvoz: tako izvoz kot uvoz sta se v drugem četrtletju **zelo povečala**, a kot rečeno, ker je rast uvoza (bila je 12,3-odstotna) močno preseгла rast izvoza (ta je dosegla 9,4 odstotka), je neto izvoz (razlika med izvozom in uvozom) imel na velikost BDP negativni učinek (negativni prispevek je znašal 1,3 odstotka).

Še tehnična opomba: pri Sursu, kjer so opravili revizijo letnih podatkov, so tudi pri četrtletnih podatkih objavili podatke, ki so revidirani in usklajeni z letnimi podatki o BDP od leta 2010 (v tekočih cenah) oz. od leta 2011 dalje (v stalnih cenah).

In kako se Slovenija primerja z drugimi članicami EU?

Na **četrtletni ravni**, v drugem četrtletju glede na prvo, je bila njena gospodarska rast 0,2-odstotna, kar je prav toliko, kot je znašalo evrsko povprečje, je pa taka rast med skromnejšimi v EU.

Je pa na **medletni ravni**, v drugem četrtletju letos glede na drugo četrtletje lani, slovenski BDP zrasel za 2,6 odstotka, kar je krepko več od evrskega povprečja pri pri 1,1 odstotka, in v skupini z višjimi stopnjami rasti.

Surs navzdol popravil letno oceno rasti BDP za 2018

Surs je danes objavil tudi oceno gospodarske rasti za celotno lanskó leto. Tako je rast slovenskega BDP v letu 2018 realno dosegla 4,1 odstotka, kar je manj od prve ocene iz februarja, ko je statistični urad Surs **objavil** februarja, da je bila lanska realna rast 4,5-odstotna. Ne le, da je bila rast v 2018 manjša od prve ocene, za 0,7 odstotka je bila tudi skromnejša kot leta 2017.

Pa še številčni podatek, v denarju. Kot je sporočil Surs, je **slovenski BDP v letu 2018, v tekočih cenah, znaša 45,755 milijarde evrov.**

Surs: Slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej

Čas branja: 6 min

2

30.08.2019 10:45 Dopolnjeno: 30.08.2019 14:43

Izvoz je močno zrasel, a ker je še precej bolj zrasel uvoz, je bil prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in bruto investicije ... podrobneje, naložbe v **gradbeništvu**

ALBINA KENDA

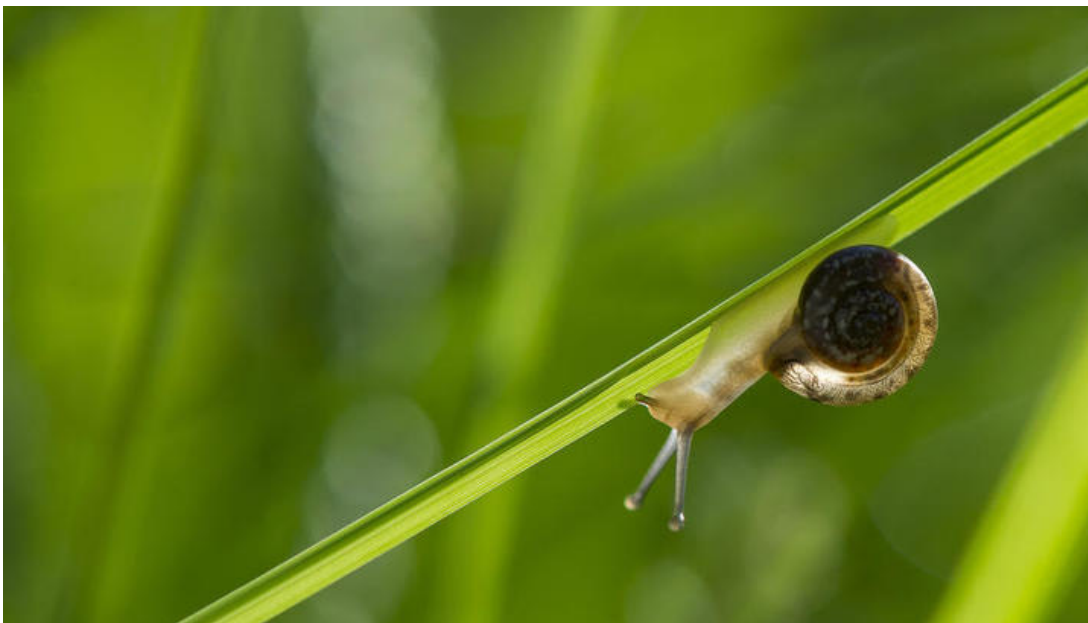

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[BDP >](#)[statistika >](#)[SLOVENIJA >](#)[Banka Slovenije >](#)[Statistični urad... >](#)[eurostat >](#)[Urad RS za... >](#)[Maja Bednaš >](#)[Boštjan Vasle >](#)

Glavni poudarki o gibanju slovenskega BDP v drugem četrletju

- V drugem četrletju je bila rast slovenskega BDP škronejša kot prej.
- Rast so poganjale končna poraba in naložbe, neto izvoz pa jo je krnil.
- Ko gre za naložbe, je bila rast v novo opremo in stroje veliko škronejša (6,9-odstotna) kot pa rast v **gradbeništvu** (ta je bila 13,4-odstotna).
- Potem ko so dolga leta podjetja pospešeno vlagala na primer v nakup tovornjakov, so se v drugem četrletju naložbe v transportno opremo skrcile.

- **Banka Slovenije pričakuje umirjanje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju leta.**

Slovenski BDP je v letošnjem drugem četrtletju zrasel manj kot prej. Po sezonsko prilagojenih podatkih je bila rast glede na prejšnje četrtletje 0,2-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 0,6-odstotna. Na medletni ravni pa je rast v drugem četrtletju dosegla 2,6 odstotka, medtem ko je v prvem četrtletju znašala 3,5 odstotka.

Kot vedno je slovenski statistični urad (**Surs**) objavil tri podatke. Če želimo Slovenijo primerjati z drugimi članicami, moramo upoštevati tiste podatke, ki so sezonsko prilagojeni. Vsi objavljeni podatki pa govorijo o tem, koliko je zrasel BDP, a vsak po svoje:

- **2,5-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtletju leta 2019 glede na isto četrtletje 2018 po originalnih podatkih, ki niso sezonsko prilagojeni**. Ti so pomembni zlasti zato, ker Surs sestavine BDP (gibanje zasebne porabe, naložb, neto izvoza ...) razčleni le na podlagi teh podatkov.
- **2,6-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtletju leta 2019 glede na drugo četrtletje 2018 po sezonsko prilagojenih podatkih** (ti so očiščeni vpliva sezone in razlik v številu delovnih dni, primerljivi so tudi s podatki za druge članice, ki jih objavi **Eurostat**).
- **0,2-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtletju leta 2019 glede na prvo četrtletje 2019 po sezonsko prilagojenih podatkih**. Ti podatki so pomembni zato, ker se z njimi najpogosteje operira na ravni EU in je na tej podlagi mogoče delati primerjave z drugimi članicami v objavah Eurostata.

Kaj je poganjalo slovensko rast

Poglejmo podatke še podrobneje, z nekaj več vsebine za številkami. Kaj se je dogajalo v letošnjem drugem četrtletju, kaj je slovensko gospodarsko rast poganjalo, kaj pa jo je zaviralo. Še enkrat – podrobnejši razrez je Surs pripravil na podlagi medletne rasti, ob upoštevanju originalnih podatkov, ki niso sezonsko prilagojeni. Kot rečeno, je bila

po teh podatkih **slovenska rast BDP 2,5-odstotna** (v letošnjem drugem četrtletju glede na isto lansko obdobje).

Domača poraba: ta se je v omenjenem obdobju povečala za 4,2 odstotka, pri čemer so k rasti prispevale tako končna poraba kot bruto naložbe.

Končna poraba: ta je v omenjenem obdobju zrasla za 2,7 odstotka, kar je bilo enako kot v prejšnjem četrtletju. Pri tem je bilo zaznati razliko med **končno porabo gospodinjstev, ki je izrazito zrasla** (v prvem četrtletju se je povečala za 2,3 odstotka, v drugem četrtletju pa za 3,4 odstotka), na drugi strani pa **državno porabo, kjer je bila rast šibkejša kot prej** (v prvem četrtletju je bila rast 3,9-odstotna, v drugem pa enoodstotna).

Bruto naložbe: Te so v opazovanem obdobju zrasle kar za 9,2 odstotka, medtem ko je bila medletna rast v prvem četrtletju 2,5-odstotna. Pri tem pa je treba povedati, da je **rast naložb v opremo in stroje skromnejša** (6,9-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 10-odstotna), tudi zato, ker so po večletni izjemni rasti naložb podjetij v nakup novih tovornjakov in podobno v letošnjem drugem četrtletju **naložbe v transportno opremo upadle, in sicer za 6,2 odstotka**. So se pa med naložbami v osnovna sredstva **izrazito povečale naložbe v gradbene objekte – in sicer kar za 13,4 odstotka**.

Izvoz in uvoz: tako izvoz kot uvoz sta se v drugem četrtletju **zelo povečala**, a kot rečeno, ker je rast uvoza (bila je 12,3-odstotna) močno preseгла rast izvoza (ta je dosegla 9,4 odstotka), je neto izvoz (razlika med izvozom in uvozom) imel na velikost BDP negativni učinek (negativni prispevek je znašal 1,3 odstotka).

Še tehnična opomba: pri Sursu, kjer so opravili revizijo letnih podatkov, so tudi pri četrtletnih podatkih objavili podatke, ki so revidirani in usklajeni z letnimi podatki o BDP od leta 2010 (v tekočih cenah) oziroma od leta 2011 (v stalnih cenah).

Umar: Splošno umirjanje, dobra rast zasebne porabe, rast plač še zmerna

Objavo statističnega urada so pokomentirali tudi pri uradu za makroekonomske analize in razvoj, ki ga vodi **Maja Bednaš**, in pri **Banki Slovenije**, ki jo vodi guverner **Boštjan Vasle**. Pri obeh ustanovah so zaznali podobno: da se je v drugem četrtletju gospodarska rast v Sloveniji začela upočasnjevati. Pri tej je na eni strani medletna rast BDP v Sloveniji ostala opazno nad povprečjem EU, vendar pa je večja od **evrskega povprečja** le v medletni primerjavi, ne pa tudi v četrtletni (v drugem četrtletju glede na prvo).

Kot pravijo na Umarju, se poraba gospodinjestev krepi ob naraščajoči **zaposlenosti** ter večji rasti plač in socialnih transferjev, pri čemer pa se rast zasebne porabe krepi celo nekoliko hitreje, kot so pričakovali spomladi. "To povezujemo z ugodnimi gibanji na trgu dela in še vedno visoko ravnijo zaupanja porabnikov, kot pozitivnega ocenjujemo tudi vpliv davčnih razbremenitev dohodka," pravijo.

Kot pravijo pri Umarju, je bila nominalna **rast plač** (ki je znašala 3,9 odstotka) v drugem četrtletju nekoliko večja kot v istem obdobju lani, a je zlasti v zasebnem sektorju ostala zmerna in še ne pomeni povečanega pritiska na stroškovno konkurenčnost slovenskih izvoznikov. Pri Banki Slovenije dodajajo, da je omenjena nominalna rast plač ob nekoliko nižji inflaciji omogočila, da se je rast realne mase plač ohranila nad petimi odstotki, kar je primerljivo z istim lanskim obdobjem in po oceni Banke Slovenije spodbudno z vidika nadaljnje rasti zasebne porabe.

Pri Umarju so še opazili, da je bila razmeroma velika, 2,6-odstotna rast zaposlenosti, a da se počasi, sodeč po mesečnem dogajanju, umirja, tako zaradi umirjanja rasti povpraševanja kot tudi še vedno velikega pomanjkanja usposobljenih delavcev.

Pri Umarju pa so dodali tudi: "Ob postopnem umirjanju rasti tujega povpraševanja se že od druge polovice minulega leta umirjajo tudi izvozna naročila. Rast skupnega izvoza se je sicer ob občutni podpori pospešene rasti izvoza farmacevtskih in medicinskih proizvodov še nekoliko povečala."

Pri Banki Slovenije so še sporočili, da, glede na to, da v mednarodnem okolju še ni znamenj izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v

domačem gospodarstvu, pričakujejo nadaljevanje manjše gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta. Iz Umarja pa so sporočili, da so napovedi za izvozni del gospodarstva do konca leta 2019 slabše, glede na povečane negotovosti v mednarodnem okolju. Dodali so še: "Za prihodnje leto mednarodne institucije pričakujejo vnovič nekoliko večjo gospodarsko rast v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah. To bomo upoštevali v jesenski

napovedi, ki jo bo Umar objavil v drugi polovici septembra."

In kako se Slovenija primerja z drugimi članicami EU?

Na **četrtni ravni**, v drugem četrtnju glede na prvo, je bila njena gospodarska rast 0,2-odstotna, kar je prav toliko, kot je znašalo evrsko povprečje, je pa taka rast med skromnejšimi v EU.

Je pa na **medletni ravni**, v drugem četrtnju letos glede na drugo četrtnje lani, slovenski BDP zrasel za 2,6 odstotka, kar je krepko več od evrskega povprečja pri 1,1 odstotka in v skupini z višjimi stopnjami rasti.

Surs navzdol popravil letno oceno rasti BDP za leto 2018

Surs je danes objavil tudi oceno gospodarske rasti za celotno minulo leto. Tako je rast slovenskega BDP leta 2018 realno dosegla 4,1 odstotka, kar je manj od prve ocene iz februarja, ko je statistični urad Surs **objavil**, da je bila lanska realna rast 4,5-odstotna. Ne le, da je bila rast leta 2018 manjša od prve ocene, za 0,7 odstotka je bila tudi skromnejša kot leta 2017.

Pa še številčni podatek, v denarju. Kot je sporočil Surs, je **slovenski BDP v letu 2018, v tekočih**

cenah, znašal 45,755 milijarde evrov.

NOVO ŠOLSKO LETO

Kdo sploh še želi biti rudar

V triletni program geostrojniki - rudar letos ne bodo vpisali niti enega dijaka, v štiriletni program geotehnik sta vpisana le dva. Slabo kaže tudi okoljevarstvenikom

Rozmari Petek

Velenje bo prihodnji mesec slavnostno obeležilo 60 let obstoja. Gre za mesto, ki je zraslo ravno zaradi razvoja premogovništva. Predvsem zavoljo energetike je mesto še danes zgled tako imenovane socialni naklonjene občine; svojim občanom omogoča veliko nadstandardnih stvari brezplačno. Trenutno pa niti vodilni ne vedo, koliko energetske prihodnosti je sploh še pred njimi. "V pripravi so štiri scenariji obratovanja Premogovnika Velenje (PV), in sicer do leta 2054, 2045, 2040 in 2030. Najbolj verjeten scenarij zapiranja Premogovnika je med letoma 2040 in 2045," je v tem tednu ocenjeval za zdaj še aktualni (kmalu se obeta menjava) generalni direktor Premogovnika Velenje **Ludvik Golob**.

Veliko promocije, a le malo učinka

Posledice negotovosti se zadnja leta najbolj odražajo pri vpisu dijakov za rudarske poklice, čeprav jih v PV vabijo z besedami, da so v zadnjem polletju minulega leta zaposlili več kot 50 novih sodelavcev in da dijaki, ki končajo izobraževanje, lahko dobijo zaposlitev takoj. "Ugodnosti, ki jih dijakom nudimo, ni malo, za pokušino jih navajamo le nekaj: štipendiranje, jamski dodatek, opravljanje praktičnega izobraževanja v realnem okolju, nagrada za uspešnost pri praktičnem izobraževanju, brezplačni avtobusni prevozi, malica, zdravniški pregledi, brezplačen učbeniški sklad, zanimive strokovne ekskurzije, projektni tedni v naravi, možnost subvencioniranega bivanja v dijaškem domu," so zapisali v pismu, ki so ga poslali vsakemu dijaku, ki je na dnevu odprtih vrat in informativnih dneh pokazal vsaj

malo zanimanja za ta poklic. A kljub temu v šolskem centru Velenje letos ne bodo imeli niti dijaka, ki bi rad postal rudar, dva pa sta vpisala štiriletni program geotehnik.

Kaj bodo dijaki delali, ko bodo stari 40 let?

"Ni toliko stvar v sami promociji, ki smo jo vsi naredili. Treba se je vprašati, ali te kadre potrebujemo. Jaz mislim, da jih," meni direktor Šolskega centra Velenje **Janko Pogorelčnik**, ki prihodnost zanje vidi predvsem v gradbenih panogah. "Zanesljivo je delo podobno kot gradnja tunelov, vendar je rudarstvo še za stopnjo bolj rigorozno. Se mi pa zdi zelo pomembno, da mladi, ki se bodo v rudarstvo vpisovali in delali v rudarstvu, vidijo tudi, kaj se bo zgodilo, ko dela v rudarstvu ne bo več. Ker dijaki, ki se vpisujejo danes, bodo do leta 2040, ko je morda najbolj realna ocena za zaprtje rudnika, imeli za sabo le okoli 15 let delovne dobe. To pomeni, da je že danes treba razmišljati, kaj boš pa počel, ko boš star 40 let." Na vprašanje, kaj konkretno lahko delajo kot rudarji brez rudnika, Pogorelčnik odgovarja: "Ne vem, takih enoznačnih odgovorov nimam. Ampak, kot rečeno, gotovo se da delo v rudarstvu povezati tudi s kakšnim delom v **gradbeništvu**. To mi najprej pade na misel. In na dolgi rok, tudi ko bo rudnik zaprt, ne bo kar zapuščen. Določen kader bo moral stvari vzdrževati. Tako da vse skupaj ni enostavno. Odgovore bomo poskušali iskati tudi s pomočjo drugih, premogovnika, centra za poklicno izobraževanje, našega šolskega ministrstva, ne nazadnje tudi z mestno občino, saj je ta dolina zrasla na premogovništvo."

Vpis sledi zgodbam o TEŠ in PV

"Leta 2010, ko je bila v drugih dejavnostih precejšnja kriza, smo mi imeli poln oddelek dijakov smeri geostrojniki - rudar, torej 30 dijakov. A takrat smo v zvezi s PV in TEŠ poslušali bistveno drugačne zgodbe, kot jih danes. Ko so se v medijih pojavile drugačne informacije, je začelo število dijakov padati. Negativne informacije o energetiki pač vplivajo na to," letošnji vpis komentira **Peter Rozman**, ravnatelj Šole za strojništvo, geotehniko in okolje pri Šolskem centru Velenje. Kot dodaja, se je spomladi za vpis za rudarja sicer zanimal en dijak, vendar kasneje ni imel pogojev za vpis. Z družino so se namreč šele pred letom dni preselili iz Bosne in devetletke ni uspel uspešno zaključiti. "Torej, ni si premislil, le vpisati se ni mogel," dodaja.

So pa letos zabeležili velik porast zanimanja za gimnazijske programe. "To je precej razumljivo glede na gospodarsko situacijo v tem našem okolju. Vemo, kako sta v medijih izpostavljena PV in TEŠ, da imamo v rudarskih programih velike težave z vpisom. Je pa presenetljivo, da imamo težave tudi z vpisom za okoljevarstvenega tehnika. A to ni le naš problem, temveč vseslovenski. Treba se je na nivoju države odločiti, ali srednješolski kader te smeri, torej okoljevarstveni, sploh potrebujemo ali ne," še dodaja direktor Šolskega centra Velenje.

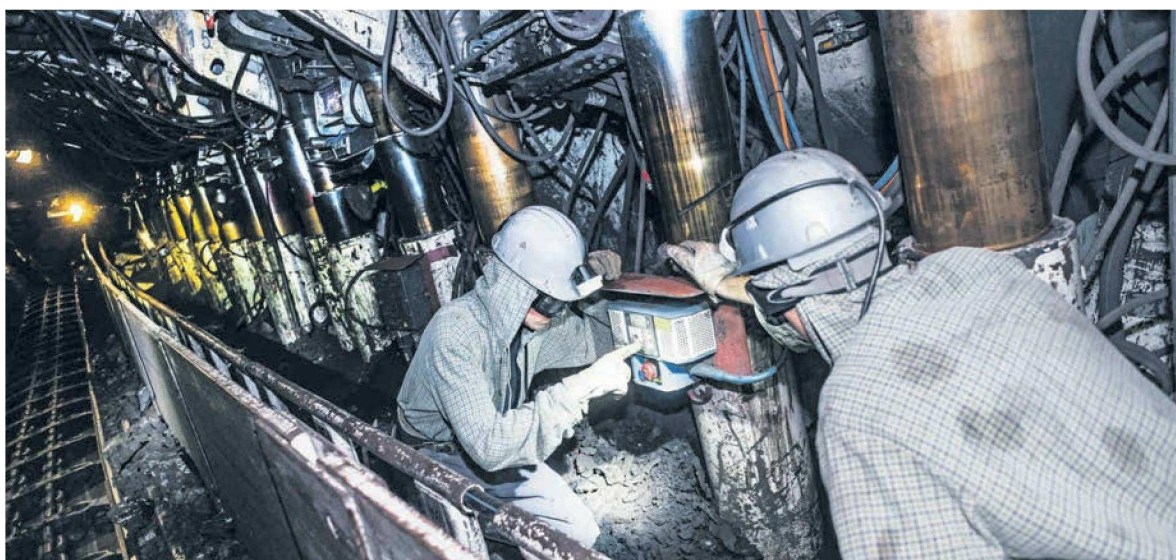
dijak se je zanimal za rudarja, a ni imel pogojev

Dijaki iz nekdanjih republik v Velenju

V sklopu projekta Zahodni Balkan v Šolskem centru Velenje vpisujejo tudi dijake iz Valjeva, Kragujevca in Tešanja. Takšnih dijakov je trenutno 28, bivajo pa v dijaškem domu, ki ga upravlja Šolski center Velenje. Pred leti so dijaki iz bivših republik v Velenje prihajali predvsem zaradi rudarske šole, sedaj pa se vpisujejo v program tehnik računalništva, tehnik mehatronike in strojni tehnik.

V Rogaški Slatini znova optimistični

"Z vpisom v program steklar in tehnik steklarstva smo zelo zadovoljni. Še zlasti se nam je povečal vpis vajencev, to je za triletni program steklarja. Lani se jih je namreč vpisalo šest, letos deset," opisuje ravnateljica Šolskega centra Rogaška Slatina **Dubravka Berc Prah**. Na tej šoli so imeli petletno popolno zatišje, ko niso vpisali niti enega dijaka steklarja. Generacija tistih, ki so po petletnem premoru zaključili šolanje, je takoj dobila službo v Steklarni Rogaška. "Tudi letos jih je šest šolanje končalo, pet se jih je takoj zaposlilo v Steklarni Rogaška, eden pa je prevzel domač steklarski posel." Za steklarski poklic so se v preteklosti odločali predvsem dijaki z Hrvaške. "Letošnji vpis je dober pokazatelj, da se tudi dijaki na slovenski strani Sotle ponovno odločajo za ta poklic, da se zaupanje v ta poklic ponovno vrača," je zadovoljna ravnateljica.

Poklic rudarja mladih več ne zanima.

Foto: Miran BEŠKOVNIK

GOSPODARSTVO / BDP

Rast počasnejša, obeti še slabši

Rast slovenskega bruto družbenega proizvoda se je upočasnila in tudi obeti niso najboljše. Državni proračun je predvsem zaradi višjih socialnih transferjev in stroškov dela v javnem sektorju julija pridelal ogromen primanjkljaj.

✂ Klemen Košak

V drugem četrtletju letošnjega leta se je slovenski bruto družbeni proizvod v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 2,6 odstotka, kar je najnižja rast v zadnjih treh letih, je razvidno iz podatkov, ki jih je včeraj objavil statistični urad (SURS). Še vedno je rast višja od povprečja EU, vendar pa se je razlika na medletni ravni zmanjšala na 1,3 odstotne točke.

Padec izvoza samo vprašanje časa

K rasti so med drugim prispevali tudi izvoz, **gradbeništvo** in potrošnja gospodinjstev. **Gradbeništvo** poganjata pomankanje stanovanj in dostopnost poceni kreditov, ljudje pa vse več trošijo, ker je vedno več zaposlenih in ker se zvišujejo plače in socialni transferji. Razlog za upočasnitev v **gradbeništvu** je najbrž slabo vreme in gre torej najverjetneje za začasen pojav. Drugače je s trgom delovne sile, kjer kazalniki dinamike zaposlovanja napovedujejo slabše čase, opozarjajo v Banki Slovenije. Največ zaskrbljenosti pa povzročajo razmere v državah, kamor slovenska podjetja iz-

važajo največ svojih izdelkov in storitev. Mnogi že dlje časa opozarjajo na težave nemške industrije, ki jo Slovenija v veliki meri oskrbuje s polizdelki.

V prvi polovici leta je šlo dobro predvsem slovenskim izvoznikom farmacevtskih izdelkov in medicinskih pripomočkov. »Osebnost me je zelo presenetilo veliko zunanje povpraševanje glede na razmere na evropskem trgu. Pričakovala še nižjo rast,« je za agencijo STA povedala Romana Korenič iz SURS.

Tako na uradu za makroekonomske analize in razvoj kot na Banki Slovenije so v odzivu na podatke SURS poudarili, da obeti niso najboljše. »Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, pričakujemo nadaljevanje nižanja gospodarske rasti,« je včeraj na svoji spletni strani objavila Banka Slovenije.

Gospodarska rast je zelo pomembna tudi za slovenski proračun oziroma njegov predvideni presežek. Minister za finance Andrej Bertonec je v začetku leta dejal, da bo proračun »na varni strani«, v kolikor bo gospodarstvo zraslo za okoli tri odstotke na letni ravni.

Z ministrstva za finance so včeraj sporočili, da je proračun v juliju prvič letos pridelal primanjkljaj. Ta je znašal kar 248 milijonov evrov, s čimer je več kot izničil presežek, ki je bil ustvarjen v prvi polovici leta. Kot celota je imel proračun po sedmih mesecih 28,5 mili-

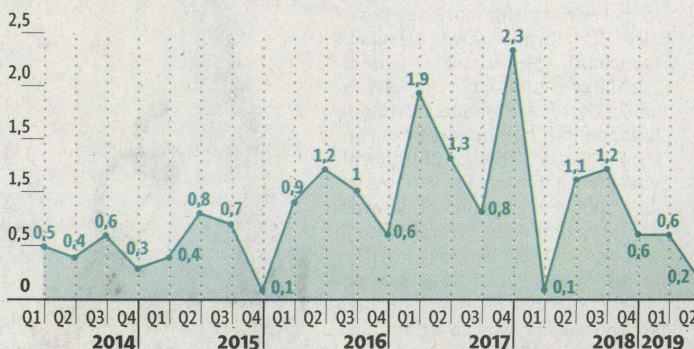
jona evrov primanjkljaja.

»Realizacija državnega proračuna v prvih sedmih mesecih letošnjega leta je skladna z načrti, ostajamo pri cilju za letos načrtovanega proračunskega presežka,« so sporočili z ministrstva za finance. Pojasnili so, da običajno prihaja do nihanj presežka oziroma primanjkljaja med različnimi meseci. »Ministrstva sicer ves čas pozivamo, naj iščejo znotraj svojih resorjev tudi prihranke oziroma pripravljajo ukrepe v smeri čim bolj smotrne porabe,« so dodali. Razlog za primanjkljaj so tudi julijski dogodki: pokojninski blagajni so morali nakazati 50 milijonov evrov, ki jih bo Kapitalska družba vrnila septembra. Julij pa je tudi mesec, ko dobimo povrnjeno dohodnino. Vendar pa je imel proračun lani po sedmih mesecih 72 milijonov evrov presežka, zato sedanji primanjkljaj morda le ni tako nedolžen. V letošnjem juliju so na primer precej zrasli stroški dela v javnem sektorju ter socialni transferji posameznikom in gospodinjstvom, delodajalci pa niso plačali dajatev ob izplačilu regresa. x

Največ zaskrbljenosti vzbujajo razmere v državah, kamor slovenska podjetja izvažajo največ svojih izdelkov in storitev. Mnogi že dlje časa opozarjajo na težave nemške industrije, ki jo Slovenija v veliki meri oskrbuje s polizdelki.

Umiranje gospodarske rasti

PODATKI Statistični urad Republike Slovenije

Graf prikazuje, za koliko odstotkov se je v posameznem četrtletju povečal bruto družbeni proizvod glede na prejšnje četrtletje. Zaradi razmer v državah, kamor slovenska podjetja uvažajo največ, mnogi pričakujejo še občutnejšo upočasnitev.

Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir?

Delo, 10. avgusta

V rubriki PP29 je dr. Borut Bundara 24. avgusta v odzivu na članek Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir? zapisal, da je nedavna interpretacija **gradbene-ga zakona** (GZ), ki jo je pripravilo ministrstvo za okolje in prostor (MOP), gradbenikom odvzela pravico do vodenja projekta za stavbe in jo podelila zgolj arhitektom. Trditev je netočna, saj sedanja ureditev, po kateri mora vodja projekta biti strokovnjak tiste stroke, ki glede na namen objekta prevladuje, velja že vsaj desetletje in je veljala tudi v prejšnjem zakonu o **graditvi** objektov (ZGO-1). Po načelu prevladujoče stroke, če poenostavimo, je vodja projekta za stavbe arhitekt, za viadukte pa gradbeni inženir – ne pa tudi obratno.

Obrazložitev MOP ni nova: že leta 2011 je ministrstvo izdalo pojasnilo, da »[...] mora pri stavbah investitor kot odgovornega vodjo projekta imenovati arhitekta, saj ta pri stavbah praviloma prevladuje«, enako pojasnilo je leta 2008 izšlo tudi ob sprejetju zakona o **graditvi** objektov. Gradbenim inženirjem z novo zakonodajo ni bilo torej nič odvzetega in Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) ni glede tega dosegla ničesar. Projekti za stanovanjske, družbene in podobne stavbe, pri katerih je kot vodja projekta podpisan gradbeni inženir, so bili v nasprotju s prejšnjim zakonom in so tudi s sedanjim.

Se je pa z novo zakonodajo spremenilo določilo o vodenju gradnje oziroma vodenju del, in to v korist gradbenih inženirjev. Prejšnji zakon (ZGO-1) je dopuščal, da so odgovorni vodje del lahko inženirji ali arhitekti, sedanjji pa to možnost daje zgolj inženirjem. Dilema iz naslova članka je nepotrebna – arhitekti ne morejo biti vodje gradnje, to so lahko samo inženirji. Pri spremembi zakonodaje je bila torej **Inženirska zbornica Slovenije** (IZS) z vsestransko podporo gradbenih podjetij skozi združenje **ZORG** precej uspešna z uveljavljanjem poslovnih koristi njenih članov in nenavadno je, da to očita ZAPS.

Treba je tudi poudariti, da je o vodji del nov zakon zgolj legaliziral izbris arhitektov, ki ga je **IZS** na lastno pest izvedla že več kot desetletje pred tem. Leta 2004, ob odcepitvi arhitektov od **IZS** in ustanovitvi lastne

zbornice ZAPS, je imenik (seznam) vodij del ostal ► v skrbništvu **IZS**. **IZS** je ob tem preprosto izbrisala vse arhitekta iz tega imenika, s čimer je arhitektom de facto preprečila opravljati poklic vodje del, za katerega so imeli vse pogoje, ki jih je takrat določal zakon, in opravljen tudi strokovni izpit. Izbris arhitektov je z novo zakonodajo postal dokončen.

Odgovoriti je treba še na očitek dr. Bundare, da ZAPS zgolj molči in čaka. ZAPS ne molči, ampak se sooča z medijsko blokado, ki nam je doslej še ni uspelo prebiti. V preteklih mesecih je bilo v medijih objavljenih več novinarskih prispevkov o vodji projekta, ki so bili vsi izrazito v prid gradbenim inženirjem. V njih so dobili besedo predstavniki **IZS** in drugi gradbeni inženirji, citiranih je bilo več dokumentov **IZS**, žal pa ni dobila besede tudi druga stran, torej arhitekti oziroma njihova zbornica, ZAPS.

Tomaž Krištof,

v. d. predsednika ZAPS

Dodajam svoje pomisleke k razpravi o članku Je vodja gradnje arhitekt ali gradbeni inženir? Odslužil sem usmerjeno izobraževanje, ni mi žal, dosti sem se naučil in zahvala srednji strojni šoli na Aškerčevi cesti, nekaj časa sem učil tudi na strojni fakulteti ... No, zdaj pa k jedru, k vprašanju, komu zaupati vodenje projekta, gradbenim inženirjem ali arhitektom. Moje mnenje je, da je treba vso vgrajeno strukturo, skupaj s potresno in ostalo dejavnostjo, prepustiti izključno gradbeni stroki, saj menim, da so njihovi učni programi kvalitetnejši, arhitekturni umestitvi pa je treba prepustiti idejne rešitve. Naj kot primer navedem gradnjo zahtevnih mostov: tu je v prvi vrsti potrebna vključitev strojno-gradbene stroke, v začetni fazi pa vključevanje arhitekturnih vidikov. Ne pozabite, da smo inženirji prvi, ki lahko zagotavljamo varnost objektov, in ne arhitektna stroka – ta naj bi bila snovalec projekta, vodja projekta pa brez dvoma gradbenik, strojnik ali tudi elektrik, seveda odvisno od narave projekta.

dr. Tomaž Kumelj, univ. dipl. inž. str.,
Medvode

Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala

V Vodichah so vse bolj nezadovoljni zaradi vnovičnih zapletov pri napovedani gradnji obvoznice Vodice, saj se prometne razmere vztrajno poslabšujejo. Zato se znova pripravljajo na proteste z zaporo Kamniške ceste.

Promet skozi središče Vodice se iz dneva v dan povečuje. Zato občani zahtevajo čimprejšnjo zgraditev obljubljenе obvoznice. (Foto: Bojan Velikonja)

Anita Vošnjak

30. avgust 2019 30. avgust 2019 7:15

»Družba za avtoceste v RS (Dars) je zadolžena zgolj za pridobitev zemljišč oziroma nepremičnin za gradnjo obvoznice Vodice, za izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in dokumentacije za izvedbo, za pridobitev vseh potrebnih soglasij ter pridobitev gradbenega dovoljenja,« pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice.

»V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege **gradbene parcele** in odkupovanje zemljišč,« so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega

dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še manjkajoča soglasja k projektnim rešitvam, na Agenciji RS za okolje pa sočasno poteka predhodni postopek presoje vplivov na okolje, v katerem bodo ugotovili, ali je treba izdelati poročilo o vplivih na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. »Po pridobljenih manjkajočih soglasjih in zemljiščih bo mogoče vložiti vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja,« so na Darsu tudi Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice ponovili dobro znano dejstvo. Kdaj bodo vse to opravili, niso povedali, so pa ocenili, da gredo tudi zaključki sestanka, ki so ga v začetku tedna pripravili na ministrstvu za okolje in prostor, »v smeri konstruktivnega sodelovanja različnih resorjev za čimprejšnjo pridobitev vseh potrebnih soglasij in dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja«.

Jasnejši je vodiški župan **Aco Franc Šuštar**, ki pravi, da so se na sestanku dogovorili, da bodo na Arsu poskušali v 30 dneh uskladiti vse pripombe naravovarstvenikov, kmetijskega in zdravstvenega ministrstva ter direkcije za vode, tako da izdaja okoljevarstvenega dovoljenja ne bi bila potrebna. »Novih dejstev in vplivov na okolje ni in ni junaka, ki bi lahko zatrdil, da bo vodiška obvoznica poslabšala razmere v okolju. Nasprotno, zaradi nezgrajene obvoznice se razmere v okolju vsak dan slabšajo in občanom dela vsak dan večja škoda! Če bi morali ponovno pridobivati okoljevarstveno soglasje, bi ostali brez obvoznice vsaj še tri leta, na kar seveda ne moremo pristati,« je odločen vodiški župan, ki v celoti podpira zahteve civilne iniciative. »Naša skupna zahteva je, da se v predhodnem postopku vsi deležniki uskladijo, da okoljevarstveno soglasje ni potrebno in se lahko čim prej izda gradbeno dovoljenje, takoj začne iskati izvajalca del in spomladi zares začne graditi, poudarja Aco Franc Šuštar. Kot še pravi, bodo problematiko obravnavali 3. septembra tudi na občinskem svetu in prav nič ne dvomi, da se bodo strinjali tudi svetniki.

Protesti načrtovani v oktobru

Civilne iniciative, ki ima dovolj praznih obljub in zamud, odgovor Darsa ni prepričal. Ker bi obvoznico morali že graditi in prihodnje leto končati, se pripravljajo na vnovično stopnjevanje pritiskov, katerih jezik, kot pravi pobudnik iniciative **Branko Bogovič**, pristojni očitno najbolje razumejo – razumeli so ga tudi v sosednji občini Mengeš, kjer se gradnja obvoznice po letih praznih obljub vendarle končuje, pravijo v civilni iniciativi, kjer so se že dogovorili, da bodo prvi protest z zaporo Kamniške ceste ob nadaljnji neodzivnosti pristojnih pripravili že v oktobru.

Prometne razmere vse bolj nevzdržne

Ob tem v Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice, ki šteje okoli 1200 članov, izpostavljajo, da se prometne razmere v občini, kjer skozi središče Vodice vsak dan pelje okoli deset tisoč osebnih vozil in 1700 tovornih vozil, le še zaostrejejo. Dodatno jih bo poslabšalo skorajšnje

dokončanje največje slovenske obrtne cone v Žejah pri Komendi in mengeške obvoznice, se zavedajo.

Na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI), kjer so zadolženi za pripravo investicijske dokumentacije in gradnjo obvoznice, so povedali, da so investicijski projekt Obvoznica Vodice že uvrstili v proračun RS, a obvoznice ne bodo začeli graditi, dokler ne bo Dars pridobil pravnomočnega gradbenega dovoljenja, ko bodo tudi prevzeli projekt.

GOSPODARSTVO

STA

30. avgust 2019

30. avgust 2019 15:45

NAJNOVEJŠE

Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast
12 min

Večina kranjskih zdravnikov preklicala odpovedi
27 min

V špansko eksklavo v Afriki vdrlo 150 migrantov
42 min

Mitrović uradno v Mariboru
57 min

Naslednje tekmovanje za pesem Evrovizije bo v Rotterdamu
1 ura

Chandler bo zaradi dopinškega prestopka odsedel 25 tekem
1 ura

EU na pomoč Boliviji pri gašenju požarov
1 ura

Boris Becker bo po novem treniral tudi Aleksandra Zvereva
1 ura

Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

Fotografija je simbolična. (Foto: Bojan Velikonja)

V Sloveniji je v drugem četrtletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega BDP izpostavili v Banki Slovenije. »Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem celo okrepila,« so izpostavili.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v

Grabar-Kitarovičevi Fulbrightova nagrada za življenjsko delo <p style="text-align: right;">1 ura</p>
Huaweijev mate 30 brez Googlovih storitev? <p style="text-align: right;">1 ura</p>
Vse objave

gradbeništvu. Četrtna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Surs: Slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej

Čas branja: 6 min

2

30.08.2019 10:45 Dopolnjeno: 30.08.2019 14:43

Izvoz je močno zrasel, a ker je še precej bolj zrasel uvoz, je bil prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in bruto investicije ... podrobneje, naložbe v **gradbeništvu**

ALBINA KENDA

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[BDP >](#)[statistika >](#)[SLOVENIJA >](#)[Banka Slovenije >](#)[Statistični urad... >](#)[eurostat >](#)[Urad RS za... >](#)[Maja Bednaš >](#)[Boštjan Vasle >](#)

Glavni poudarki o gibanju slovenskega BDP v drugem četrtletju

- V drugem četrtletju je bila rast slovenskega BDP skromnejša kot prej.
- Rast so poganjale končna poraba in naložbe, neto izvoz pa jo je krnil.
- Ko gre za naložbe, je bila rast v novo opremo in stroje veliko skromnejša (6,9-odstotna) kot pa rast v **gradbeništvu** (ta je bila 13,4-odstotna).
- Potem ko so dolga leta podjetja pospešeno vlagala na primer v nakup tovornjakov, so se v drugem četrtletju naložbe v transportno opremo skrčile.
- Banka Slovenije pričakuje umirjanje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju leta.

Slovenski BDP je v letošnjem drugem četrtletju zrasel manj kot prej. Po sezonsko prilagojenih podatkih je bila rast glede na prejšnje četrtletje 0,2-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 0,6-odstotna. Na medletni ravni pa je rast v drugem četrtletju dosegla 2,6 odstotka, medtem ko je v prvem četrtletju znašala 3,5 odstotka.

Kot vedno je slovenski statistični urad (**Surs**) objavil tri podatke. Če želimo Slovenijo primerjati z drugimi članicami, moramo upoštevati tiste podatke, ki so sezonsko prilagojeni. Vsi objavljeni podatki pa govorijo o tem, koliko je zrasel BDP, a vsak po svoje:

- **2,5-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtnetju leta 2019 glede na isto četrtnetje 2018 po originalnih podatkih, ki niso sezonsko prilagojeni**. Ti so pomembni zlasti zato, ker Surs sestavine BDP (gibanje zasebne porabe, naložb, neto izvoza ...) razčleni le na podlagi teh podatkov.
- **2,6-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtnetju leta 2019 glede na drugo četrtnetje 2018 po sezonsko prilagojenih podatkih** (ti so očiščeni vpliva sezone in razlik v številu delovnih dni, primerljivi so tudi s podatki za druge članice, ki jih objavi **Eurostat**).
- **0,2-odstotno rast BDP** je imela Slovenija v **drugem četrtnetju leta 2019 glede na prvo četrtnetje 2019 po sezonsko prilagojenih podatkih**. Ti podatki so pomembni zato, ker se z njimi najpogosteje operira na ravni EU in je na tej podlagi mogoče delati primerjave z drugimi članicami v objavah Eurostata.

Kaj je poganjalo slovensko rast

Poglejmo podatke še podrobneje, z nekaj več vsebine za številkami. Kaj se je dogajalo v letošnjem drugem četrtnetju, kaj je slovensko gospodarsko rast poganjalo, kaj pa jo je zaviralo. Še enkrat – podrobnejši razrez je Surs pripravil na podlagi medletne rasti, ob upoštevanju originalnih podatkov, ki niso sezonsko prilagojeni. Kot rečeno, je bila po teh podatkih **slovenska rast BDP 2,5-odstotna** (v letošnjem drugem četrtnetju glede na isto lansko obdobje).

Domača poraba: ta se je v omenjenem obdobju povečala za 4,2 odstotka, pri čemer so k rasti prispevale tako končna poraba kot bruto naložbe.

Končna poraba: ta je v omenjenem obdobju zrasla za 2,7 odstotka, kar je bilo enako kot v prejšnjem četrtnetju. Pri tem je bilo zaznati razliko med **končno porabo**

gospodinjstev, ki je izrazito zrasla (v prvem četrtletju se je povečala za 2,3 odstotka, v drugem četrtletju pa za 3,4 odstotka), na drugi strani pa **državno porabo, kjer je bila rast šibkejša kot prej** (v prvem četrtletju je bila rast 3,9-odstotna, v drugem pa enoodstotna).

Bruto naložbe: Te so v opazovanem obdobju zrasle kar za 9,2 odstotka, medtem ko je bila medletna rast v prvem četrtletju 2,5-odstotna. Pri tem pa je treba povedati, da je **rast naložb v opremo in stroje skromnejša** (6,9-odstotna, medtem ko je bila v prvem četrtletju 10-odstotna), tudi zato, ker so po večletni izjemni rasti naložb podjetij v nakup novih tovornjakov in podobno v letošnjem drugem četrtletju **naložbe v transportno opremo upadle, in sicer za 6,2 odstotka**. So se pa med naložbami v osnovna sredstva **izrazito povečale naložbe v gradbene objekte – in sicer kar za 13,4 odstotka**.

Izvoz in uvoz: tako izvoz kot uvoz sta se v drugem četrtletju **zelo povečala**, a kot rečeno, ker je rast uvoza (bila je 12,3-odstotna) močno preseгла rast izvoza (ta je dosegla 9,4 odstotka), je neto izvoz (razlika med izvozom in uvozom) imel na velikost BDP negativni učinek (negativni prispevek je znašal 1,3 odstotka).

Še tehnična opomba: pri Sursu, kjer so opravili revizijo letnih podatkov, so tudi pri četrtletnih podatkih objavili podatke, ki so revidirani in usklajeni z letnimi podatki o BDP od leta 2010 (v tekočih cenah) oziroma od leta 2011 (v stalnih cenah).

Umar: Splošno umirjanje, dobra rast zasebne porabe, rast plač še zmerna

Objavo statističnega urada so pokomentirali tudi pri uradu za makroekonomske analize in razvoj, ki ga vodi **Maja Bednaš**, in pri **Banki Slovenije**, ki jo vodi guverner **Boštjan Vasle**. Pri obeh ustanovah so zaznali podobno: da se je v drugem četrtletju gospodarska rast v Sloveniji začela upočasnjevati. Pri tej je na eni strani medletna rast BDP v Sloveniji ostala opazno nad povprečjem EU, vendar pa je večja

od **evrskega povprečja** le v medletni primerjavi, ne pa tudi v četrletni (v drugem četrletju glede na prvo).

Kot pravijo na Umarju, se poraba gospodinjestev krepi ob naraščajoči **zaposlenost** večji rasti plač in socialnih transferjev, pri čemer pa se rast zasebne porabe krepi celo nekoliko hitreje, kot so pričakovali spomladi. "To povezujemo z ugodnimi gibanji na trgu dela in še vedno visoko ravnijo zaupanja porabnikov, kot pozitivnega ocenjujemo tudi vpliv davčnih razbremenitev dohodka," pravijo.

Kot pravijo pri Umarju, je bila nominalna **rast plač** (ki je znašala 3,9 odstotka) v drugem četrletju nekoliko večja kot v istem obdobju lani, a je zlasti v zasebnem sektorju ostala zmerna in še ne pomeni povečanega pritiska na stroškovno konkurenčnost slovenskih izvoznikov. Pri Banki Slovenije dodajajo, da je omenjena nominalna rast plač ob nekoliko nižji inflaciji omogočila, da se je rast realne mase plač ohranila nad petimi odstotki, kar je primerljivo z istim lanskim obdobjem in po oceni Banke Slovenije spodbudno z vidika nadaljnje rasti zasebne porabe.

Pri Umarju so še opazili, da je bila razmeroma velika, 2,6-odstotna rast zaposlenosti, a da se počasi, sodeč po mesečnem dogajanju, umirja, tako zaradi umirjanja rasti povpraševanja kot tudi še vedno velikega pomanjkanja usposobljenih delavcev.

Pri Umarju pa so dodali tudi: "Ob postopnem umirjanju rasti tujega povpraševanja se že od druge polovice minulega leta umirjajo tudi izvozna naročila. Rast skupnega izvoza se je sicer ob občutni podpori pospešene rasti izvoza farmacevtskih in medicinskih proizvodov še nekoliko povečala."

Pri Banki Slovenije so še sporočili, da, glede na to, da v mednarodnem okolju še ni znamenj izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, pričakujejo nadaljevanje manjše gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta. Iz Umarja pa so sporočili, da so napovedi za izvozni del gospodarstva do konca leta 2019 slabše, glede na povečane negotovosti v mednarodnem okolju. Dodali so še: "Za prihodnje leto mednarodne institucije pričakujejo vnovič

nekoliko večjo gospodarsko rast v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah. To bomo upoštevali v jesenski

napovedi, ki jo bo Umar objavil v drugi polovici septembra."

In kako se Slovenija primerja z drugimi članicami EU?

Na **četrtni ravni**, v drugem četrtnju glede na prvo, je bila njena gospodarska rast 0,2-odstotna, kar je prav toliko, kot je znašalo evrsko povprečje, je pa taka rast med skromnejšimi v EU.

Je pa na **medletni ravni**, v drugem četrtnju letos glede na drugo četrtnje lani, slovenski BDP zrasel za 2,6 odstotka, kar je krepko več od evrskega povprečja pri 1,1 odstotka in v skupini z višjimi stopnjami rasti.

Surs navzdol popravil letno oceno rasti BDP za leto 2018

Surs je danes objavil tudi oceno gospodarske rasti za celotno minulo leto. Tako je rast slovenskega BDP leta 2018 realno dosegla 4,1 odstotka, kar je manj od prve ocene iz februarja, ko je statistični urad Surs **objavil**, da je bila lanska realna rast 4,5-odstotna. Ne le, da je bila rast leta 2018 manjša od prve ocene, za 0,7 odstotka je bila tudi skromnejša kot leta 2017.

Pa še številčni podatek, v denarju. Kot je sporočil Surs, je **slovenski BDP v letu 2018, v tekočih cenah, znašal 45,755 milijarde evrov.**

BORUT MEKINA

30. 8. 2019 | MLADINA
35 | POLITIKA

Se bo Slovenija na prihajajočo krizo spet odzvala zmedeno?

Nemška šola

Dunaj je med svetovnimi vojnami postal mesto z najbolj dostopnimi stanovanji, ker je bil to ukrep socialdemokracije v boju proti avstrofašistom. Dandanes v mestu nadaljujejo to politiko: proti populizmu, ki je navadno poslednji pristan najbolj obubožanih, se borijo z na novo zgrajenimi mesti neprofitnih stanovanj

© Mesto Dunaj

Ko gre Nemčiji dobro, je Slovenija zgodba o uspehu. Ko pa Nemčija kihne, Slovenija hudo zboli – to že ponarodelo reklo smo si po zadnji krizi zelo dobro zapomnili. Nemčija je seveda najpomembnejša slovenska zunanjetrgovinska partnerica, ki od nas odkupi kar petino vseh izvoznih artiklov, daleč največ od vseh držav. A ta slovenski izvoz v Nemčijo ni enak recimo slovenskemu izvozu Krke v Rusijo. Je izvoz posebne vrste, kot pojasnjuje ekonomist Jože P. Damijan: »Ključni problem je, da je večina teh izdelkov sestavnih delov, ki so narejeni po naročilu za nemško avtomobilsko ali elektroindustrijo. Končnih izdelkov, kot so recimo avtomobili iz Revoza ali električni aparati iz Gorenja, je malo. In ker teh sestavnih delov, denimo iz Kolektorja, Hidrie, Saturnusa, ni mogoče

preusmeriti drugam, saj so narejeni za vgradnjo v nemške končne izdelke, smo od Nemčije precej odvisni. Če nemška avtomobilska industrija peša, to pomeni upad naročil za naša podjetja, ki tega izpada specifičnih sestavnih delov ne morejo nadomestiti z izvozom drugam,« razlaga.

Čeprav se nam danes ta razlaga zdi samoumevna, pa je še pred desetimi leti mnogi vplivneži, s politično elito vred, niso prav dobro razumeli. Ni se odveč spomniti tedanjih izjav visokih državnih predstavnikov, ki so nam pred prihajajočimi težavami zakrivali oči. »Nemčija je pred objavo recesije ... Imate kot predsednik vlade že scenarij za izbruh globalne krize?« smo leta 2008 v Mladini v zadnjem intervjuju z njim vprašali tedanjega premiera Janeza Janšo: »Nobenih resnih znakov ni, ki bi dajali osnovo za govorjenje o recesiji,« je tedaj odgovoril premier, saj da je »Slovenija kot država izvoznica bolj vezana na tiste evropske države, kjer je realni sektor močnejši. Zato je bil in bo neposredni vpliv svetovne finančne krize na nas bistveno manjši, kot so nekateri napovedovali.« Seveda, bolj se Janša, ki je tedaj ponavljal, kar so mu govorili vladni makroekonomski analitiki, ni mogel motiti. In danes, enajst let pozneje, smo spet na točki, ko je Nemčija tik pred objavo recesije. Minuli teden je še celo nemška centralna banka napovedala, da bo država zelo verjetno zdrsnila v brezno zaradi »velikega upada industrijskih naročil v luči mednarodnih trgovinskih napetosti«.

Ampak to je treba razumeti. Nemška gospodarska rast je že v prejšnjem četrtletju padla za 0,1 odstotka, pri čemer pa je ta padec še zaustavljala rast v gradbeni industriji in domačem povpraševanju, pospeševal pa prav sektor, na katerega je vezana Slovenija: to je nemška avtomobilska industrija, ki se spopada s hudim padcem povpraševanja iz Kitajske in ki je v obdobju tranzicije proti tako imenovani četrti industrijski revoluciji. 0,1-odstotni padec ni velik, bi lahko rekli, tudi če bo vpliv na Slovenijo šestkratnik 0,1 odstotka, to ni bog ve kaj. A recesija v nemški avtomobilski industriji je veliko, veliko hujša. Junija je denimo po poročilih nemške avtomobilске industrije (VDA) proizvodnja vozil v Nemčiji padla za kar 24 odstotkov, v prvi polovici letošnjega leta pa je nižja za 12 odstotkov glede na prejšnje leto. V Inštitutu IFO pri Münchenski univerzi so ta teden na podlagi ankete med nemškimi upravami gospodarskih družb ocenili, da je pesimizem njihovih gospodarstvenikov padel na najnižjo točko po novembru 2012.

Pri čemer seveda ne gre le za nemški problem, ampak za pandemijo globalnih razsežnosti. V vladnem uradu za makroekonomske analize (UMAR) tokrat ugotavljajo, da je šibkejši izvoz Nemčije posledica dodatnih ovir in negotovosti v zunanji trgovini, ki se med drugim kažejo v krčenju svetovnega uvoza. Ta se je letos zmanjšal v ZDA in tudi na Kitajskem – glavnih akterkah trgovinskih napetosti. V drugem četrtletju letošnjega leta pa se padec trgovine že pozna tudi v evrskem območju. Novice o gospodarsko-političnih težavah prihajajo še iz Turčije, Irana in Argentine, Južne Amerike, Azije ... Znakov, da je pred vrati kriza, je vse več. Cena zlata je rekordno visoka, kapital se seli v varne državne obveznice; letos je tja »zbežalo« že več kot 700 milijard dolarjev, donosi ameriških dolgoročnih in kratkoročnih obveznic so obrnjeni: obresti na desetletne ameriške obveznice so nižje kot obresti na kratkoročne, kar pomeni, da vlagatelji v bližnji prihodnosti pričakujejo gospodarsko pešanje.

Ko gre Nemčiji dobro, je Slovenija zgodba o uspehu. Ko pa Nemčija kihne, Slovenija hudo zboli – to že ponarodelo reklo

smo si po zadnji krizi zelo dobro zapomnili.

Vsa ta svetovna dogajanja slovenska, v Nemčijo usmerjena slovenska izvozna podjetja, kot so Hidria, Kolektor, Talum, TPV, Iskra Mehanizmi, že čutijo. »Nemčija je za Hidrio že tradicionalno zelo pomembno tržišče. Nanj izvozimo kar tretjino svoje prodaje. Od tam pa prihajajo tudi naši najpomembnejši kupci, kot so Audi, BMW, Bosch, Continental, Daimler/ Mercedes, Porsche, Volkswagen in drugi. Kot globalna korporacija se prilagajamo razmeram na trgu in temu primerno tudi oblikujemo našo poslovno politiko in načrtovanje aktivnosti. Pri tem ugotavljamo, da se je naša izjemna rast v zadnjih dveh do treh letih nekoliko umirila, prav tako je na obstoječih projektih videti nižja naročila. A imamo na drugi strani v proizvodnji povišana naročila zaradi novo pridobljenih projektov. Zato načrtujemo, da bo obseg prodaje podoben kot lani. Prav tako podobno situacijo pričakujemo naslednje leto, ko ne računamo na novo poglobitev recesije,« previdno sporočajo iz Hidrie.

Ko je udarila zadnja kriza, je Nemčija zagrozila bankam in reševala Opel, Slovenija pa se je odločila za ekstremno varčevanje in prodajo slovenskih »oplov«. Danes je podobno: Nemčija se na krizo pripravlja z novim stanovanjskim New Dealom, Slovenija pa z varčevanjem.

© EU

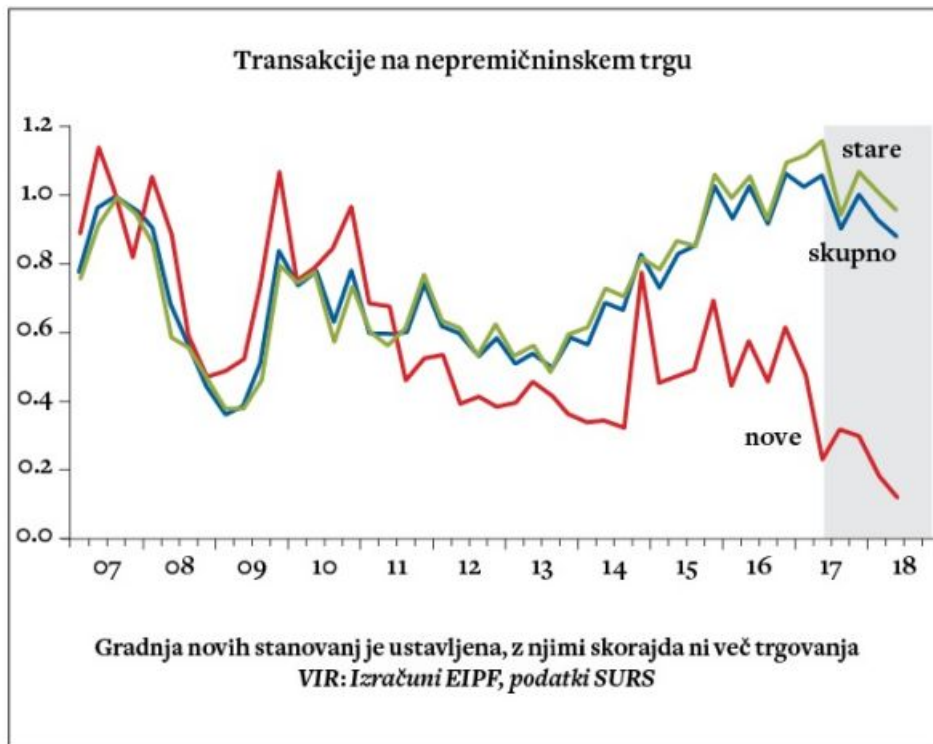
Da prihaja ohladitev, ni več dvoma, mnoge pa je predvsem strah, da iz kakšne omare zdaj ne bo padel okostnjak, kakršen je bil leta 2008 zlom ameriške investicijske banke Lehman Brothers. Večina evrskih držav se na krizo pripravlja že dlje časa. Tudi Nemčija, država, ki je v zadnjem desetletju v Evropi slovela predvsem po svoji fiskalni zadržanosti. Bila je, po izbruhu finančne krize, največja zagovornica varčevanja ali tako imenovane politike črne ničle, načela, da moramo v Evropi porabiti zgolj toliko, kolikor znamo pridelati. A celo v Nemčiji, kjer je bila nekoč kanclerka Angela Merkel mojstrica v zategovanju pasu, so že pred pol leta presenetili z napovedjo ogromnega svežnja gospodarskih spodbud, s katerim naj bi oživili gospodarstvo. Nemški finančni minister Olaf Scholz je napovedal, da bo država v naslednjih štirih letih v izobraževanje, stanovanjsko politiko, razvoj digitalnih tehnologij in infrastrukture vložila kar 170 milijard evrov, nemški Spiegel pa je ta mesec poročal o seji nemške vlade, kjer naj bi vladajoča koalicija sklenila, da se bo država v primeru slabšanja gospodarskih razmer odpovedala uravnoteženemu proračunu. Nemčija se je pripravljena dodatno zadolževati in v naslednjem letu in pol ukrepati še z dodatnimi 50 milijardami evrov.

Zgolj za občutek, s kakšnimi vprašanji se te dni ukvarjajo v Nemčiji, smo poklicali predstavnike dveh inštitutov, ki zagovarjata dve različni vrsti ukrepov. Pogovarjali smo se z dr. Timom Wollmershäuserjem z inštituta IFO pri Münchenski univerzi in z dr. Clausom Michelsenom z berlinskega DIW, inštituta za raziskovanje gospodarstva. Na inštitutu IFO, pravi Wollmershäuser, opozarjajo, da je že več kot leto dni v močni recesiji nemška industrija, ne pa recimo **gradbeništvo** in del storitev. »Zato se nam ne zdi smiselno, da bi se država na krizo odzvala z novimi investicijami v **gradbeništvo**. Naše stališče je, da je treba ciljno pomagati industriji z zniževanjem davkov in investicijskimi spodbudami, ki jih potrebuje recimo avtomobilska industrija pri prehodu na električna vozila, oziroma vsem drugim podjetjem pri digitalizaciji. In pomagati je treba podjetjem, ki so zdaj v začasnih težavah, tako da ne pride do odpuščanj. Recimo z razširitvijo programa nadomestil delavcem na čakanju.« Se spomnite povračila nadomestil plač delavcem na začasnem čakanju na delo, slovenskega ukrepa iz časa krize, s katerim je vlada reševala Gorenje? V Nemčiji ta ukrep že zdaj uvajajo.

Malce drugačno stališče imajo na DIW, kjer nasprotujejo zniževanju davkov in zagovarjajo naložbe v javno infrastrukturo. Leta 2018 je bilo v Nemčiji sicer zgrajenih toliko stanovanj, kot jih ni bilo v zadnjih 16 letih pred tem – 286 tisoč, ampak do leta 2021 bi morali to gradnjo podvojiti na 400 tisoč stanovanj na leto, pravi Michelsen. »Ne zagovarjamo zniževanja davkov, ker so nemška podjetja konkurenčna. Zagovarjamo pa povečanje investicij v javno infrastrukturo, ki je bila v zadnjih letih uravnoteženih državnih proračunov zapostavljena,« pravi. Na DIW zagovarjajo gradnjo novih stanovanj. »V Nemčiji je v zadnjih 20 letih število socialnih stanovanj padlo s 4,5 milijona na 3,5 milijona. Opažamo, da prihaja do velikih selitev ljudi v mesta. In opažamo, da so poklici v urbanih središčih, od katerih se zahteva visoka izobrazba, vse manj plačani in imajo še višje stanovanjske stroške, kar pomeni, da ti za prihodnost pomembni poklici postajajo vsa manj konkurenčni. To so razlogi, zaradi katerih bomo začeli pomagati tem ljudem,« pravi Michelsen.

Majhen, 0,1-odstotni padec nemškega BDP-ja se zdi nepomemben. A v njem se skriva več kot desetodstotna recesija nemške avtomobilske industrije, na katero so vezani slovenski izvozniki.

In Slovenija? Slovenija se je pred desetimi leti na krizo odzvala precej zmedeno. Ob koncu prve Janševe vlade je vladalo mnenje, da kriza Slovenije ne bo prizadela. Vlada Boruta Pahorja je bila nato precej odločna. »Skupen obseg ukrepov slovenske ekonomske politike za blažitev učinkov finančne krize na bančni sistem je med letoma 2008 in 2011 znašal dobrih osem milijard evrov,« pravi tedanji finančni minister France Križanič, ki da je v tistih nekaj letih moral izkoristiti vse znanje, ki ga je pridobil v svoji karieri. Država je v banke vložila okoli tri milijarde depozitov, 800 milijonov evrov so znašali državno zajamčeni krediti podjetjem, Slovenska izvozna družba (SID) je povečala obseg razvojnih kreditov gospodarstvu za 1,7 milijarde evrov, davčne olajšave za podjetniške naložbe so spet stale skoraj milijardo. Ukrepi so delovali in leta 2010 je država zabeležila rast BDP-ja, nato pa je julija 2010 Banka Slovenije povišala zahtevano kapitalsko ustreznost bank, ki so posledično gospodarstvu začele zapirati pipico. »Kreditni realnemu delu gospodarstva so se do leta 2016 zmanjšali za dobrih 12 milijard evrov,« dodaja Križanič. Druga Janševa vlada pa je nato porajajoče se gospodarsko okrevanje zacementirala – z varčevalnimi ukrepi in neučinkovito ustanovitvijo slabe banke.

Kot pojasnjuje Velimir Bole z inštituta EIPF, tisti ekonomist, na katerega se navadno slovenske vlade obrnejo, ko jim zmanjka idej in ko jim začne teči voda v grlo, bo prihajajoča kriza na Slovenijo nedvomno vplivala. Dogodki v Nemčiji se v Slovenijo navadno prenesejo po devetih mesecih, razlaga, zaradi česar nam zmanjkuje časa za pripravo protiukrepov, poudarja. Poleg Nemčije se je za boj proti krizi in povečanje trošenja odločilo že kar 12 držav evroobmočja. To danes že počnejo Italija, Grčija, Ciper, Irska, Francija, Belgija, Luksemburg, Portugalska in Slovaška, Slovenija pa dejansko še vedno varčuje in je rekorderka med državami evroobmočja po hitrosti zniževanja dolga. K temu nas zdaj prisiljuje celo v ustavnih zapisano fiskalno pravilo, ki se mu še celo Nemčija diplomatsko odpoveduje. Kaj bi morala storiti slovenska vlada? Politika spodbujanja že tako ali tako rekordnega slovenskega izvoza je morda dosegla zgornjo mejo. Ima pa Slovenija, v primerjavi s preostalimi državami evroobmočja, še nekaj manevrskega prostora. Predvsem zaostajamo pri domačih investicijah, natančneje, na področju gradnje stanovanj, kjer je stanje »katastrofalno«, poudarja Bole.

Domače investicije so, poleg izvoza, eden ključnih motorjev gospodarske rasti, tukaj, na področju stanovanjske politike, pa so danes slovenske statistike na dnu. V Sloveniji na trgu novih stanovanj praktično ni več: konec leta 2018 je bilo denimo zgolj še osem odstotkov toliko poslov z nakupi in prodajo novih stanovanj kot pred desetimi leti. Danes je torej poslov z novimi stanovanji desetkrat

manj in nič ne kaže, da bi se stanje kmalu izboljšalo. Minuli teden so iz statističnega urada sporočili, da je bilo v prvi polovici leta 2019 izdanih 2939 gradbenih dovoljenj za stavbe, kar je 10 odstotkov manj kot v prvi polovici leta 2018. V Sloveniji investiramo v stanovanja enkrat manj kot države v evroobmočju, kažejo primerljivi podatki. In za zdaj nič ne kaže, da bi se v kratkem, kaj šele v prihodnjih devetih mesecih, stanje bistveno spremenilo. Cene za najem stanovanj v Ljubljani, v primerjavi z evropskimi prestolnicami in po podatkih Evrostata, za zdaj rastejo najhitreje v Evropi.

Nemčija se bo proti novi krizi borila z zgodovinsko rekordnimi naložbami v neprofitna stanovanja, z omejevanjem najemnin ali izrinjanjem digitalnih platform, kot je Airbnb.

Doslej smo govorili o makroekonomiji, s krizami pa je navadno tako, da ne vemo takoj, kaj je njihov vzrok. Vzroki so pogosto veliko bolj kompleksni, kot kažejo različni ekonomski indikatorji. V zadnjih desetih letih po koncu zadnje krize smo bili v Evropi recimo priča vzniku desnega populizma – ki tudi v Nemčiji ostaja največja grožnja. Eno izmed mest, ki ima že skoraj stoletno izkušnjo z bojem proti temu sentimentu, je Dunaj, in kot vedno znova povedo njihovi politiki, so se na Dunaju ob pojavu fašizma v zadnjih stotih letih vedno znova odzvali podobno: z gradnjo novih, javnih, neprofitnih stanovanj. Dunaj je danes po tem rekorder. Je mesto z največ neprofitnimi stanovanji na svetu in je mesto, ki je v boju proti desnemu populizmu, katerega vzrok je pogosto socialna beda tistih na robu družbe, najuspešnejši. Zdi se, da so zdaj tudi v Nemčiji začeli slediti temu receptu za njihove politične težave. Proti novi krizi, ki prihaja, se bodo borili z zgodovinsko rekordnimi naložbami v neprofitna stanovanja, z omejevanjem najemnin ali izrinjanjem digitalnih platform, kot je Airbnb.

V Sloveniji, kjer je razlogov za tak ukrep še toliko več – od socialnih, političnih do čisto makroekonomskih –, pa se zdi, da se politika novih razmer še ne zaveda. Idejo, da bi nepremičnine, ki so v lasti slabe banke, prenesli na republiški stanovanjski sklad in s tem sprožili novi stanovanjski New Deal, je vlada to leto zavrnila, češ da mora slaba banka s prodajo nepremičnin ustvarjati velike, vsaj desetodstotne donose. Očitno je, da se vladajoči politiki širših razsežnosti stanovanjske politike ne zavedajo. Ne zavedajo se, da je razslojevanje na periferijo in urbana področja, kjer naraščajo problemi, katalizator novodobnih političnih napetosti. Predstavniki humanitarnih organizacij, kot je Anita Ogulin z Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje, ponavljajo, da so »skorajda vsi primeri, s katerimi se humanitarne organizacije dnevno ukvarjamo, na neki način nadgradnja stanovanjske problematike«, odgovor vladajočih pa je nekako še naprej v duhu preteklosti: da je treba še naprej spodbujati konkurenčnost gospodarstva.

Stanovanja bodo, če bo volja

Vlada nepremičnin ne more kar prenesti na stanovanjski sklad. Lahko pa jih brez težav podari RKC.

Gospodarske težave se iz mednarodnega okolja počasi, a vztrajno selijo tudi v Slovenijo, ki pa ima vendarle še veliko manevrskega prostora. Sodeč po primerljivih podatkih je tega največ pri spodbujanju domačih naložb, natančneje na stanovanjskem področju, kjer slovenske naložbe najbolj zaostajajo za tistimi v primerljivih državah z evrskega območja. Enega najboljsežnejših ukrepov na tem področju je letos predlagala Levica. V parlamentarni postopek je vložila novelo zakona o ukrepih za stabilnost bank, s katero je želela vse nepremičnine v lasti DUTB, na katerih je mogoče graditi stanovanja, neodplačno prenesti na republiški stanovanjski sklad. Po tem načrtu bi bil lahko že prihodnji mesec, 1. oktobra, stanovanjski sklad bogatejši za 17 parcel, primernih za gradnjo neprofitnih stanovanj.

A vladajoča koalicija zakona ni sprejela predvsem zaradi nasprotovanja ministrstva za finance. Minister za finance Andrej Bertonec je poleti v intervjuju za Mladino dejal, da naj bi bil predlog Levice ustavno sporen. Čeprav bi šlo za prenos premoženja z ene institucije v stodoletni državni lasti na drugo, bi lahko pri tem, po razlagi vladnih pravnikov, nastalo oškodovanje upnika, torej države, ki je te parcele na slabo banko prenesla z namenom prodaje. Zaradi tega se je vlada odločila za drugačno pot: junija je sprejela sklep, po katerem bi z DUTB na stanovanjski sklad po tržnih cenah prenesla zgolj tri nepremičnine. Po sklepu vlade bi morali za to razliko DUTB dokapitalizirati. Iz te ustanove sicer odgovarjajo, da so ceno že pripravljene in da so nadaljnje dejavnosti za izvedbo prenosa v usklajevanju s stanovanjskim skladom.

Formalnopravno prenos nepremičnin s slabe banke na javni stanovanjski sklad ni mogoč. Je pa očitno vedno mogoč prenos nepremičnin k cerkvi, kar kaže primer Blejskega otoka.

© Borut Peterlin

Ob tem primeru izredne pravniške tankočutnosti se lahko spomnimo pravnega okvira nekega drugega posla, ki ga je vlada uspešno in zelo učinkovito izpeljala veliko bolj grobo. V mislih imamo darovanje nepremičnin na Blejskem otoku cerkvi. Čeprav so bile po sklepu vrhovnega in ustavnega sodišča nepremičnine na Blejskem otoku v lasti države, se je vlada leta 2008 na predlog tedanjega kulturnega ministra Vaska Simonitija odločila, da bo te nepremičnine cerkvi preprosto podarila. Simoniti je tako leta 2008 z rimskokatoliško cerkvijo (RKC) sklenil kar tajni sporazum, na podlagi

katerega je ta postala lastnica dveh objektov na otoku, otok pa ji je država v brezplačno uporabo odstopila za 40 let, saj je šlo po njenem mnenju za precej nerentabilen kos slovenske zemlje.

Ker je vlada s tem več kot očitno oškodovala državo in ker se nobeden od državnih organov ni odzval, je Mladina tedaj Simonitija ovadila zaradi zlorabe uradnega položaja. Toda državno tožilstvo – tožilka Tamara Gregorčič – je ovadbo kratko malo zavrglo. Zakaj? Sklenilo je, da je vlada obravnavala sporni sporazum s cerkvijo »po predpisanem postopku, kot ga določata zakon o vladi in poslovnik vlade. S sklenitvijo sporazuma je vlada soglašala, za podpis pa pooblastila ministra za kulturo dr. Vaska Simonitija, zaradi česar le-temu ni moč očitati, da je s podpisom sporazuma izrabil svoj uradni položaj ali prestopil meje uradnih pravic.« Z vidika prava Simoniti ni bil kriv zlorabe položaja, ker je ravnal po navodilih vlade, je sklenilo tožilstvo. Vlade pa ni bilo mogoče tožiti, ker je kolektivni organ ...

Čeprav so v kasnejših sodnih postopkih, ki jih je nato sprožila naslednja vlada Boruta Pahorja, prvostopenjska sodišča ugotovila, da »v postopku izvedeni dokazi kažejo na to, da se je odvil nedopusten promet z nepremičninami« in da cerkev ne bi smela dobiti v last nepremičnin, ki so bile po zakonu o varstvu kulturne dediščine celo izvzete iz prometa, nobeno sodišče sporazuma ni razglasilo za ničnega, večinoma zaradi proceduralnih vprašanj, saj nikakor ni bilo mogoče ugotoviti, koga na strani RKC bi morala država sploh tožiti. Piko na i pa je nato postavil kulturni minister v drugi vladi Janeza Janše Žiga Turk, ki postopkov ni hotel nadaljevati. Z drugimi besedami: včasih je pravno vprašljiv prenos nepremičnin med državnimi organi. Če pa za to obstaja politična volja, je mogoče državi nepremičnine tudi ukrasti.

Dobra in slaba rast BDP-ja

Prihaja recesija. Se je treba proti njej boriti z zniževanjem davkov ali gradnjo neprofitnih stanovanj?

Svet in z njim Slovenija očitno spet prihajata v čas, v katerem bo javnost nadpovprečno pozorna na vsakršne nihljaje bruto družbenega proizvoda, BDP-ja. Oseba, od katere bomo v Sloveniji pričakovali, da bo te spremembe prva zaznala, je Romana Korenič, svetovalka na oddelku statističnega urada (SURS) za nacionalne račune. Odgovorna je za izračun ene od najpomembnejših števil: četrtletne ocene slovenskega BDP-ja. Koreničeva pravi, da izračunavanje BDP-ja temelji na natančnem postopku, ki je znotraj EU poenoten po metodološkem priročniku na 650 straneh. Slovenski izračun BDP-ja naj bi bili tudi v primerjavi z drugimi državami izredno »kakovosten«, saj na Sursu upoštevajo več sto tisoč podatkov o poslovanju podjetij, ki jih prejemajo od Agencije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Statistični urad objavlja četrtletni BDP dva meseca po koncu četrtletja. Zaradi vse večjega interesa po zgodnejših objavah in s tem možnosti za hitrejšo zaznavo obrata ekonomskega cikla so v marsikateri državi začeli objavljati prve ocene BDP-ja že 30 dni po koncu četrtletja. Podatkovni viri so takrat manj kakovostni in zato si statistični uradi – v zadnjem času testno tudi slovenski – pomagajo z modeli. Ubirajo tudi različne nekonvencionalne pristope. Pomagajo si s podatki o telefonskem prometu – domneva je, da če ta raste, raste tudi BDP – s potrošnjo elektrike ali celo s

števci prometa na cestah. »Zelo koristno pa bi bilo dobiti tudi podatke Banke Slovenije o prometu s plačilnimi karticami. Tako bi lahko zelo hitro dobili podatke o potrošnji,« dodaja.

Konec julija so mladi zahtevali brezplačen prenos nepremičnin, ki bi se lahko uporabile za povečanje fonda javnih najemnih stanovanj, s slabe banke na stanovanjski sklad.

© Borut Krajnc

Čeprav je BDP že skoraj sto let najpopularnejši ekonomski indeks, pa predvsem pri najbogatejših državah izgublja pomen. Njegovi kritiki slabosti najraje ilustrirajo s primerjavo življenja človeka, ki prispeva k dvigu BDP-ja, in človeka, ki ne. Človek, ki zvišuje BDP, ima recimo dolgo pot do službe, tja se vozi s potratnim avtomobilom, zaradi prometnih zastojev mora avto pogosto menjavati, stres pri tem načinja še njegovo zdravje, zaradi česar jemlje večje odmerke farmacevtskih preparatov. Tak človek nima časa za hišna opravila in pripravo hrane, zato plačuje varuško in vrtnarja. Človek, ki ne prispeva k BDP-ju, pa hodi na dolge počitnice, ne kupuje že vnaprej pripravljene solate, uporablja knjižnico, ne uporablja sušilnega stroja ... Obsedenost z BDP-jem od držav seveda zahteva človeka, ki dviguje BDP, kar pa očitno ne bi smel biti narodnogospodarski cilj.

Konkreten primer je država Nauru. Ta majhna otoška država v Tihem oceanu je tretja najmanjša na svetu, v njej živi okoli devet tisoč ljudi. Še nedavno, v 80. in 70. letih prejšnjega tisočletja, je bil Nauru najbogatejša država na svetu, ki se je ponašala z najvišjim BDP-jem na prebivalca. Eksplozija njihovega BDP-ja je bila posledica odkritja fosfatov na površju otoka. Nauru je tri desetletja veljal za naravni eksperiment, študijski primer ekonomske politike, ki je usmerjena k dvigu BDP-ja. Ta politika

pa je Nauru uničila. Zaradi bogastva so šle njihove naložbe v luksuz, v floto letal Boeing, mrežo mednarodnih hotelov, pregrešno dragih nebotičnikov. Ljudje so opustili kmetijstvo in postali odvisni od uvožene, industrijsko predelane hrane. Leta 2007 je bil Nauru s kar 94,5 odstotka predebelih prebivalcev razglašen za »najdebelejšo državo« na svetu. Vse to je vodilo k velikim zdravstvenim težavam. Napredek je ekologijo otoka uničil in Nauru je dandanes skorajda popolno odvisen od pomoči sosednje Avstralije, za katero gosti tudi begunski center.

Že od leta 1970 se vrstijo mednarodni pozivi k opustitvi merjenja napredka z BDP-jem, predvsem med najrazvitejšimi državami. OZN je recimo leta 2015 ratificiral poziv k drugačnemu razumevanju razvoja, OECD pa je nedavno opozorila, da je merjenje napredka prek BDP-ja kontroverzno: »Meri prihodek, ne pa enakosti, meri rast, ne pa uničevanje... kljub temu pa mnoge vlade prisegajo nanj.« Ti pozivi se vrstijo tudi v Sloveniji. Leta 2010 je skupina pod vodstvom Matjaža Hanžka, v kateri so sodelovali še Marta Gregorčič, Lučka Kajfež - Bogataj, Lev Kreft, Ana Murn, Dušan Plut, Tine Stanovnik, Jožef Školč in Jože Trontelj, predstavila programsko-strateški tekst z naslovom »Kam po krizi«, v katerem so poskušali začrtati drugačno strategijo razvoja Slovenije, ki ne bi bila navezan na BDP. A po tem je, denimo prek fiskalnega pravila BDP, v Sloveniji postal celo ustavna kategorija, ki skorajda »avtomatsko« določa ekonomsko politiko.

V zadnjih petih letih smo imeli v Sloveniji neverjetno visoko gospodarsko rast. BDP je zrasel z 48 milijard na lanskih 54 – skupaj za 12 odstotkov. A v tem času se je število ljudi, ki živijo pod pragom tveganja revščine, zmanjšalo veliko manj, s 14,5 je padlo na 13,3 odstotka. Kakšen dvig BDP-ja je torej »boljši«, tak, da se podjetjem oprostijo davki, ali da država gradi neprofitna stanovanja?

BORUT MEKINA

30. 8. 2019 | MLADINA
35 | POLITIKA

Se bo Slovenija na prihajajočo krizo spet odzvala zmedeno?

Nemška šola

Dunaj je med svetovnimi vojnami postal mesto z najbolj dostopnimi stanovanji, ker je bil to ukrep socialdemokracije v boju proti avstrofašistom. Dandanes v mestu nadaljujejo to politiko: proti populizmu, ki je navadno poslednji pristan najbolj obubožanih, se borijo z na novo zgrajenimi mesti neprofitnih stanovanj

© Mesto Dunaj

Ko gre Nemčiji dobro, je Slovenija zgodba o uspehu. Ko pa Nemčija kihne, Slovenija hudo zboli – to že ponarodelo reklo smo si po zadnji krizi zelo dobro zapomnili. Nemčija je seveda najpomembnejša slovenska zunanjetrgovinska partnerica, ki od nas odkupi kar petino vseh izvoznih artiklov, daleč največ od vseh držav. A ta slovenski izvoz v Nemčijo ni enak recimo slovenskemu izvozu Krke v Rusijo. Je izvoz posebne vrste, kot pojasnjuje ekonomist Jože P. Damijan: »Ključen problem je, da je večina teh izdelkov sestavnih delov, ki so narejeni po naročilu za nemško avtomobilsko ali elektroindustrijo. Končnih izdelkov, kot so recimo avtomobili iz Revoza ali električni aparati iz Gorenja, je malo. In ker teh sestavnih delov, denimo iz Kolektorja, Hidrie, Saturnusa, ni mogoče

preusmeriti drugam, saj so narejeni za vgradnjo v nemške končne izdelke, smo od Nemčije precej odvisni. Če nemška avtomobilska industrija peša, to pomeni upad naročil za naša podjetja, ki tega izpada specifičnih sestavnih delov ne morejo nadomestiti z izvozom drugam,« razlaga.

Čeprav se nam danes ta razlaga zdi samoumevna, pa je še pred desetimi leti mnogi vplivneži, s politično elito vred, niso prav dobro razumeli. Ni se odveč spomniti tedanjih izjav visokih državnih predstavnikov, ki so nam pred prihajajočimi težavami zakrivali oči. »Nemčija je pred objavo recesije ... Imate kot predsednik vlade že scenarij za izbruh globalne krize?« smo leta 2008 v Mladini v zadnjem intervjuju z njim vprašali tedanjega premiera Janeza Janšo: »Nobenih resnih znakov ni, ki bi dajali osnovo za govorjenje o recesiji,« je tedaj odgovoril premier, saj da je »Slovenija kot država izvoznica bolj vezana na tiste evropske države, kjer je realni sektor močnejši. Zato je bil in bo neposredni vpliv svetovne finančne krize na nas bistveno manjši, kot so nekateri napovedovali.« Seveda, bolj se Janša, ki je tedaj ponavljal, kar so mu govorili vladni makroekonomski analitiki, ni mogel motiti. In danes, enajst let pozneje, smo spet na točki, ko je Nemčija tik pred objavo recesije. Minuli teden je še celo nemška centralna banka napovedala, da bo država zelo verjetno zdrsnila v brezno zaradi »velikega upada industrijskih naročil v luči mednarodnih trgovinskih napetosti«.

Ampak to je treba razumeti. Nemška gospodarska rast je že v prejšnjem četrtletju padla za 0,1 odstotka, pri čemer pa je ta padec še zaustavljala rast v gradbeni industriji in domačem povpraševanju, pospeševal pa prav sektor, na katerega je vezana Slovenija: to je nemška avtomobilska industrija, ki se spopada s hudim padcem povpraševanja iz Kitajske in ki je v obdobju tranzicije proti tako imenovani četrti industrijski revoluciji. 0,1-odstotni padec ni velik, bi lahko rekli, tudi če bo vpliv na Slovenijo šestkratnik 0,1 odstotka, to ni bog ve kaj. A recesija v nemški avtomobilski industriji je veliko, veliko hujša. Junija je denimo po poročilih nemške avtomobilske industrije (VDA) proizvodnja vozil v Nemčiji padla za kar 24 odstotkov, v prvi polovici letošnjega leta pa je nižja za 12 odstotkov glede na prejšnje leto. V Inštitutu IFO pri Münchenski univerzi so ta teden na podlagi ankete med nemškimi upravami gospodarskih družb ocenili, da je pesimizem njihovih gospodarstvenikov padel na najnižjo točko po novembru 2012.

Pri čemer seveda ne gre le za nemški problem, ampak za pandemijo globalnih razsežnosti. V vladnem uradu za makroekonomske analize (UMAR) tokrat ugotavljajo, da je šibkejši izvoz Nemčije posledica dodatnih ovir in negotovosti v zunanji trgovini, ki se med drugim kažejo v krčenju svetovnega uvoza. Ta se je letos zmanjšal v ZDA in tudi na Kitajskem – glavnih akterkah trgovinskih napetosti. V drugem četrtletju letošnjega leta pa se padec trgovine že pozna tudi v evrskem območju. Novice o gospodarsko-političnih težavah prihajajo še iz Turčije, Irana in Argentine, Južne Amerike, Azije ... Znakov, da je pred vrati kriza, je vse več. Cena zlata je rekordno visoka, kapital se seli v varne državne obveznice; letos je tja »zbežalo« že več kot 700 milijard dolarjev, donosi ameriških dolgoročnih in kratkoročnih obveznic so obrnjeni: obresti na desetletne ameriške obveznice so nižje kot obresti na kratkoročne, kar pomeni, da vlagatelji v bližnji prihodnosti pričakujejo gospodarsko pešanje.

Ko gre Nemčiji dobro, je Slovenija zgodba o uspehu. Ko pa Nemčija kihne, Slovenija hudo zboli – to že ponarodelo reklo

smo si po zadnji krizi zelo dobro zapomnili.

Vsa ta svetovna dogajanja slovenska, v Nemčijo usmerjena slovenska izvozna podjetja, kot so Hidria, Kolektor, Talum, TPV, Iskra Mehanizmi, že čutijo. »Nemčija je za Hidrio že tradicionalno zelo pomembno tržišče. Nanj izvozimo kar tretjino svoje prodaje. Od tam pa prihajajo tudi naši najpomembnejši kupci, kot so Audi, BMW, Bosch, Continental, Daimler/ Mercedes, Porsche, Volkswagen in drugi. Kot globalna korporacija se prilagajamo razmeram na trgu in temu primerno tudi oblikujemo našo poslovno politiko in načrtovanje aktivnosti. Pri tem ugotavljamo, da se je naša izjemna rast v zadnjih dveh do treh letih nekoliko umirila, prav tako je na obstoječih projektih videti nižja naročila. A imamo na drugi strani v proizvodnji povišana naročila zaradi novo pridobljenih projektov. Zato načrtujemo, da bo obseg prodaje podoben kot lani. Prav tako podobno situacijo pričakujemo naslednje leto, ko ne računamo na novo poglobitev recesije,« previdno sporočajo iz Hidrie.

Ko je udarila zadnja kriza, je Nemčija zagrozila bankam in reševala Opel, Slovenija pa se je odločila za ekstremno varčevanje in prodajo slovenskih »oplov«. Danes je podobno: Nemčija se na krizo pripravlja z novim stanovanjskim New Dealom, Slovenija pa z varčevanjem.

© EU

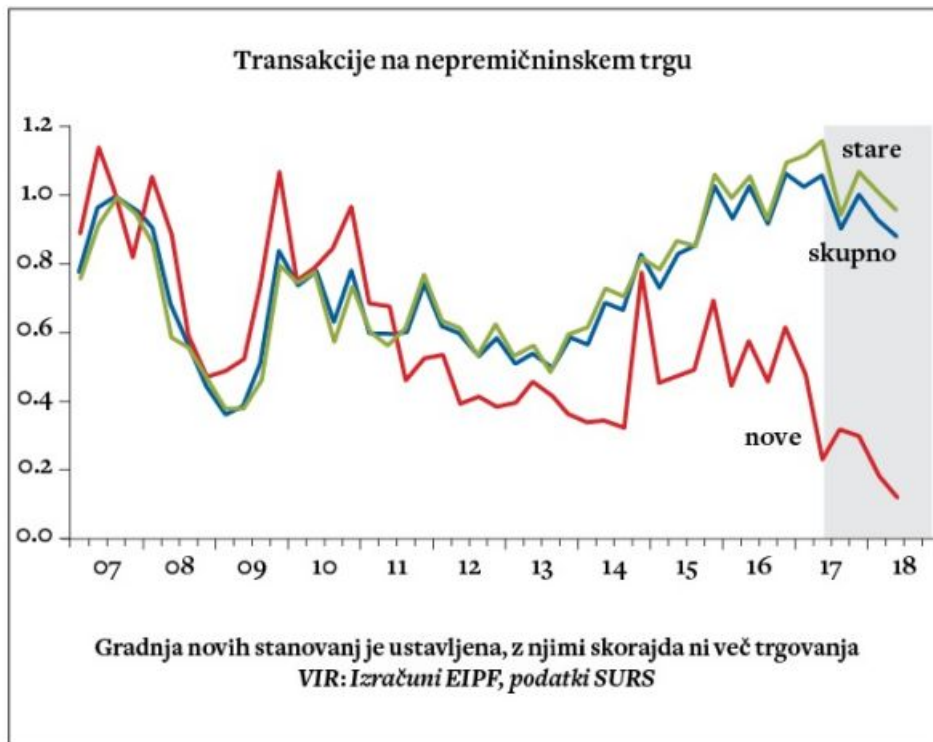
Da prihaja ohladitev, ni več dvoma, mnoge pa je predvsem strah, da iz kakšne omare zdaj ne bo padel okostnjak, kakršen je bil leta 2008 zlom ameriške investicijske banke Lehman Brothers. Večina evrskih držav se na krizo pripravlja že dlje časa. Tudi Nemčija, država, ki je v zadnjem desetletju v Evropi slovela predvsem po svoji fiskalni zadržanosti. Bila je, po izbruhu finančne krize, največja zagovornica varčevanja ali tako imenovane politike črne ničle, načela, da moramo v Evropi porabiti zgolj toliko, kolikor znamo pridelati. A celo v Nemčiji, kjer je bila nekoč kanclerka Angela Merkel mojstrica v zategovanju pasu, so že pred pol leta presenetili z napovedjo ogromnega svežnja gospodarskih spodbud, s katerim naj bi oživili gospodarstvo. Nemški finančni minister Olaf Scholz je napovedal, da bo država v naslednjih štirih letih v izobraževanje, stanovanjsko politiko, razvoj digitalnih tehnologij in infrastrukture vložila kar 170 milijard evrov, nemški Spiegel pa je ta mesec poročal o seji nemške vlade, kjer naj bi vladajoča koalicija sklenila, da se bo država v primeru slabšanja gospodarskih razmer odpovedala uravnoteženemu proračunu. Nemčija se je pripravljena dodatno zadolževati in v naslednjem letu in pol ukrepati še z dodatnimi 50 milijardami evrov.

Zgolj za občutek, s kakšnimi vprašanji se te dni ukvarjajo v Nemčiji, smo poklicali predstavnike dveh inštitutov, ki zagovarjata dve različni vrsti ukrepov. Pogovarjali smo se z dr. Timom Wollmershäuserjem z inštituta IFO pri Münchenski univerzi in z dr. Clausom Michelsenom z berlinskega DIW, inštituta za raziskovanje gospodarstva. Na inštitutu IFO, pravi Wollmershäuser, opozarjajo, da je že več kot leto dni v močni recesiji nemška industrija, ne pa recimo **gradbeništvo** in del storitev. »Zato se nam ne zdi smiselno, da bi se država na krizo odzvala z novimi investicijami v **gradbeništvo**. Naše stališče je, da je treba ciljno pomagati industriji z zniževanjem davkov in investicijskimi spodbudami, ki jih potrebuje recimo avtomobilska industrija pri prehodu na električna vozila, oziroma vsem drugim podjetjem pri digitalizaciji. In pomagati je treba podjetjem, ki so zdaj v začasnih težavah, tako da ne pride do odpuščanj. Recimo z razširitvijo programa nadomestil delavcem na čakanju.« Se spomnite povračila nadomestil plač delavcem na začasnem čakanju na delo, slovenskega ukrepa iz časa krize, s katerim je vlada reševala Gorenje? V Nemčiji ta ukrep že zdaj uvajajo.

Malce drugačno stališče imajo na DIW, kjer nasprotujejo zniževanju davkov in zagovarjajo naložbe v javno infrastrukturo. Leta 2018 je bilo v Nemčiji sicer zgrajenih toliko stanovanj, kot jih ni bilo v zadnjih 16 letih pred tem – 286 tisoč, ampak do leta 2021 bi morali to gradnjo podvojiti na 400 tisoč stanovanj na leto, pravi Michelsen. »Ne zagovarjamo zniževanja davkov, ker so nemška podjetja konkurenčna. Zagovarjamo pa povečanje investicij v javno infrastrukturo, ki je bila v zadnjih letih uravnoteženih državnih proračunov zapostavljena,« pravi. Na DIW zagovarjajo gradnjo novih stanovanj. »V Nemčiji je v zadnjih 20 letih število socialnih stanovanj padlo s 4,5 milijona na 3,5 milijona. Opažamo, da prihaja do velikih selitev ljudi v mesta. In opažamo, da so poklici v urbanih središčih, od katerih se zahteva visoka izobrazba, vse manj plačani in imajo še višje stanovanjske stroške, kar pomeni, da ti za prihodnost pomembni poklici postajajo vsa manj konkurenčni. To so razlogi, zaradi katerih bomo začeli pomagati tem ljudem,« pravi Michelsen.

Majhen, 0,1-odstotni padec nemškega BDP-ja se zdi nepomemben. A v njem se skriva več kot desetodstotna recesija nemške avtomobilske industrije, na katero so vezani slovenski izvozniki.

In Slovenija? Slovenija se je pred desetimi leti na krizo odzvala precej zmedeno. Ob koncu prve Janševe vlade je vladalo mnenje, da kriza Slovenije ne bo prizadela. Vlada Boruta Pahorja je bila nato precej odločna. »Skupen obseg ukrepov slovenske ekonomske politike za blažitev učinkov finančne krize na bančni sistem je med letoma 2008 in 2011 znašal dobrih osem milijard evrov,« pravi tedanji finančni minister France Križanič, ki da je v tistih nekaj letih moral izkoristiti vse znanje, ki ga je pridobil v svoji karieri. Država je v banke vložila okoli tri milijarde depozitov, 800 milijonov evrov so znašali državno zajamčeni krediti podjetjem, Slovenska izvozna družba (SID) je povečala obseg razvojnih kreditov gospodarstvu za 1,7 milijarde evrov, davčne olajšave za podjetniške naložbe so spet stale skoraj milijardo. Ukrepi so delovali in leta 2010 je država zabeležila rast BDP-ja, nato pa je julija 2010 Banka Slovenije povišala zahtevano kapitalsko ustreznost bank, ki so posledično gospodarstvu začele zapirati pipico. »Kreditni realnemu delu gospodarstva so se do leta 2016 zmanjšali za dobrih 12 milijard evrov,« dodaja Križanič. Druga Janševa vlada pa je nato porajajoče se gospodarsko okrevanje zacementirala – z varčevalnimi ukrepi in neučinkovito ustanovitvijo slabe banke.

Kot pojasnjuje Velimir Bole z inštituta EIPF, tisti ekonomist, na katerega se navadno slovenske vlade obrnejo, ko jim zmanjka idej in ko jim začne teči voda v grlo, bo prihajajoča kriza na Slovenijo nedvomno vplivala. Dogodki v Nemčiji se v Slovenijo navadno prenesejo po devetih mesecih, razlaga, zaradi česar nam zmanjkuje časa za pripravo protiukrepov, poudarja. Poleg Nemčije se je za boj proti krizi in povečanje trošenja odločilo že kar 12 držav evroobmočja. To danes že počnejo Italija, Grčija, Ciper, Irska, Francija, Belgija, Luksemburg, Portugalska in Slovaška, Slovenija pa dejansko še vedno varčuje in je rekorderka med državami evroobmočja po hitrosti zniževanja dolga. K temu nas zdaj prisiljuje celo v ustavnih zapisano fiskalno pravilo, ki se mu še celo Nemčija diplomatsko odpoveduje. Kaj bi morala storiti slovenska vlada? Politika spodbujanja že tako ali tako rekordnega slovenskega izvoza je morda dosegla zgornjo mejo. Ima pa Slovenija, v primerjavi s preostalimi državami evroobmočja, še nekaj manevrskega prostora. Predvsem zaostajamo pri domačih investicijah, natančneje, na področju gradnje stanovanj, kjer je stanje »katastrofalno«, poudarja Bole.

Domače investicije so, poleg izvoza, eden ključnih motorjev gospodarske rasti, tukaj, na področju stanovanjske politike, pa so danes slovenske statistike na dnu. V Sloveniji na trgu novih stanovanj praktično ni več: konec leta 2018 je bilo denimo zgolj še osem odstotkov toliko poslov z nakupi in prodajo novih stanovanj kot pred desetimi leti. Danes je torej poslov z novimi stanovanji desetkrat

manj in nič ne kaže, da bi se stanje kmalu izboljšalo. Minuli teden so iz statističnega urada sporočili, da je bilo v prvi polovici leta 2019 izdanih 2939 gradbenih dovoljenj za stavbe, kar je 10 odstotkov manj kot v prvi polovici leta 2018. V Sloveniji investiramo v stanovanja enkrat manj kot države v evroobmočju, kažejo primerljivi podatki. In za zdaj nič ne kaže, da bi se v kratkem, kaj šele v prihodnjih devetih mesecih, stanje bistveno spremenilo. Cene za najem stanovanj v Ljubljani, v primerjavi z evropskimi prestolnicami in po podatkih Evrostata, za zdaj rastejo najhitreje v Evropi.

Nemčija se bo proti novi krizi borila z zgodovinsko rekordnimi naložbami v neprofitna stanovanja, z omejevanjem najemnin ali izrinjanjem digitalnih platform, kot je Airbnb.

Doslej smo govorili o makroekonomiji, s krizami pa je navadno tako, da ne vemo takoj, kaj je njihov vzrok. Vzroki so pogosto veliko bolj kompleksni, kot kažejo različni ekonomski indikatorji. V zadnjih desetih letih po koncu zadnje krize smo bili v Evropi recimo priča vzniku desnega populizma – ki tudi v Nemčiji ostaja največja grožnja. Eno izmed mest, ki ima že skoraj stoletno izkušnjo z bojem proti temu sentimentu, je Dunaj, in kot vedno znova povedo njihovi politiki, so se na Dunaju ob pojavu fašizma v zadnjih stotih letih vedno znova odzvali podobno: z gradnjo novih, javnih, neprofitnih stanovanj. Dunaj je danes po tem rekorder. Je mesto z največ neprofitnimi stanovanji na svetu in je mesto, ki je v boju proti desnemu populizmu, katerega vzrok je pogosto socialna beda tistih na robu družbe, najuspešnejši. Zdi se, da so zdaj tudi v Nemčiji začeli slediti temu receptu za njihove politične težave. Proti novi krizi, ki prihaja, se bodo borili z zgodovinsko rekordnimi naložbami v neprofitna stanovanja, z omejevanjem najemnin ali izrinjanjem digitalnih platform, kot je Airbnb.

V Sloveniji, kjer je razlogov za tak ukrep še toliko več – od socialnih, političnih do čisto makroekonomskih –, pa se zdi, da se politika novih razmer še ne zaveda. Idejo, da bi nepremičnine, ki so v lasti slabe banke, prenesli na republiški stanovanjski sklad in s tem sprožili novi stanovanjski New Deal, je vlada to leto zavrnila, češ da mora slaba banka s prodajo nepremičnin ustvarjati velike, vsaj desetodstotne donose. Očitno je, da se vladajoči politiki širših razsežnosti stanovanjske politike ne zavedajo. Ne zavedajo se, da je razslojevanje na periferijo in urbana področja, kjer naraščajo problemi, katalizator novodobnih političnih napetosti. Predstavniki humanitarnih organizacij, kot je Anita Ogulin z Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje, ponavljajo, da so »skorajda vsi primeri, s katerimi se humanitarne organizacije dnevno ukvarjamo, na neki način nadgradnja stanovanjske problematike«, odgovor vladajočih pa je nekako še naprej v duhu preteklosti: da je treba še naprej spodbujati konkurenčnost gospodarstva.

Stanovanja bodo, če bo volja

Vlada nepremičnin ne more kar prenesti na stanovanjski sklad. Lahko pa jih brez težav podari RKC.

Gospodarske težave se iz mednarodnega okolja počasi, a vztrajno selijo tudi v Slovenijo, ki pa ima vendarle še veliko manevrskega prostora. Sodeč po primerljivih podatkih je tega največ pri spodbujanju domačih naložb, natančneje na stanovanjskem področju, kjer slovenske naložbe najbolj zaostajajo za tistimi v primerljivih državah z evrskega območja. Enega najboljsežnejših ukrepov na tem področju je letos predlagala Levica. V parlamentarni postopek je vložila novelo zakona o ukrepih za stabilnost bank, s katero je želela vse nepremičnine v lasti DUTB, na katerih je mogoče graditi stanovanja, neodplačno prenesti na republiški stanovanjski sklad. Po tem načrtu bi bil lahko že prihodnji mesec, 1. oktobra, stanovanjski sklad bogatejši za 17 parcel, primernih za gradnjo neprofitnih stanovanj.

A vladajoča koalicija zakona ni sprejela predvsem zaradi nasprotovanja ministrstva za finance. Minister za finance Andrej Bertoncelj je poleti v intervjuju za Mladino dejal, da naj bi bil predlog Levice ustavno sporen. Čeprav bi šlo za prenos premoženja z ene institucije v stoo odstotni državni lasti na drugo, bi lahko pri tem, po razlagi vladnih pravnikov, nastalo oškodovanje upnika, torej države, ki je te parcele na slabo banko prenesla z namenom prodaje. Zaradi tega se je vlada odločila za drugačno pot: junija je sprejela sklep, po katerem bi z DUTB na stanovanjski sklad po tržnih cenah prenesla zgolj tri nepremičnine. Po sklepu vlade bi morali za to razliko DUTB dokapitalizirati. Iz te ustanove sicer odgovarjajo, da so ceno že pripravljene in da so nadaljnje dejavnosti za izvedbo prenosa v usklajevanju s stanovanjskim skladom.

Formalnopravno prenos nepremičnin s slabe banke na javni stanovanjski sklad ni mogoč. Je pa očitno vedno mogoč prenos nepremičnin k cerkvi, kar kaže primer Blejskega otoka.

© Borut Peterlin

Ob tem primeru izredne pravniške tankočutnosti se lahko spomnimo pravnega okvira nekega drugega posla, ki ga je vlada uspešno in zelo učinkovito izpeljala veliko bolj grobo. V mislih imamo darovanje nepremičnin na Blejskem otoku cerkvi. Čeprav so bile po sklepu vrhovnega in ustavnega sodišča nepremičnine na Blejskem otoku v lasti države, se je vlada leta 2008 na predlog tedanjega kulturnega ministra Vaska Simonitija odločila, da bo te nepremičnine cerkvi preprosto podarila. Simoniti je tako leta 2008 z rimskokatoliško cerkvijo (RKC) sklenil kar tajni sporazum, na podlagi

katerega je ta postala lastnica dveh objektov na otoku, otok pa ji je država v brezplačno uporabo odstopila za 40 let, saj je šlo po njenem mnenju za precej nerentabilen kos slovenske zemlje.

Ker je vlada s tem več kot očitno oškodovala državo in ker se nobeden od državnih organov ni odzval, je Mladina tedaj Simonitija ovadila zaradi zlorabe uradnega položaja. Toda državno tožilstvo – tožilka Tamara Gregorčič – je ovadbo kratko malo zavrglo. Zakaj? Sklenilo je, da je vlada obravnavala sporni sporazum s cerkvijo »po predpisanem postopku, kot ga določata zakon o vladi in poslovnik vlade. S sklenitvijo sporazuma je vlada soglašala, za podpis pa pooblastila ministra za kulturo dr. Vaska Simonitija, zaradi česar le-temu ni moč očitati, da je s podpisom sporazuma izrabil svoj uradni položaj ali prestopil meje uradnih pravic.« Z vidika prava Simoniti ni bil kriv zlorabe položaja, ker je ravnal po navodilih vlade, je sklenilo tožilstvo. Vlade pa ni bilo mogoče tožiti, ker je kolektivni organ ...

Čeprav so v kasnejših sodnih postopkih, ki jih je nato sprožila naslednja vlada Boruta Pahorja, prvostopenjska sodišča ugotovila, da »v postopku izvedeni dokazi kažejo na to, da se je odvil nedopusten promet z nepremičninami« in da cerkev ne bi smela dobiti v last nepremičnin, ki so bile po zakonu o varstvu kulturne dediščine celo izvzete iz prometa, nobeno sodišče sporazuma ni razglasilo za ničnega, večinoma zaradi proceduralnih vprašanj, saj nikakor ni bilo mogoče ugotoviti, koga na strani RKC bi morala država sploh tožiti. Piko na i pa je nato postavil kulturni minister v drugi vladi Janeza Janše Žiga Turk, ki postopkov ni hotel nadaljevati. Z drugimi besedami: včasih je pravno vprašljiv prenos nepremičnin med državnimi organi. Če pa za to obstaja politična volja, je mogoče državi nepremičnine tudi ukrasti.

Dobra in slaba rast BDP-ja

Prihaja recesija. Se je treba proti njej boriti z zniževanjem davkov ali gradnjo neprofitnih stanovanj?

Svet in z njim Slovenija očitno spet prihajata v čas, v katerem bo javnost nadpovprečno pozorna na vsakršne nihljaje bruto družbenega proizvoda, BDP-ja. Oseba, od katere bomo v Sloveniji pričakovali, da bo te spremembe prva zaznala, je Romana Korenič, svetovalka na oddelku statističnega urada (SURS) za nacionalne račune. Odgovorna je za izračun ene od najpomembnejših števil: četrletne ocene slovenskega BDP-ja. Koreničeva pravi, da izračunavanje BDP-ja temelji na natančnem postopku, ki je znotraj EU poenoten po metodološkem priročniku na 650 straneh. Slovenski izračun BDP-ja naj bi bili tudi v primerjavi z drugimi državami izredno »kakovosten«, saj na Sursu upoštevajo več sto tisoč podatkov o poslovanju podjetij, ki jih prejemajo od Agencije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Statistični urad objavlja četrletni BDP dva meseca po koncu četrletja. Zaradi vse večjega interesa po zgodnejših objavah in s tem možnosti za hitrejšo zaznavo obrata ekonomskega cikla so v marsikateri državi začeli objavljati prve ocene BDP-ja že 30 dni po koncu četrletja. Podatkovni viri so takrat manj kakovostni in zato si statistični uradi – v zadnjem času testno tudi slovenski – pomagajo z modeli. Ubirajo tudi različne nekonvencionalne pristope. Pomagajo si s podatki o telefonskem prometu – domneva je, da če ta raste, raste tudi BDP – s potrošnjo elektrike ali celo s

števci prometa na cestah. »Zelo koristno pa bi bilo dobiti tudi podatke Banke Slovenije o prometu s plačilnimi karticami. Tako bi lahko zelo hitro dobili podatke o potrošnji,« dodaja.

Konec julija so mladi zahtevali brezplačen prenos nepremičnin, ki bi se lahko uporabile za povečanje fonda javnih najemnih stanovanj, s slabe banke na stanovanjski sklad.

© Borut Krajnc

Čeprav je BDP že skoraj sto let najpopularnejši ekonomski indeks, pa predvsem pri najbogatejših državah izgublja pomen. Njegovi kritiki slabosti najraje ilustrirajo s primerjavo življenja človeka, ki prispeva k dvigu BDP-ja, in človeka, ki ne. Človek, ki zvišuje BDP, ima recimo dolgo pot do službe, tja se vozi s potratnim avtomobilom, zaradi prometnih zastojev mora avto pogosto menjavati, stres pri tem načinja še njegovo zdravje, zaradi česar jemlje večje odmerke farmacevtskih preparatov. Tak človek nima časa za hišna opravila in pripravo hrane, zato plačuje varuško in vrtnarja. Človek, ki ne prispeva k BDP-ju, pa hodi na dolge počitnice, ne kupuje že vnaprej pripravljene solate, uporablja knjižnico, ne uporablja sušilnega stroja ... Obsedenost z BDP-jem od držav seveda zahteva človeka, ki dviguje BDP, kar pa očitno ne bi smel biti narodnogospodarski cilj.

Konkreten primer je država Nauru. Ta majhna otoška država v Tihem oceanu je tretja najmanjša na svetu, v njej živi okoli devet tisoč ljudi. Še nedavno, v 80. in 70. letih prejšnjega tisočletja, je bil Nauru najbogatejša država na svetu, ki se je ponašala z najvišjim BDP-jem na prebivalca. Eksplozija njihovega BDP-ja je bila posledica odkritja fosfatov na površju otoka. Nauru je tri desetletja veljal za naravni eksperiment, študijski primer ekonomske politike, ki je usmerjena k dvigu BDP-ja. Ta politika

pa je Nauru uničila. Zaradi bogastva so šle njihove naložbe v luksuz, v floto letal Boeing, mrežo mednarodnih hotelov, pregrešno dragih nebotičnikov. Ljudje so opustili kmetijstvo in postali odvisni od uvožene, industrijsko predelane hrane. Leta 2007 je bil Nauru s kar 94,5 odstotka predebelih prebivalcev razglašen za »najdebelejšo državo« na svetu. Vse to je vodilo k velikim zdravstvenim težavam. Napredek je ekologijo otoka uničil in Nauru je dandanes skorajda popolno odvisen od pomoči sosednje Avstralije, za katero gosti tudi begunski center.

Že od leta 1970 se vrstijo mednarodni pozivi k opustitvi merjenja napredka z BDP-jem, predvsem med najrazvitejšimi državami. OZN je recimo leta 2015 ratificiral poziv k drugačnemu razumevanju razvoja, OECD pa je nedavno opozorila, da je merjenje napredka prek BDP-ja kontroverzno: »Meri prihodek, ne pa enakosti, meri rast, ne pa uničevanje... kljub temu pa mnoge vlade prisegajo nanj.« Ti pozivi se vrstijo tudi v Sloveniji. Leta 2010 je skupina pod vodstvom Matjaža Hanžka, v kateri so sodelovali še Marta Gregorčič, Lučka Kajfež - Bogataj, Lev Kreft, Ana Murn, Dušan Plut, Tine Stanovnik, Jožef Školč in Jože Trontelj, predstavila programsko-strateški tekst z naslovom »Kam po krizi«, v katerem so poskušali začrtati drugačno strategijo razvoja Slovenije, ki ne bi bila navezan na BDP. A po tem je, denimo prek fiskalnega pravila BDP, v Sloveniji postal celo ustavna kategorija, ki skorajda »avtomatsko« določa ekonomsko politiko.

V zadnjih petih letih smo imeli v Sloveniji neverjetno visoko gospodarsko rast. BDP je zrasel z 48 milijard na lanskih 54 – skupaj za 12 odstotkov. A v tem času se je število ljudi, ki živijo pod pragom tveganja revščine, zmanjšalo veliko manj, s 14,5 je padlo na 13,3 odstotka. Kakšen dvig BDP-ja je torej »boljši«, tak, da se podjetjem oprostijo davki, ali da država gradi neprofitna stanovanja?

Podpis gradbenih pogodb za solesko Novo Brdo

Število fotografij: 3

Ljubljana, 29.08.2019

Na Stanovanjskem skladu Republike Slovenije, javnem skladu so slavnostno podpisali gradbene pogodbe za izgradnjo stanovanjske soleske **Novo Brdo**, faza E2 in faza E3.

»Projekt izgradnje javnih najemnih stanovanj Novo Brdo je ena od treh investicij, ki jih bo Stanovanjski sklad RS financiral s skupno 50 milijonskim posojilom, ki ga je aprila najel pri Razvojni banki Sveta Evrope (CEB),« je povedal direktor Stanovanjskega sklada RS **mag. Črtomir Remec**. Soseska Novo Brdo bo zgrajena poleg že zgrajene soleske Zeleni Gaj na Brdu v Ljubljani, kjer je republiški stanovanjski sklad že zgradil 641 stanovanj. V novi soleski bo skupno 498 stanovanj, ki bodo velika od 30 do 80 kvadratnih metrov, etažnosti K+P+3+T. Od tega bo 25 oskrbovanih stanovanj, na voljo pa bo 522 parkirnih mest v podzemni garaži pod objekti. Skupaj bo zgrajenih 18 večstanovanjskih objektov.

Fazo E2, v kateri bo 307 javnih najemnih stanovanj, bo gradila Gorenjska gradbena družba, projektiranje, inženiring, gradnja in vzdrževanje objektov visoke in nizke gradnje in partnerja Kolektor Koling inženiring, instalacije, proizvodnja ter GP KRK. Pogodbena vrednost investicije znaša 35.667.892,86 evrov brez ddd. Zaključek gradnje s tehničnim pregledom je predviden v septembru 2021. Fazo E3, v kateri bo 166 najemnih in 25 oskrbovanih stanovanj, bo gradil izvajalec CGP, družba za **gradbeništvo**, inženiring, proizvodnjo in vzdrževanje cest ter partner SGP Graditelj. Pogodbena vrednost investicije znaša 21.092.438,44 evrov brez ddd. Zaključek gradnje je prav tako predviden v septembru 2021.

»Stanovanjski sklad RS bo v soleski Novo Brdo ponudil višji standard bivanja, saj bodo v njej sobivale različne generacije (mladi, starejši, družine), čemur bodo prilagojeni objekti in stanovanja,« je pojasnil Remec. Za dobro počutje stanovalcev bo v novi soleski poskrbel še vsebinsko raznovrsten javni program (npr. trgovine, storitve, knjižnica ipd.) ter varen odprt zunanji prostor, ki bo prežet z novim zelenim sistemom, otroškimi igrišči in navezavami na obstoječa zelena obročja na vzhodu (Pot spominov in tovarištva) in zahodu (Rožni hrib in športna igrišča Zeleni gaj). V bližini sta priključek na mestno ljubljansko obvoznico in avtocesto.

[« Manj](#)

foto,video,Avto,speedway,družabnosti,dogodki,media,portal

GOSPODARSTVO, PETEK, 30. AVGUST 2019 STANOVANJSKI SKLAD RS

Podpis gradbenih pogodb za solesko Novo Brdo

Stanovanjski sklad RS bo v soleski Novo Brdo ponudil višji standard bivanja

Na Stanovanjskem skladu RS, javnem skladu so včeraj slavnostno podpisali gradbene pogodbe za izgradnjo stanovanjske soleske Novo Brdo, faza E2 in faza E3.

»Projekt izgradnje javnih najemnih stanovanj Novo Brdo je ena od treh investicij, ki jih bo Stanovanjski sklad RS financiral s skupno 50 milijonskim posojilom, ki ga je aprila najel pri Razvojni banki Sveta Evrope (CEB),« je povedal direktor Stanovanjskega sklada RS mag. Črtomir Remec. Soleska Novo Brdo bo zgrajena poleg že zgrajene soleske Zeleni Gaj na Brdu v Ljubljani, kjer je republiški stanovanjski sklad že zgradil 641 stanovanj. V novi soleski bo skupno 498 stanovanj, ki bodo velika od 30 do 80 kvadratnih metrov, etažnosti K+P+3+T. Od tega bo 25 oskrbovanih stanovanj, na voljo pa bo 522 parkirnih mest v podzemni garaži pod objekti. Skupaj bo zgrajenih 18 večstanovanjskih objektov.

Fazo E2, v kateri bo 307 javnih najemnih stanovanj, bo gradila Gorenjska gradbena družba, projektiranje, inženiring, gradnja in vzdrževanje objektov visoke in nizke gradnje in partnerja Kolektor Koling inženiring, instalacije, proizvodnja ter GP KRK. Pogodbena vrednost investicije znaša 35.667.892,86 evrov brez ddv. Zaključek gradnje s tehničnim pregledom je predviden v septembru 2021. Fazo E3, v kateri bo 166 najemnih in 25 oskrbovanih stanovanj, bo gradil izvajalec CGP, družba za **gradbeništvo**, inženiring, proizvodnjo in vzdrževanje cest ter partner SGP Graditelj. Pogodbena vrednost investicije znaša 21.092.438,44 evrov brez ddv. Zaključek gradnje je prav tako predviden v septembru 2021.

»Stanovanjski sklad RS bo v soleski Novo Brdo ponudil višji standard bivanja, saj bodo v njej sobivale različne generacije (mladi, starejši, družine), čemur bodo prilagojeni objekti in stanovanja,« je pojasnil Remec. Za dobro počutje stanovalcev bo v novi soleski poskrbel še vsebinsko raznovrsten javni program (npr. trgovine, storitve, knjižnica ipd.) ter varen odprt zunanji prostor, ki bo prežet z novim zelenim sistemom, otroškimi igrišči in navezavami na obstoječa zelena obročja na vzhodu (Pot spominov in tovarištva) in zahodu (Rožni hrib in športna igrišča Zeleni gaj). V bližini sta priključek na mestno ljubljansko obvoznico in avtocesto.

KAKO SLOVENSKA PODJETJA SKRBIJO ZA SVOJE ZAPOSLENE? OD SLUŽBENIH ODKLOPOV DO PIKNIKOV

#Gašper Meden

Zdravje in zadovoljstvo zaposlenih je danes vroča tema. Očitno se tega zavedajo tudi slovenska podjetja, ki se z različnimi ukrepi in aktivnostmi trudijo za »vklop« sodelavcev v ekipo in njihov »odklop« od delovnih obveznosti zunaj delovnega časa.

Pogovori o (ob)službenih dejavnostih so hočeš ali ne vseprisotna tema tudi najbolj neformalnih druženj (naj bo to praznovanje nečakovega četrtega rojstnega dne ali pa gasilska veselica), ki so tudi povod za tokratni članek. Ker so objave na družbenih omrežjih, sporočila za javnost in interna glasila podjetij pogosto eno, dejansko stanje pa nekaj popolnoma drugega, tako slišimo zelo raznolike izkušnje s »skrbjo« za zaposlene. »Joj, danes res ne morem. Preutrujen sem od teambuildinga,« je bil eden od odzivov povabila na pijačo. OK, podrejanje ekipi ni vedno preprosto. »Če se pogovarjamo zunaj delovnega časa, lahko celo dobimo kazen. Podobno kot z nadurami,« mi je o meji med delom in prostim časom zaupal zaposleni pri enem od tehnoloških velikanov. V tretjem primeru se je kolegica »pohvalila«, da se ji med tednom skorajda ni treba stuširati doma. »Preko podjetja dobimo precej ugodnejšo karto za bližnji fitness in vodene vadbe, kar seveda pomeni tudi tuš. Dve muhi na en mah.« Četrti primer: službena zabava enega izmed »fintechov« s sedežem v Amsterdamu je potekala na nogometnem stadionu, ko je (globalno) podjetje poskrbelo za prevoz zaposlenih z vsega sveta. A to še ni vse. Zaposlene so do stadiona pripeljali z ladjami. »Tako naj bi bilo hitreje. No, tudi drugače imamo službene zabave pogosto na ladjah,« se je smejala enemu od tamkajšnjih razvijalcev. Poglejmo še na mikroraven. Tudi v marketinški panogi v Sloveniji je – na žalost – vedno bolj prisotna problematika izgorelosti na delovnem mestu in

posledično poslabšanega duševnega zdravja. O njej je veliko govora na konferencah (posvetili smo ji velik del OBDIGGIT-a) in okroglih mizah, o njej smo pisali tudi v MM-u. Samooklicani guruji in »šnelkurs« psihiatri ponujajo svoje rešitve, ki na zgroženost (resničnih) strokovnjakov stanje kvečjemu poslabšajo. Knjige in predavanja na temo samopomoči in povečanja produktivnosti gredo za med. Kaj pa v povezavi s tem počnejo podjetja? Kako dejansko ukrepajo, da se zaposleni lažje »vklopijo« v ekipo in da se po drugi strani za določen čas »odklopijo« oziroma se ne »prekurijo«? Mimogrede, kaj je pravzaprav uspešen teambuilding?

HELIOS: IZOBRAŽEVANJE NA AKADEMIJI, POVEZOVANJE NA FESTIVALU

V skupini Helios si z različnimi programi in dejavnostmi prizadevajo za dobro počutje zaposlenih, njihovo motiviranost, strokovni razvoj in zdravje. Skupina Helios v Sloveniji šteje približno 1.100 zaposlenih, ki prihajajo iz različnih podjetij in oddelkov, zato poznajo več vrst teambuildingov. Prvi so tisti, ki so organizirani na ravni posameznih podjetij oziroma oddelkov in so namenjeni povezovanju in druženju med sodelavci v ožjih krogih. Posamezni oddelki tako odidejo na različne izlete oziroma se udeležijo raznovrstnih skupinskih aktivnosti, kot so delavnice kuhanja, bowling, rafting, večerje in podobno. Drugi tip teambuildingov je namenjen povezovanju vseh sodelavcev znotraj skupine Helios v Sloveniji. V ta namen že peto leto zapored na začetku septembra organizirajo Helios Festival. »Dogodek popestrimo z različnimi športnimi igrami, nastopi, koncerti, žrebanji in drugimi zabavnimi aktivnostmi za zaposlene. Dogodek je vsako leto odlično sprejet, saj se ga udeleži skoraj polovica vseh zaposlenih,« pojasnjuje **Maša Bantan Marot**, vodja korporativnega komuniciranja skupine Helios. Z lastnim športnim društvom spodbujajo k športnemu udejstvovanju tudi izven delovnega časa. Trenutno je v društvu skoraj 400 članov, ki lahko izbirajo med 12-imi sekcijami, v katerih se vse leto odvijajo treningi, turnirji in druge aktivnosti. Promocijo zdravja na delovnem mestu med drugim krepijo z delavnicami na temo vaj za zdravo hrbtenico in obvladovanja stresa. »V letošnjem letu smo začeli tudi z izvajanjem kratkih interaktivnih delavnic, ki so namenjene ozaveščanju o vrednotah Heliosa, obenem pa tudi spoznavanju in povezovanju med zaposlenimi. Našim zaposlenim ponujamo tudi veliko priložnosti za izobraževanje in osebno rast v sklopu izobraževalnega programa Helios Akademija, ki je

namenjen pridobivanju novih znanj, pa tudi izmenjavi izkušenj in druženju s sodelavci,« dodaja sogovornica.

ZAVAROVALNICA SAVA: KREPIJO TUDI DRUŽBENO ODGOVORNO ZAVEST POSAMEZNIKA

Druženje zaposlenih je v Zavarovalnici Sava zelo pomembno, ker se po njihovih ugotovitvah s tem oblikujejo in negujejo odnosi, ki pozitivno vplivajo na zaposlene, na proces dela in nenazadnje tudi uspeh podjetja. S tem zavedanjem v podjetju skrbijo, da je priložnosti za takšna druženja deležen vsak zaposleni. Vsaj enkrat na leto se zaposleni družijo v okviru teambuildingov na ravni organizacijskih enot, vse zaposlene pa enkrat na leto povabijo tudi na dogodek, kjer lahko srečajo prav vse sodelavce; to so novoletna zabava in športne igre, veliko pozornosti pa posvečajo tudi neformalnemu druženju na dogodkih, ki so sicer bolj formalne narave (konference, inovacijski dogodki ...). »Zaposlenim nudimo tudi druženja v okviru raznih družbeno odgovornih projektov, kot so Dan Save Re, Predani korakom in Delimo božič, s katerimi krepimo tudi družbeno odgovorno zavest posameznika, ter aktivna druženja v okviru dogodkov športno-kulturnega društva. Skratka, priložnosti za druženje je kar nekaj,« pravijo v podjetju.

Uspešen teambuilding je zanje tisti, ki dosega namene, zaradi katerih ga organizirajo. To so povezovanje zaposlenih, spodbujanje medorganizacijskega sodelovanja, spodbujanje pozitivne delovne energije, sprejemanje različnosti, doseganje učinkovitejše medsebojne komunikacije, hitrejši prenos znanja, usmerjanje k novim pristopom dela in novim rešitvam, hitrejša reševanja izzivov, spodbujanje inovacijske kulture, boljša organizacijska produktivnost in doseganje skupne realizacije ciljev, dvig zavzetosti, motiviranosti, pripadnosti in izboljšanje organizacijske klime ter kulture. »Povezovalna srečanja organiziramo v sproščnem okolju, zunaj delovnega okolja. Zaposleni se jih radi udeležujejo in jih sprejemajo kot priložnost za pridobitev novih znanj, vzpostavitev dodatnega zaupanja med sodelavci, graditev in negovanje osebnih odnosov ter prijetno poživitev delovnega časa.« V podjetju verjamejo, da je zdravje prvi pogoj za uspešno in učinkovito delovanje vsakega posameznika. Svoje zaposlene zato spodbujajo, da zanj skrbijo, zato so temu namenili tudi dodatni dan dopusta in ga poimenovali »Dan za zdravje«. »Zaposleni ga ima možnost koristiti enkrat na leto, in sicer za namene, ki pozitivno vplivajo na njegovo zdravje, kot so preventivni pregled, rekreacija, izobraževanje na temo zdravja. Ustanovili smo tudi Športno-kulturno društvo Zavarovalnice Sava, ki zaposlenim omogoča vključevanje v različne rekreativne dejavnosti in sodelovanje na športnih dogodkih, nudimo pa jim tudi letovanje v počitniški kapaciteti v prijetnem in zdravem okolju, pri čemer beležimo visoko stopnjo zasedenosti.«

Kot družini prijazno podjetje se trudijo, da imajo zaposleni čim manj težav z usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja. »Zaposlenim omogočamo gibljiv delovni čas, nemoteno koriščenje odmorov in letnih dopustov, veliko vlogo pri zagotavljanju ravnovesja pa ima tudi učinkovita organizacija delov-

nega časa. Stremimo k temu, da so delovne obveznosti v kar največji meri opravljene v okviru delovnika.«

LIDL SLOVENIJA: DOGODKI POMEBNI ZA VZPOSTAVLJANJE ORGANIZACIJSKE KLIME

V Lidlu Slovenija organizirajo številne dogodke za zaposlene, da se, kot pravi vodja korporativnega komuniciranja **Tina Cipot**, počutijo še bolj povezane s podjetjem in med seboj. »To je po našem mnenju pomembno pri vzpostavljanju pozitivne organizacijske klime v podjetju. Da smo s takšnimi aktivnostmi na pravi poti, kažejo tudi rezultati internega merjenja utripa našega podjetja, po katerih so naše sodelavke in sodelavci pripadni podjetju in bi Lidl Slovenija kot delodajalca z veseljem priporočili svojim prijateljem.« Raziskava je za Cipotovo dokaz, da so zaposleni na splošno zelo zadovoljni z delom in sodelovanjem z vodjo ter se zaradi uspešnosti, dinamičnosti dela v svojih ekipah zato dobro počutijo v podjetju. »Za vse naše zaposlene enkrat letno organiziramo piknik. Termin je že kar tradicionalen – to je prva junijska nedelja. Takrat zapremo vse naše trgovine, sodelavke in sodelavce pa povabimo, da se v čim večjem številu zberemo in pozabavamo. Pripravimo zanimive ekipne igre in tekmovanja, razglasimo pa tudi najboljšo poslovalnico minulega poslovnega leta. Udeležba je seveda prostovoljna in brezplačna, poskrbimo pa tudi za avtobusni prevoz z vseh koncev Slovenije, saj je naša 1700-članska ekipa razpršena po različnih krajih. Tako se lahko resnično vsi sproščeno podružijo.«

Vsako leto organizirajo tudi teambuildinge, ki so ciljno usmerjeni v gradnjo tesnejših odnosov v ekipah, obenem pa tudi v oblikovanje skupne vizije dela in spopadanja z izzivi. S programi teh teambuildingov stremijo h krepitvi vrednot podjetja v zavesti ekip, saj le vrednote, ki jih živijo, pripomorejo k uspešnosti posameznikov, ekip in nenazadnje podjetja. »V podjetju imamo tudi dobro organiziran projekt Promocija zdravja, ki smo ga vzpostavili že leta 2012. Vsaka od ekip ima svojega ambasadorja zdravja, ki skrbi za promocijo zdravega načina življenja na delovnem mestu in tudi sicer.« Spodbujajo športne aktivnosti; Lidl ima več kot 100 udeležencev na Ljubljanskem maratonu, nedavno je 80 Lidlovk in Lidlovcev teklo na Oviratlonu, v internem časopisu Štaccunar pa z različnimi vsebinami promovirajo zdrav način življenja in spodbujajo k temu zaposlene in tudi njihove družine. »Spodbujamo tudi lastne aktivnosti ekip, ki se pogosto odpravijo na izlet ali športno prireditev, in to podpremo tudi z izdelki, ki jih potrebujejo za regeneracijo. Že drugo leto smo se tudi pridružili pobudi Ustavi se in z interno aktivacijo nagovorili pomen poslušanja sebe, telesne aktivnosti in tudi počitka po delovnem dnevu.«

Kot Lidlovo posebnost, ki v Sloveniji ni pogosta, v podjetju pa je precej priljubljena, pa sogovornica izpostavlja tako imenovani službeni odklop. Gre za daljšo odsotnost od dela, ki pripada vsem zaposlenim po dopoljenih petih letih delovne dobe pri podjetju. Sodelavka oziroma sodelavec vsaj pol leta prej napove svojo odsotnost, ki lahko traja od enega do treh mesecev. »V tem času je njegovo delovno mesto varno, zaposleni pa si lahko brez slabe vesti ali skrbi, kaj bo z njegovo službo, privoščijo uresničitev sanj, morda kakšno posebno izobraževanje, potovanje;

nekateri se posvetijo gradnji hiše in tako naprej. Takšna odsotnost je sicer neplačana, vendar pa podjetje poskrbi za plačilo vseh socialnih prispevkov zaposlenega.«

LAŠKO UNION: ZAPOSLENI NA DOGODKIH NAJRAJE PIJEJO BREZALKOHOLNE PIJAČE

V Pivovarni Laško Union organizirajo teambuildinge na ravni oddelkov praviloma enkrat na leto. Tovrstni dogodki in srečanja znotraj kolektivov in celotnega podjetja po besedah vodje komuniciranja **Alenke Rozman** gradijo kulturo medsebojnega spoštovanja in zaupanja, povečujejo zvestobo in povezovanje ter velikokrat pripeljejo in pomagajo do svežih ter novih idej. Z organiziranjem druženja zaposlenih zunaj delovnega okolja želijo ustvarjati priložnosti za medsebojno druženje ter izboljšujejo notranjo komunikacijo med zaposlenimi. Osnova za odlično poslovanje podjetja je v pivovarni namreč odprta komunikacija med zaposlenimi ter skupna vizija in poslanstvo podjetja in nenazadnje tima, ki rezultate dosega in presega. »Zaposleni sprejemajo tovrstno druženje s pozitivnimi povratnimi informacijami. Na samih dogodkih pa se kaže dobro sprejemanje na način, da zaposleni stopijo iz svojih običajnih vlog na delovnem mestu; pokažejo se njihova preprostost, odprtost in družabnost,« opazuje Rozmanova.

Ker gre za pivovarno, nas je seveda zanimalo, ali zaposleni na dogodkih pijejo le piva iz njihovega portfelja. Po besedah sogovornice zaposleni najraje posegajo po pijačah iz »Izbire 0,0«, ki vključuje številne brezalkoholne pijače, tudi brezalkoholno pivo, radler in malt. »Promocija zdravja na delovnem mestu je eno od osnovnih vodil našega podjetja. Zaposlenim ponujamo številne možnosti na področju izboljšanja zdravja in skrbimo za dobro počutje pri njihovem delu. Med možnostmi, ki so na voljo zaposlenim, so zdrava prehrana (zelenjavni menu, zdrava izbira), namestitev tiskalnikov na oddaljeno mesto, športne dejavnosti (pohodništvo v sklopu akcije »Gremo v hribe«, tek in udeležba na maratonu), organizirano izvajanje razteznih vaj, program 12 navau zdravih ljudi in brezplačna uporaba koles. V pivovarni skrbijo tudi za »odklop« zaposlenih od službenih obveznosti. »Zanje organiziramo novoletno zabavo, sindikalne izlete ter srečanje otrok zaposlenih z dedkom Mrazom, dodatno pa imajo naši zaposleni tudi možnost koriščenja počitniških kapacitet.«

A1 SLOVENIJA: NALOŽBE V ZAPOSLENE SE POVRNEJO Z VEČJIM ZADOVOLJSTVOM IN MANJ »BOLNIŠKIMI«

V družbi A1 Slovenija že vrsto let deluje skupina za šport, v katero je vključena skoraj polovica zaposlenih. »Skrb za zdravo in športno življenje pomaga pri ohranitvi fizičnega in čustvenega zdravja. Naši zaposleni prav tako cenijo naše prijetno urejeno in svetlo delovno okolje kakor tudi dnevno sveže sadje ter brezplačne napitke,« pojasnjuje **Urša Gašperšič**, vodja službe za upravljanje s človeškimi viri. Zaposleni imajo tudi možnost dela zunaj pisarne. »Vse to je

investicija v zdravje in dobro počutje naših zaposlenih, ki se nam povrne z zadovoljnimi zaposlenimi in manjšo bolniško odsotnostjo,« poudarja sogovornica. V A1 Slovenija periodično organizirajo tudi delavnice o obvladovanju stresa na delovnem mestu in splošne izgorelosti.

MERCATOR: TEAMBUILDINGI SE VSEBINSKO IN LOKACIJSKO PRILAGAJAJO EKIPAM

V Mercatorju vsako leto med majem in oktobrom izvajajo delavnice teambuildinga v Mercatorjevi koči na Voglu. V sklopu dvodnevne delavnice se ekipe po besedah **Nataše Jelovčan**, vodje službe za razvoj in selekcijo kadrov v Mercatorju, lahko družijo in bolje spoznavajo; delavnice pa je namenjen tudi razvoju komunikacije v timih ter boljšemu timskemu delu. Izvedejo med 15 in 20 delavnic za 400 udeležencev, udeleženci pa so sodelavke in sodelavci z vseh področij delovanja, največji del pa je zaposlenih v trgovinah. Druge delavnice teambuildinga organizirajo v dogovoru z direktorji sektorjev in jih tako vsebinsko kot tudi lokacijsko prilagodijo željam in potrebam posamezne ekipe. »Po uspešnem teambuildingu opazimo razliko v delovanju ekipe – boljše sodelovanje in timsko povezovanje, učinkovitejšo komunikacijo, boljše odnose ter razumevanje sodelavcev. Teambuilding torej ni zgolj zabava in druženje, ampak načrtovan, skrbno zasnovan in izveden dogodek, ki lahko pomembno prispeva k procesu razvoja pozitivne skupinske dinamike,« dodaja Jelovčanova.

KRKA: DRUŽENJE ZAPOSLENIH JE POMEMBEN DEL KULTURE

V Krki uporabljajo teambuilding v okviru nekaterih izobraževalnih programov, bodisi za začetno spoznavanje in uigravanje skupin bodisi ob zaključku programa, kjer se v praksi preverijo nekatere veščine vodenja in organizira učinkovit zaključek izobraževalnega programa, ki še bolj poveže udeležence. Uporabljajo ga tudi ob srečanjih sodelavcev iz mednarodnih okolij, kjer ima vlogo povezovanja in boljšega medsebojnega spoznavanja in razumevanja, pa tudi v posameznih službah in oddelkih. Pred teambuildingom vedno določijo cilj in ga z izvajalcem tako tudi pripravijo. »Pri teambuildingu je pomembno, da veš, kaj hočeš z njim doseči in ga tako tudi vsebinsko pripraviš in organiziraš. Z rezultati smo večinoma zadovoljni,« pojasnjujejo v Krkini službi za odnose z javnostmi.

Ko imajo izbrano skupino in cilje, ki jih želijo doseči, izberejo izvajalce, ki na osnovi njihovih sporočil, kaj je namen teambuildinga, pripravijo ustrezne delavnice. V okviru nekaterih dolgoročnejših programov za izobraževanje vodij je to že sestavni del programa. V okviru teambuildinga tako izvajajo različne naloge na terenu ali v določenih prostorih; pripravijo tudi timski video, za določene programe pa ga izvedejo tudi v adrenalinskem parku.

»V Krki se zavedamo, da so temelj našega uspeha zaposleni, zato je skrb zanje temeljni element naše družbene odgovor-

nosti. Res je sicer, da za svoje fizično in psihično kondicijo najbolje poskrbi vsak posameznik sam, vendar pa je v današnjem času, ki od vseh nas zahteva hitre odzive in nenehno prilagajanje na vseh področjih dela in življenja, skrb za zdravje naših sodelavcev tudi odgovornost podjetja. Zato za dobro počutje in dobre medsebojne odnose že desetletja skrbimo z raznovrstnimi športnimi in kulturnimi dogodki.« Aktivno sodelujejo na področjih, ki prispevajo h kakovosti življenja tudi zunaj delovnega okolja. Zaposleni imajo na voljo bogato ponudbo rekreacije v Trim klubu Krka. Organizirane so različne športne dejavnosti, ki se jih vsak teden udeleži okoli tisoč zaposlenih. Nudimo jim tudi preventivno zdravstveno rekreacijo in termalno zdravljenje. »Omeniti velja tudi možnost dopustovanja zaposlenih v Krkinih počitniških zmogljivosti na morju ali v hribih. Kulturno umetniško društvo Krka bogati kulturno življenje. Združuje galerijsko dejavnost, pevski zbor, gledališki klub in ustvarjalne delavnice ter organizira obiske kulturnih prirediteljev.«

Spodbujajo zdravo prehrano, zato na vseh lokacijah podjetja zagotavljajo kakovostno prehrano s pestro ponudbo hladnih in toplih obrokov. »Druženje zaposlenih je pomemben del Krkine kulture. Vsako leto organiziramo Krkin dan, družabni in športni dan vseh zaposlenih, in prireditve Dan Krkinih priznanj, na kateri nagradimo jubilate, najboljše sodelavce, najboljše vodje ter najboljše predlagatelje inovacij in koristnih predlogov. Ljubitelji smučanja se družimo na zimskem športnem dnevu. Srečujemo se tudi na srečanjih invalidov, krvodajalcev, gasilcev, športnikov, na čistilnih akcijah, ob otvoritvah novih obratov, na kulturnih in drugih dogodkih.«

HOFER SLOVENIJA: URAVNOTEŽENO RAZMERJE MED DELOM IN PROSTIM ČASOM JE TEMELJ

Tudi v Hoferju Slovenija se zavedajo, da le zadovoljni zaposleni (v Sloveniji ima Hofer več kot 1800 zaposlenih, op. p.) pišejo uspešne zgodbe. »S tem namenom jim zagotavljamo pošteno plačilo oziroma nadpovprečno plačilo v trgovski panogi ter hkrati spodbudno delovno okolje, k čemur spadajo tudi številne Hoferjeve ugodnosti in razna druženja,« sporočajo iz oddelka za odnose z javnostmi.

Zaposleni se lahko zunaj delovnega okolja družijo na dogodkih, kot so športne prireditve, na obisku dedka Mraza za najmlajše in ob dnevih odprtih vrat upravno-logističnega centra. Teambuildinge organizirajo enkrat na leto, poleg tega se sodelavci družijo tudi ob zaključku leta, ko organizirajo božično-novoletno zabavo. »Zavedamo se, da so tovrstna druženja izjemna priložnost za tkanje in krepitev vezi ter priložnost za neformalno druženje znotraj in med oddelki. To so tudi razlogi, da organiziramo tovrstne dogodke. Glede na dosedanje odzive naših sodelavcev in sproščeno vzdušje verjamemo, da smo na pravi poti in so dogodki zasnovani uspešno,« dodajajo.

Za zdravje sodelavk in sodelavcev skrbijo v okviru pobude Skrbimo za svoje zdravje, kjer spodbujajo k zdravemu načinu življenja in aktivnemu preživljanju prostega časa. Pri Hoferju

imajo tudi program zdravstvene preventive, brezplačne delavnice na temo zdrave prehrane, športne delavnice in druga praktična izobraževanja o varnosti in zdravju na delovnem mestu. Zaposleni imajo vedno na voljo brezplačno sveže sezonsko sadje in zelenjavo ter kavo in čaj. Spodbujajo jih tudi k športnemu udejstvovanju, zato se pogosto skupaj udeležujejo različnih tekov in ekipnih športov. Podjetje jim namreč krije strošek prijavnine na izbrane športne prireditve, kot so Ljubljanski maraton, DM tek, Maraton treh src v Radencih, Maraton Franja in številne druge.

»Uravnoteženo razmerje med delom in prostim časom oziroma družinskim življenjem je temelj za učinkovito delo, hkrati pa tudi za boljše zdravje in zadovoljstvo na delovnem mestu ter ustrezen odklop od službenih obveznosti,« so prepričani v Hoferju.

Svojim sodelavcem z ukrepi v okviru certifikata družini prijazno podjetje omogočajo čim lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja, med drugim z zaposlitvijo za krajši delovni čas, možnostjo podaljšane porodniškega dopusta in »sabbaticala« oziroma daljše odsotnosti z dela. »Prav tako naši sodelavci, razen vodilnega kadra, nimajo službenih telefonov in hkrati ne dostopajo do službene e-pošte v zasebnem času, kar prav tako omogoča ustrezno ločevanje od službenih obveznosti. Verjamemo, da se ravno zaradi zgoraj navedenega in številnih ugodnosti za naše zaposlene uvrščamo med privlačnejše zaposlovalce v panogi, na kar smo ponosni in za kar si neprestano prizadevamo,« poudarjajo. Obenem jih veseli, da zadovoljstvo potrjujejo tudi sami zaposleni. Rezultati anonimne ankete kažejo, da je indeks splošnega zadovoljstva v podjetju 88-odstoten, kar Hofer Slovenija uvršča med najuspešnejše zaposlovalce v celotni skupini Hofer.

PETROL SLOVENIJA: OD NEFORMALNEGA DRUŽENJA DO AKTIVNIH ODMOROV

V Petrolu že vrsto let izvajajo aktivnosti za ohranjanje zdravja zaposlenih pri delu, prizadevajo pa si tudi za njihovo dobro počutje zunaj delovnega mesta. »Vse večjo pozornost namenjamo zdravemu načinu življenja, aktivnim odmorom, športnim dogodkom in neformalnim oblikam druženja. V ta namen smo že leta 2013 vzpostavili projektne aktivnosti Zdravo v Petrolu, ki so z letom 2018 dobile nove razsežnosti. Projektna skupina Zdravo v Petrolu šteje sedem sodelavcev. Osnovni namen programa promocije zdravja na delovnem mestu je vzpostavitev celovitega sistema upravljanja z zdravjem zaposlenih, pri čemer veliko pozornosti namenjamo predvsem ozaveščanju zaposlenih o samem pomenu zdravja na delovnem mestu in skrbi zanj,« je povedal **Aleksander Salkič**, direktor korporativnega komuniciranja v Petrolu. Poleg klasičnih oblik teambuildingov, Petrolovih letnih in zimskih športnih iger, letos tretje leto izvajajo projekt »Sprejmeš izziv?«, ki poleg gibalne aktivnosti spodbuja tudi povezovanje in druženje s sodelavci iz različnih delovnih skupin; in ker v posameznih izzivih odpira vrata na aktivnosti tudi družinskim članom, je po Salkičevih ugotovitvah zadovoljstvo s strani zaposlenih še toliko večje.

Projekt »Sprejmeš izziv?« predstavlja sklop aktivnosti, ki

zaposlene spodbuja k športnemu udejstvovanju. Skozi različne športne discipline zaposleni aktivno preživljajo prosti čas, spoznavajo nove športne discipline, se obenem zabavajo, povezujejo ter krepijo neformalne stike s sodelavci. Predstavlja set 20-ih dogodkov: 10 mesecev, 10 sobotnih izzivov, 10 »mini« tedenskih izzivov – vsakokrat z izzivom v drugi športni panogi. Pred vsakim dogodkom, ki so prilagojeni vsem starostnim skupinam sodelavcem, so na voljo strokovni nasveti glede vadbe in treningov. Določeni dogodki so tudi družini prijazni, kar pomeni, da lahko zaposleni s seboj na dogodek pripeljejo tudi svoje družinske člane. Na dogodkih se imajo zaposleni priložnost družiti z vrhunskimi športniki, ki jih Petrol sponzorira, za opravljen izziv pa so tudi nagrajeni. »Glede na pozitiven odziv zaposlenih smo letos v Petrolu začeli izvajati tretjo sezono projekta. Poleg tega smo uvedli novost z »mini« športnimi dogodki med tednom. Tudi teh je 10 dogodkov: 10 mesecev, 10 četrtkov popoldan, 10 športnih izzivov – vsakokrat z izzivom v drugi športni panogi,« dodaja Salkič.

Poseben izziv, ki v Petrolu že poteka in se bo nadaljeval med letom, je serija delavnic, ki zaposlene spodbuja k mikro gibalnim odmorom za zdrave hrbtenice. V ta namen so na intranetu objavljeni tudi kratki videi, ob katerih lahko zaposleni izvajajo vaje za hrbtenico. Dodatno ozaveščanje o skrbi za zdravo hrbtenico je lansko jesen prinesla tudi serija individualnih usposabljanj o sproščanju na delovnem mestu, z demonstracijo akupresurne masaže, ki jo bodo kot dobro prakso nadaljevali tudi letos. V teku je tudi projekt ozaveščanja o stresu, ki poteka preko objave člankov, obveščanja preko poštnega predala in plakatov. Tudi ta projekt poteka že od lanskega leta. Zaposleni se lahko z 10-minutno vadbo med delovnim časom organizirajo tudi sami. Takšnih skupinic je po Salkičevih besedah vedno več. Letošnje poletje pa so prvič uvedli tudi jutranjo telovadbo, ki poteka vsak dan ob 8. uri, na terasi 14. nadstropja Petrolove zgradbe.

NLB: POMEMBNA VLOGA MOTIVACIJSKIH TRENINGOV

Za posamezne organizacijske enote motivacijske treninge v NLB izvajajo vsaj enkrat na leto, za boljše povezovanje med zaposlenimi pa so organizirana tudi neformalna druženja in pikniki. Za zaposlene ob koncu leta organizirajo novoletno zabavo. Decembra 2018 so se preko »live streama« v živo povezali s kolegi v vseh državah članicah NLB Skupine. Najmlajše na posebnem prazničnem srečanju obdari dedek Mraz. V maju že tradicionalno potekajo bančne športne igre NLB Skupine, katerih se udeležijo zaposleni v vseh državah članicah in se prek različnih športnih panog pomerijo med seboj. Junija letos so prvič organizirali tudi NLB družinski dan, na katerem so se zaposleni v NLB in njihovi družinski člani družili v prijetnem dogajanju na Ptujju. »Vsak, še tako zahteven obiskovalec, je v objemu starodavnega mesta lahko našel nekaj zase, pa naj je bilo to osvežujoče hlajenje v Ptujskih termah, dejavnosti za majhne in nekoliko večje otroke, odlična malica ali pa večerni koncert med obzidjem Minoritskega samostana,« pravi **Zorica Jerič**, vodja NLB Izbobraževalnega centra.

Motivacijske treninge obravnavajo kot pomembno orodje za dvig motivacije, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih ter pomembno vplivajo na izboljšanje sodelovanja in komuniciranja med sodelavci.

»Motivacijske treninge lahko nadgradimo in združimo z družbeno odgovornimi akcijami; sodijo namreč med tiste aktivnosti, ki se v NLB najpogosteje izvajajo ravno s ciljem izboljšanja organizacijske klime in zavzetosti zaposlenih – posledično tudi posameznih organizacijskih enot. Prav zato spodbujamo in si prizadevamo, da vse organizacijske enote v banki stalno izvajajo tovrstne treninge in po naših opazanjih so dobro sprejeti,« dodaja Jeričeva. Zaposleni se namreč razveselijo vsakega druženja s sodelavci, ki potekajo zunaj prostorov banke, zato motivacijski treningi po opazanjih Jeričeve niso v breme, ampak v veselje. Za rekreacijo zaposlenih skrbijo s športnimi aktivnostmi, ki se jih zaposleni lahko udeležijo v okviru Bančnega športnega društva NLB. V okviru programa Zdrava banka izvajajo aktivnosti z namenom ohranjanja in krepitev telesnega in duševnega zdravja zaposlenih. Pri tem gre za kombinacijo sprememb fizičnega in socialnega okolja ter z zdravjem povezanega življenjskega sloga.

V sklopu aktivnosti programa Zdrava banka je v ospredju spodbujanje zdravega življenjskega sloga (izboljšanje prehranjevalnih navad, promoviranje telesne dejavnosti in opustitev kajenja), zmanjšanje stresa na delovnem mestu, boljši medsebojni odnosi, boljša komunikacija na delovnem mestu, krepitev in varovanje duševnega zdravja in boljšega počutja, povečanje zadovoljstva zaposlenih in ustvarjanje zadovoljnih delovnih mest. V sklopu aktivnosti imajo sicer vsi zaposleni ves čas dostop tudi do različnih tehnik sproščanja, ki potekajo v obliki e-izobraževanja. »Poleg omenjenega so po posameznih organizacijskih enotah različni pristopi, aktivnosti, ki se izvajajo za odklop od službenih obveznosti, tudi na dnevni, tedenski ravni. Zaposleni se lahko udeležujejo aktivnosti, ki se izvajajo v okviru Bančnega športnega društva, se udeležujejo dogodkov in sindikalnih izletov. Predvsem pa se osredotočamo na to, da z aktivnostmi v okviru programa Zdrava banka ozaveščamo zaposlene o pomembnosti ohranjanja in krepitev telesnega ter duševnega zdravja,« poudarja sogovornica. Zato jih ves čas spodbujajo k udeležbi omenjenega programa, tudi z uporabo različnih gradiv, e-izobraževanj ter jih bodrijo, da slednje vsakodnevno (vsaj za nekaj minut) uporabijo z namenom oddiha od službenih obveznosti.

TELEKOM SLOVENIJE: ANTISTRESNI PROGRAM JE PRAVA USPEŠNICA

V Telekomu Slovenije spodbujajo vrsto dejavnosti za krepitev medsebojnega sodelovanja in dobrih odnosov med zaposlenimi, v okviru katerih izvajajo tudi različne tematske timske delavnice, ki jih, skladno z vrednotami podjetja, povežejo tudi z družbeno odgovornostjo. »Tako smo zaposleni, na primer, lani na delavnicah skupaj sestavljali otroška kolesa in jih podarili Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje, oblikovali lične otroške igrače, ki smo jih podarili otroškim domovom, ter iskali »skrite zaklade« po različnih slovenskih krajih in podobno,« pravi **Helena Lokar**, direktorica upravljanja s kadri pri Telekomu Slovenije.

Letošnja »uspešnica« timskih delavnic je po njenih besedah t. i. antistresni program, na katerem se z naravo obdanih lokacijah zunaj kraja dela ekipa povezuje ter gradi ob učenju in izvajanju praktičnih vaj za sproščanje in obvladovanje stresa. Program je poučen in koristen tako za ekipo kot tudi vsakega posameznika v njej. »Različne timske delavnice so se že tako uveljavile, da jih praviloma

za posamezno organizacijsko enoto ali tim izvajamo vsako leto. Odzivi udeležencev nanje so namreč odlični. Večina jih poudarja, da so se med seboj bolje spoznali in da jih je zavedanje, da so s skupnimi močmi naredili nekaj koristnega in se ob tem še zabavali, še bolj povezalo in zblížalo. Kot poudarjajo zaposleni, se pozitivni učinki pozneje kažejo tudi na delovnem mestu, saj s sodelavci komunicirajo bolj odprto, ob tem pa je več tudi medsebojnega zaupanja in medsebojne pomoči.«

V Telekomu Slovenije se zavedajo, da je med pomembnimi dejavniki zdravja tudi redna telesna aktivnost zaposlenih. Tako v skrbi za zdrav in športno obarvan način življenja zaposlenim preko športnega društva TSsport omogočajo različne športne aktivnosti, kot so odbojka, košarka, nogomet, tenis in tek. Člani posameznih sekcij imajo možnost svoje sposobnosti preveriti tudi na tekaških, kolesarskih in drugih javnih športnih prireditvah, Telekomovih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih. V okviru skrbi za zaposlene v Telekomu Slovenije poseben del aktivnosti namenjajo tudi promociji zdravja zaposlenih. Tako izvajajo različne aktivnosti, povezane s sistematičnim izobraževanjem in ozaveščanjem zaposlenih, zaposlenim so na voljo različne antistresne delavnice ter delavnice s področja zdravega delovnega mesta, zdravega načina življenja in preprečevanja izgorelosti, predavanja strokovnjakov s področja psihologije, sociologije in antropologije, zaposlene pa seznanjajo tudi z različnimi načini sproščanja in učinki pozitivnega razmišljanja. Z namenom promocije zdravja na delovnem mestu so po besedah Lokarjeve zasnovali tudi poseben interni portal, na katerem objavljajo različne informacije in nasvete.

EUROPLAKAT: ZAPOSLENI SPOZNAJO TUDI SVOJE DRUGE TALENTE

V Europlakatu organizirajo teambuildinge enkrat na leto. Organizirajo jih vsako pomlad, izbirajo pa različne lokacije po Sloveniji in tudi različne aktivnosti. »Običajno se razdelimo v skupine, tako da člani skupin med seboj sodelujemo, nato pa se skupine pomerijo v raznih zabavnih tekmovanjih. Sledi še druženje ob hrani in pijači ter zabava,« pravi namestnik direktorja **Boštjan Berčan**.

Poleg teambuildingov se sodelavci družijo še na prednovoletni zabavi in dvo- ali tridnevni izletih oziroma strokovnih ekskurzijah. Občasno za zaposlene organizirajo še druženje na snegu ali obisk kulturno-zabavnih prireditev. Teambuilding je za Berčana uspešen, če se jih zaposleni še v dneh po druženju radi spominjajo in če v podjetju vladata dobra volja in sproščeno vzdušje, tudi še v dneh ter tednih po teambuildingu. Dobri teambuildingi so zanj kombinacija iger, v katerih se pomešajo vloge in spoznavajo še svoje druge talente ter spretnosti, ki v vsakdanjem delu ne pridejo do izraza.

»Glavno pa je seveda sproščeno druženje in negovanje

dobrih odnosov. Zaposleni se radi udeležujejo teambuildingov in vsi tudi zavzeto sodelujejo. Teambuildingi so koristni za dobre odnose in spodbujanje timskega duha v podjetju, če podjetje tudi sicer vsakodnevno skrbi za dobro klimo v podjetju,« meni Berčan.

Zaposlene v Europlakatu spodbujajo k zdravemu in aktivnemu življenju. V pisarnah je na voljo sadje, omogočajo pa jim tudi rekreacijo. Izbirajo lahko med skupinskimi vadbami, obiskom fitnesa in igranjem skupinskih športov. Sodelavke in sodelavci se občasno udeležujejo tekaških prireditev. Za »odklop« od službenih obveznosti skrbijo s spoštovanjem delovnega časa in osemurnim delovnikom. »Če je delo dobro organizirano, zaposleni za svoje obveznosti poskrbijo v delovnem času in ni potreb za nadure. Tako so zaposleni zunaj delovnega časa na voljo le izjemoma,« sklene sogovornik.

PRISTOP: RAJE DELAMO PAMETNO KOT VELIKO

V svetovalnem podjetju Pristop je več kot 250 sodelavcev, ki so del enega od desetih kompetenčnih centrov in podjetij. Dvakrat na leto organizirajo večji druženji (namenjeni vsem sodelavcem), ki potekata v obliki piknika ali večernega druženja. Po in med posameznimi kompetenčnimi centri prirejajo dodatna neformalna druženja in delavnice razvoja tima. »V zadnjem letu se poslužujemo metode Strength Deployment Inventory (SDI), ki temelji na teoriji zavedanja odnosov. Metoda se je izkazala za dobro orodje pri večanju razumevanja med raznolikimi profili in spodbujanju konstruktivnih medosebnih odnosov,« je povedala dr. **Katja Grgić**, vodja upravljanja s človeškimi viri na Pristopu. Skupinska srečanja organizirajo tudi ob večjih dosežkih ali težjih izzivih; posamezni vodje se pogosto odločijo tudi za spontana druženja, na katera vabijo tudi zaposlene iz drugih podjetij. Prvi pokazatelj uspeha raznih oblik neformalnega druženja je za Grgičevo visoka udeležba. »Zaposleni se tovrstnih dogodkov udeležujejo v velikem številu, čeprav potekajo v popoldanskih in večernih urah. Tovrstni dogodki so priložnost za ustvarjanje popolnoma drugačne kakovosti medosebnih vezi, kot se tkejo med delovnim procesom. Včasih je na ta način tudi sodelovanje med delovnim procesom potem lažje, saj postane komunikacija bolj odprta in sproščena. Na splošno opazamo, da zaposleni tudi sami, predvsem mlajše generacije, organizirajo veliko neformalnih druženj in se na primer kar med seboj dogovorijo za skupen obisk koncerta.«

Dodaja, da je namen teambuildingov dvojen. V prvi vrsti gre torej za povezovanje in gojenje konstruktivnih medosebnih odnosov ter prijetne atmosfere, ki se potem prenaša tudi v delovno okolje, poleg tega pa navadno vključujejo tudi nadgradnjo veščin (socialnih ali strokovnih). Torej, razvoj oziroma krepitev kompetenc in povezovanje. Na področju zdravja je za zaposlene poskrbljeno tako, da lahko brezplačno obiskujejo fitnes, na letni ravni pa skozi natečaj omogočijo 20-im zaposlenim tudi osebnega trenerja dvakrat na teden. »Vsem zaposlenim omogočamo tako profesionalni kot osebni coaching, ki ga na Pristopu izvajava dve osebi – jaz, ki sem po stroki psihologinja, in sodelavka Špela Levičnik Oblak, ki jo

poleg najvišjih priznanj iz komunikacijske stroke odlikuje velika mera izkušenj, odprtosti in posluha. S coachingom krepimo večšine učinkovite organizacije časa, ki nam omogoča vzdrževanje zdravega ravnovesja med poslovnim in zasebnim življenjem. Bolj kot to, koliko časa je nekdo v pisarni, nam pomeni, kakšen je končni rezultat. Raje delamo pametno kot veliko,« poudarja sogovornica. Dodaja še, da jih ne zanima prisotnost zaradi prisotnosti, zato je urnik dela fleksibilen, kar posameznikom omogoča, da delajo v ritmu, ki jim najbolj ustreza.

IPROM: NOVE IZKUŠNJE ODPIRAJO OBZORJA IN PREMİKAJO MEJE V GLAVAH

V iPROM-u si že od samega začetka prizadevajo za krepitev ekipnega duha in poskušajo zaposlenim omogočiti čim več skupnih doživetij, saj na ta način krepijo vrednote podjetja, ki za **Simona Cetina**, partnerja v podjetju, pomembno pripomorejo h grajenju kulture podjetja. »V tem duhu zato enkrat na leto pripravljamo večdnevne teambuildinge, ki so športno in ekipno orientirani. Skupaj smo se preizkusili v jamarstvu, jadrnanju, potapljanju in orientacijskih pohodih.« Poleg teambuildingov za zaposlene organizirajo tudi piknike in različne delavnice, kjer krepijo kompetence zaposlenih na področjih, ki niso povezane z rednim delom, so pa po besedah sogovornika pomembne za razvoj socialnih veščin, ki bodo vse bolj pomembne v prihodnosti. »V lanskem letu smo se tako preizkusili v pripravi domačih jedi na tečaju kuhanja, pred tem smo organizirali delavnico sproščanja na delovnem mestu s tehniko tai chi. Organiziramo delavnice na temo psihologije, komunikacije in javnega nastopanja, reševanja konfliktov, komunikacije v ekipi, poslovne komunikacije, osebnega razvoja in razvoja ekipe.«

Uspešen teambuilding je za Cetina tisti, ki še bolj poveže ekipo. »Ob sproščenem druženju izboljšamo komunikacijo in medsebojno sodelovanje. Transparentna in jasna komunikacija je ključna za dobre medosebne odnose in uspešno sodelovanje. Članom ekipe obenem pomagamo odkrivati nove razsežnosti, ki jih pred tem v zasebnem življenju morda še niso uspeli okusiti. Sam sem namreč mnenja, da nove izkušnje odpirajo obzorja, premikajo meje v glavah in spodbujajo kreativnost.«

Zaposleni v agenciji imajo na voljo brezplačno uporabo fitness centra, ki vključuje tudi različne skupinske vadbe, vsako leto pa se udeležijo Oviratlona in Ljubljanskega maratona. V letošnjem letu so zainteresiranim omogočili potapljaški tečaj. Tako so oblikovali ekipo iPROM diving team, ki ima v tem trenutku 17 kvalificiranih potapljačev. »Veliko se pogovarjamo z zaposlenimi in njihove želje poskusimo uresničiti. Za popestritev delovnika in krajši odklop od službenih obveznosti organiziramo interne aktivnosti, kot je na primer iPROM Džuskanje, ki je vedno tematsko obarvano in poskrbi za dobro počutje ter okrepilo za zaposlene. Med drugim simbolično obeležimo tudi rojstne dneve iPROM-ovcev in s tem občasno celotni ekipi popestrimo delavnik ter krepimo kulturo daro-

vanja. Trudimo se, da sodelavcev po nepotrebnem ne motimo v prostem času in na dopustih.«

LUNA\TBWA: POVEZANI TUDI REGIJSKO

V agenciji Luna\TBWA po besedah direktorice **Dali Bungič** veliko pozornosti posvečajo agencijski kulturi, saj so prepričani, da je za dolgoročni uspeh izjemno pomembna. »Zavedamo se, da notranjo kulturo soustvarjamo vsi, zato jo nenehno aktivno spodbujamo. Vsaka priložnost, kot so rojstni dnevi, obletnice in prelomnice ter poslovni uspehi, je postala povod za spontano druženje ob šanku. Da, prav ste prebrali – v agenciji imamo pravi profesionalni šank z vsemi potrebnimi pritklinami,« pravi Bungičeva. Zavedajo se, da samo zadovoljne ekipe lahko dosežajo izjemne rezultate, hkrati pa jim je zelo pomembno, da so povezani tudi kot regija. »Veliko naših naročnikov je namreč regijskih, agencijske ekipe pa so mešane, saj jih sestavljajo sodelavci iz več naših agencij. Praktično vsak dan jih povežemo in motiviramo z različnimi dejavnostmi, ki zajemajo interna izobraževanja, brezplačno rekreacijo za vse zaposlene, kot sta fitness in vodene vadbe, piknike, druženja ter skupne obiske konferenc in izobraževanj.«

Vsi zaposleni iz regije se redno zbirajo na regijskem teambuildingu, kjer združijo izobraževanje, motiviranje in zabavo. Zadnje večje srečanje je potekalo v Beogradu, kjer se je več kot 100 sodelavcev iz regijske mreže Luna\TBWA med drugim preizkusilo tudi v kuhanju in delavnicah grafitiranja. Takšne iniciative so po opažanjih Bungičeve vedno dobro sprejete, veliko predlogov prihaja tudi s strani zaposlenih in vedno jih poskusijo izpeljati čim več.

»Poleg druženja in povezanosti je za zadovoljstvo na delovnem mestu izjemno pomemben tudi ustrezen počitek. Izgorelost na delovnem mestu je tudi v Sloveniji postal zaskrbljujoč pojav, zato kljub hitremu agencijskemu tempu poskušamo sodelavcem omogočiti dovolj časa »brez službe«. Elektronska sporočila po delovnem času so res samo tista najnujnejša; enako je s službeno komunikacijo v času dopusta. Takrat sodelavce, ki jih ni na delovnem mestu, namenoma izključujemo iz tekoče komunikacije, da jih ob vrnitvi ne pričaka gora neprebranih sporočil,« poudarja sogovornica.

Poleg tega so letos že organizirali delavnice obvladovanja stresa in meditacije po metodi Master Change Traininga, skupaj z agencijo Competo pa številnim zaposlenim omogočajo tudi »coaching« in »e-coaching« za razvoj spretnosti in kompetenc. »Vse to zahteva aktivno in usmerjeno delovanje, ki je v agenciji Luna\TBWA postalo že samoumevno. Spoštujemo svoje sodelavce, njihovo integriteto in zasebnost ter jim poskušamo na najboljši način omogočiti, da razvijajo svoje potencialne. Le tako je lahko uspešno tudi podjetje kot celota,« sklene Bungičeva.

CNJ DIGITAL: V PISARNAH UKINILI SLADKE IN SLANE PRIGRIZKE

V agenciji CNJ Digital poskušajo teambuildinge organizirati dvakrat na leto; pozimi in poleti. Kot pravi **Mak Kordić**, ustanovitelj agencije, gre za dvodnevne teambuildinge, ponašadi s kakšnim predavateljem oziroma inštruktorjem. »Če se

vrnemo boljši, kot smo šli tja, bolj povezani, z več skupnimi zgodbami, je to zame uspešen teambuilding,« zatrjuje. V agenciji ne skrbijo še posebej za rekreacijo, imajo pa v pisarnah kolesa in skiroje za bližnje sestanke ali kosila. V pisarni sta na voljo tudi sadje in zelenjava, medtem ko so ukinili sladke prigrizke, kot so čokoladice in čipsi.

Kot pravi Kordić, zaposlenim čim večji »odklop« omogočajo z veliko dopusta in s pobudo, naj ne nosijo s seboj računalnikov in telefonov, da »jih ne zamika delo«. Vsakemu, ki gre na dopust, za čas odsotnosti poiščejo ustrezno zamenjavo.

AGENCIJA 101: SPROSTITEV IN MOČNA POVEZANOST EKIPE STA KLJUČNA

V Agenciji 101 organizirajo »pozitivno naravnana druženja« večkrat na leto. Sem sodijo običajna druženja po službi, športne aktivnosti in »glavni« letni teambuilding. »Verjamemo namreč, da sta sprostitiv in posledično močna povezanost ekipe ključna dejavnika za uspešnost podjetja. To je še posebej pomembno v tako hitri, zahtevni in dinamični panogi, kot je oglaševanje,« pojasnjuje direktorica projektov **Anja Šeme Todorovič**.

Uspešen teambuilding v Agenciji 101 je v prvi vrsti sproščen odklop in prijateljsko »henganje«. Ujemanje in sožitje ekipe obravnavajo kot pomembno vrednoto agencije, zato se trudijo, da so teambuildingi v prvi vrsti kakovostna in pristna druženja. »Pristno družiti pa se na silo ne da. Seveda pa temu dodajamo različne taktične pristope glede na cilj teambuildinga; naj gre za krepitev učinkovitega timskega dela, razvoja kreativnega mišljenja ali pa denimo filozofije učinkovitega reševanja problemov,« dodaja Šeme Todorovičeva.

V agenciji sicer skrbijo tudi za rekreacijo zaposlenih. »V poletnih mesecih se radi preselimo na prosto, tako da v tem času prevladujejo ekipni športi, kot sta odbojka na mivki in košarka. V jesensko-zimskem času pa prideta na vrsto badminton in fitness. Ker pa je agencija polna aktivnih športnih navdušencev, je tudi veliko individualnih pobud po spoznavanju novih športov. Trenutno je denimo v agenciji zelo aktivna in povezana družina plezalcev.« Za odklop zaposlenih v prvi vrsti skrbijo tako, da verjamejo v kakovostno, učinkovito in odgovorno delo, ki se konča v dogovorjenih zmernih popoldanskih urah, torej okoli 16. ure. »Po tem ostane veliko časa za druženje in odklop, med delovnim časom pa so sestavni del naše agencije druženje ob kavi, ročni nogomet in piljenje natančnosti v metanju na koš.«

FUTURA DDB: ZA ZAPOSLENE JE TREBA SKRBETI CELO LETO

Termin teambuilding, ki se nanaša na enkratne družabno-izobraževalne dogodke, direktorju Future DDB **Marku Vičiču** sicer ni najbolj pri srcu, saj je prepričan, da je gradnja medsebojnih odnosov, razumevanja in motivacije nekaj, za kar je treba skrbeti prav vsak dan v letu. »V Futuri vemo, da dobro počutje in motivacija močno vplivata na pozitivne rezultate, zato je skrb za zaposlene visoko na

seznamu naših prioritet. Zaposlenim ponujamo širok nabor bonitet, v kar vključujemo tudi nagrade za uspešnost ob koncu leta oziroma med letom,« je povedal Vičič. Teambuilding v običajnem pomenu besede organizirajo vsaj enkrat na leto, kjer se z ekipo navadno odpravijo na dvodnevni izlet. Da pa službeni teambuilding ni le zabava, ga vedno nadgradijo s tematiko, ki pripomore k lažjemu delu ali grajenju medsebojnih odnosov. To je tudi cilj skupnih druženj. »Gre za uspešno prakso, saj je tudi povratna informacija zaposlenih pozitivna. Ker pa enkrat ni nobenkrat, imamo vsak zadnji petek v mesecu interno druženje, ki smo ga poimenovali »Veliki petek«. Gre za izobraževalna predavanja ali motivacijsko predstavitev z manjšo pogostitvijo. Druženje se pogosto zavleče do poznih ur. S tem želimo Futuriste razbremeniti po napornem mesecu, izmenjati informacije in utrjevati medsebojne odnose na globlji ravni.«

Zaposlenim nudijo tudi izobraževanja, ki jih relevantno razvrstijo skozi celotno leto glede na želje in potrebe, poleg tega pa imajo omogočen stalen dostop do spletnih strani z spletnimi izobraževalnimi vsebinami in predavanji. V Futuri verjamejo tudi v zdrav duh v zdravem telesu, zato spodbujajo rekreacijo. »V preteklosti smo že imeli organizirane redne rekreativne aktivnosti, trenutno pa, zaradi številčnega prihoda novih članov ekipe, program aktivnosti na novo postavljamo,« dodaja Vičič.

RUBIKON GRAL: USTVARJANJE VEZI VELJA TUDI ZA SODELAVCE

Gregor Graf, kreativni direktor in partner v agenciji Rubikon GRAL, poudarja, da je slogan agencije (»Ustvarjam vezi«) rezerviran tudi za negovanje vezi med sodelavci. Uspešen teambuilding je zanj vsako druženje oziroma skupinska aktivnost sodelavcev, v sklopu katere se nekoliko bolje spoznajo, okrepijo medsebojne vezi, še dodatno povečajo občutek pripadnosti in ekipnega duha, na čemer že od nekdaj gradijo zgodbo agencije. Ta temelji na predanosti, zagnanosti, pozitivni naravnosti in visoki stopnji medsebojnega zaupanja. »Pod pojmom teambuilding imamo v agenciji različne podkategorije internih on- in offsite dogodkov. Pri poletnem teambuildingu je prvi dan rezerviran za različne izobraževalne dejavnosti, naslednji dan pa je predvidena rekreativna zabava, kot so udeležba na Oviratlonu, jadrnanje na obali in izleti. Zimski teambuilding je pri nas poimenovan »teambonding« in je priložnost, da v zimskih mesecih z ekipo pobegnemo nekam na toplo, loviti sončne žarke. Za sabo imamo nepozabna druženja z Malte in iz Španije. Letošnji pa je ravno v fazi načrtovanja,« pravi Graf in dodaja, da so pikniki oziroma različna praznovanja precej frekventen dogodek. Praznujejo tudi rojstne dneve sodelavcev. Kot posebnost sogovornik navaja ponovoletno tematsko večerjo, ki ji sledi srečelov, na katerem med vse sodelavce podelijo novoletna darila vseh partnerjev.

Skrb za dobro počutje zaposlenih obsega tudi vse od uporabe ergonomskih stolov (žoge, spinalis stoli in ostale različne oblike sedenja) do subvencioniranega obiskovanja *all-inclusive* športnega centra, ki vključuje fitness, vodene vadbe, plavanje in savne. »Delovni urnik agencije je odlično uravno-

težen in če nas boste proti večeru našli v agenciji, to ne bo za računalnikom, ampak na terasi s pijačo v roki, navadno med debato o reševanju sveta,« se nasmehne Graf. Čez leto tedensko organizirajo badminton, vsaj enkrat na leto gredo na nočno smuko, ki jo zaključijo z zadnjim adrenalinskim spustom, ko so luči na smučišču že ugasnjene.

Če se lahko skupaj nasmehite, lahko tudi sodelujete.

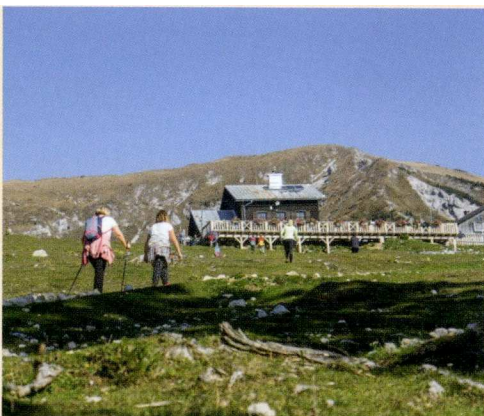
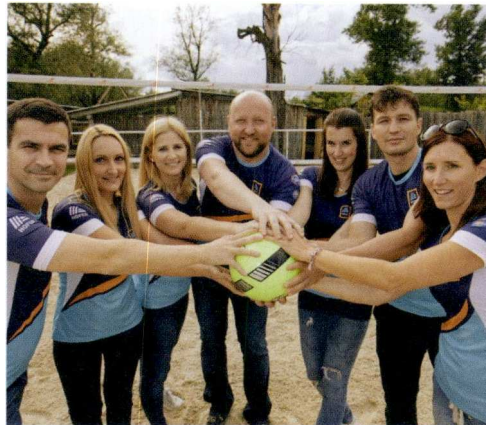
ROBERT ORBEN

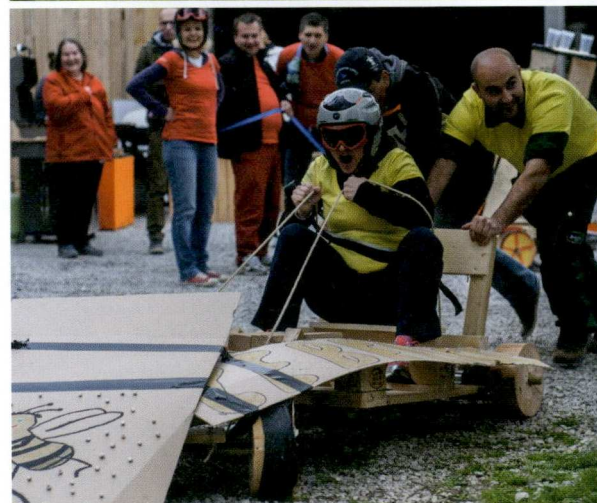
Foto: Marko Delbello Ocapek

Foto: Aleksandar Domitrica

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo proslo razmnoževati in distribuirati!

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo proslo razmnoževati in distribuirati!

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Drage občanke, spoštovani občani!

Poletje je za nami, veliko smo pričakovali, vendar nas je leto 2019 na nek način razočaralo, vsaj kar se tiče vremena. Turistična žetev je bila kljub vsemu obilna, večja kot so obetale napovedi. Zadovoljen sem, da sem župan občine, ki je po obiskanoosti med tistimi, ki so najbolj na udaru v vsem alpskem svetu, po drugi strani pa se zavedam odgovornosti, ki jo nosim, ne le sam, ampak skupaj z drugimi odločujočimi za prihodnji razvoj našega domačega kraja. Tukaj imam v mislih predvsem prekomerno rast prenočitvenih zmogljivosti, zlasti v zasebnih prebivališčih, ki se nekontrolirano spreminjajo v turistične nastanitve. Kljub mnogim očitkom lokalna skupnost s svojimi prostorskimi akti na žalost ne more zagotavljati ustreznega nadzora, ki je še vedno izključno v državni pristojnosti. Ob predvideni spremembi **Gradbenega zakonika** bomo z Bleda ponovno poskušali vplivati na taka nova določila, ki bodo občinam dala več pravic na tem občutljivem področju.

Z naslednjim mesecem se razhaja va z dosedanjim, večletnim direktorjem občinske uprave. Zakonska možnost mi omogoča, da v enem letu po nastopu funkcije razrešim svoje najožje sodelavce. Matjaž Berčon je bil nesporno najbolj uspešen direktor uprave, kar jih je Bled kdaj imel. Večino novega na Bledu je plod njegovega izjemnega obvladanja zahtevnega in nehvaležnega poslanstva. Svojega nadaljnjega najbližjega sodelavca pa vidim v novem izbranem direktorju, Robertu Klinarju, prav tako domačinu iz Zasipa. Verjamem, da bo odlično sodelovala v dobro vse naše skupnosti.

:: Vaš župan, Janez Fajfar

RAZVOJ TALENTOV JE DRUŽBENA ODGOVORNOST

Tehnologija, gospodarstvo in družba se danes razvijajo tako hitro, da je razvoj nemogoče spriti spravljati v šolske učbenike. Poznavajoč potrebe podjetij z družbeno-odgovornim projektom Inženirke in inženirji bomo! srednješolce po Sloveniji navdušujemo, ne samo za inženirske poklice, ampak tudi za inovativnost in vseživljenjsko učenje. Da jim bodo nekoč pri tem, kar bodo delali, žarele oči.

Na Gimnaziji Celje po dogodku s kotičkom očesa opazim dijakinji. Nisem prepričana, ali želita informacijo ali koga čakata. Nato ena od njiju zbere pogum in pristopi z dilemo: »Matematika in fizika mi gresta zlahka. Zgodovina mi je zahtevnejša, a me zelo zanima. Kaj od tega je torej bolje, da grem študirat?«

Četudi z dogodki Ne teslo, Tesla bom, ki potekajo v okviru projekta Inženirke in inženirji bomo! mlade navdušujemo za **inženirstvo**, tehniko, naravoslovje in inovativnost, vem, da mladenki ne smem ponuditi odgovora. Do njega mora priti sama. Z raziskovanjem trojega in ugotavljanjem preseka med tem, kaj jo veseli, v čem je dobra in kaj okolje potrebuje, se bo (zase) odločila prav. Lahko pa ji predstavim in to tudi storim, kakšne možnosti bo imela, če izbere katerega od STEM študijev (angl. science, technology, engineering, mathematics), za kar je nedvomno nadarjena. Kako izjemen in zanimiv sogovornik bo lahko nekoč komu, ker bo ob tehniškem znanju imela širino in se bo znala z ljudmi pogovarjati tudi o zgodovini, ne le stroki. Povem ji tudi, da je lažje narediti tehniško fakulteto in potem dodajati poslovna znanja kot obratno.

Za inženirske in tehniške študije premalo zanimanja

Zakaj je leta 2012 nastal projekt? Povod za partnerstvo, ki danes povezuje že več kot 50 organizacij, ki širijo bazen prihodnjih inženirskih in tehniških kadrov, so bili razvojni trendi in potrebe poslovnega okolja. Mag. Anton Petrič, tedanji direktor CISCO Slovenija in eden od treh pobudnikov projekta, je že takrat z zaskrbljenostjo opazoval številke vpisa dijakov na CISCO Net Academy. Srbija, Bosna: nekaj sto letno. Irska: nekaj tisoč. Slovenija: nekaj deset. Ugotavljal je: »Mladih na najboljših gimnazijah v Sloveniji inženirski poklici sploh več ne zanimajo. A država brez inovacij ne more tekmovati z drugimi

ekonomijami. Inovacije pa so seveda močno povezane s top talenti v inženirskih poklicih. Škoda bi bilo, da to izgubimo, saj smo Slovenci med drugim tudi – inženirski narod. Kaj lahko naredimo?«

Misli so odpotovale nekaj let nazaj, v učilnico na Indiana University v ZDA. Pri (povprečno dolgočasnem) predmetu podjetništvo nas je obiskal gostujoči predavatelj, ustanovitelj Snyder Corporation. Vtis name so naredile njegove izkušnje, navdušile in opogumile so me zgodbe, kako je štirikrat propadel, preden je uspel. Dogovor, ki ga je imel sklenjenega v celoti, samo pogodbo je bilo treba podpisati – pa je poslovni partner umrl. Želodčne težave, ki jih je imel na poti, ko se je šel pogajati za prve posle. To, o čemer je govoril, je bilo pristno, ni bila teorija, temveč življenjske »tam zunaj«, resničnost, praksa. In najboljše možno ozadje znanja, ki smo ga pridobivali v šolskih klopeh.

Navduševanje z dogodki in e-aplikacijo po meri mladih

Aprila 2012 smo po tem vzoru naredili prvi dogodek na ljubljanski Bežigraski gimnaziji. Z enostavno, a premišljeno zasnovo dogodka in skrbno sestavo gostujočih inženirjev, managerjev, inovatorjev. Med njimi nekdanjo dijakinjo »bežigraske«, elektroinženirko Alešo Kandus, direktorico Medexa. Žareče oči, moč njene in osebne zgodbe vseh sogovornikov premagajo vsak učbenik ali nagovor učitelja. Ker to, o čemer govorijo, tudi živijo. Tako so najmočnejši zgled ter navdih, mladi jim verjamejo.

V času 4. industrijske revolucije in velikih sprememb je razvoj talentov smiselno videti kot družbeno odgovornost in ne ločen izziv (samo) šolskega ali gospodarskega ekosistema.

MAG. EDITA KRAJNOVIČ,
direktorica družbe
Mediade in
sopobudnica projekta
Inženirke in inženirji
bomo!

Za STEM smo v osmih letih ogreli že več kot 5.500 dijakov in dijakinj

Ključni dosežki projekta Inženirke in inženirji bomo!

8

LET

66

DOGODKOV

16+

SODELUJOČIH
SREDNJIH
ŠOL

350+

SOGOVRNIKOV

5.500+

MLADIH
VKLJUČENIH

Zanimanje za dogodke med dijaki narašča

Legenda

ali = 100 udeležencev

*Udeleženk in udeležencev

Sledila je dinamična rast: pet dogodkov v drugem letu, deset v tretjem. Osem let kasneje dogodki Ne teslo, Tesla bom potekajo na 15 srednjih šolah po vsej Sloveniji, v letu 2020 bo šla številka proti 20. A ne gre le za številčno rast, temveč tudi preobrazbo in razvoj. Leta 2018 je 90-minutni dogodek na Gimnaziji Kranj prerastel v Dan talentov. S podporo učiteljice in spontano razvijajočega se mentorstva organizacijsko sorazmerno zahteven projekt samostojno izpeljejo dijaki. Podobno se razvija dogodek v ŠC Velenje.

Leta 2017 se je rodil Mediatlon: hekaton za družboslovce. Na njem so nastajali prvi obrisi slovenskega kvIZUMa: vsebine, ki po spletni aplikaciji dajejo samozavest, da smo Slovenci narod inženirjev, inovatorjev in pionirjev. »S tem mladim pa tudi učiteljem in staršem dokazujemo, da bodo lahko v slovenskem okolju, ne le uporabniki, temveč ustvarjalci novih tehnologij.« opisuje predsednik projekta Inženirke in inženirji bomo!, mag. Jožc Torkar iz Petrola. Orodje z veseljem uporabljajo

tudi učitelji. V letu 2018 je v sodelovanju z revijo IRT3000 nastal tudi izbor Inženirka leta.

Šola ne zadostuje za znanje, potrebujemo sodelovanje

Afriški pregovor pravi, da je za vzgojo otroka potrebna cela vas. V času 4. industrijske revolucije in velikih sprememb je razvoj talentov smiselno videti kot družbeno odgovornost in ne ločen izziv (samo) šolskega ali gospodarskega ekosistema. Nazoren je primer s sejma izobraževanja in poklicev Informativa, kjer je dijak 3. letnika gimnazije poslovnemu obiskovalcu ponosno pokazal seminarsko nalogo o industrijski revoluciji. Na vprašanje, zakaj je predstavil samo prvi dve, ga je dijak le začudeno gledal. Ni vedel, zakaj to vprašanje, zatrdil pa je, da se je držal učbenika in snovi, ki so jo obdelali pri pouku.

Dogodek se ujema z ugotovitvijo Poročila o prihodnosti poklicev Svetovnega gospodarskega foruma (WEF) iz Davosa: da znanje študenta iz prvega letnika zastari že, ko študent pride v četrti letnik. Tehnologija in z njo organizacije ter okolje se danes namreč razvija tako hitro, da je ta razvoj nemogoče spravljati v šolske učbenike na načine, ki smo jih poznali v sistemih šolstva v 20. stoletju. Vzpredno so potrebe po inženirskih in tehniških kadrih vedno večje. Podjetja zaradi pomanjkanja kadrov ne morejo rasti tako hitro, kot bi glede na tržni potencial lahko.

Dr. Janez Tušek, dolgoletni profesor ljubljanske fakultete za strojništvo, v uvodniku strokovne revije Ventil opozarja tudi na negovanje in prenos znanja, ki nastaja v podjetjih: »To so posebna in specialna znanja, ki jih imajo zaposleni, jih prenašajo iz roda v rod in jih ni mogoče dobiti v formalnih šolskih ustanovah.« Prav zato postaja vloga in sodelovanje podjetij in drugih organizacij s šolskim sistemom tako vitalna: ker brez povezovanja ne more priti do dovolj hitrega učenja in inoviranja, ki zagotavlja ustvarjanje nove vrednosti in konkurenčnosti podjetij.

Več kot navduševanje: spodbuda za vseživljenjsko učenje

Četudi projekt navdušuje, to ne pomeni, da pogovor z mladimi ni odkrit. Razkrivamo jim, da je po ameriških podatkih kar 80 % ljudi pri tem, kar počnejo v življenju, nesrečnih; da britanska raziskava kaže, da vsak šesti zaposleni po 35. letu začne sovražiti svoje delo. Da tudi podatki za Slovenijo niso razveseljujoči: raziskava Zlata nit med najboljšimi slovenskimi zaposlovalci ugotavlja, da osebna rast in razvoj ljudi po 41. letu padeta pod povprečje. Pri tej starosti povprečni Slovenec preide v zimsko spanje in se začne pripravljati na upokožitev. Ravnateljica ene od gimnazij, vključenih v projekt, vidi posledice tega: kljub dvema izjemnima podjetjema, ki delujeta v regiji, se mladi odseljujejo: »... ker vidijo svoje starše in druge ljudi, vdane v usodo, brez ambicij ali žara v očeh. In si tega zase ne želijo.«

To so iztočnice, da mlade vprašamo: kaj želite zase? Spodbudimo jih k razmisleku, k raziskovanju, k sprejemanju odgovornosti za lastno rast in razvoj. Povemo jim, da jim nihče med nami ne more napovedati, kaj je tisto, kar bodo delali v prihodnosti in kako. Lahko pa jim pokažemo, kako se odvija 4. industrijska revolucija in kakšne so potrebe podjetij; jim predstavimo številke, ki govorijo o povpraševanju po nekaj milijonih podatkovnih inženirjev; kaj razvijajo slovenska podjetja in kakšne sodelavce bodo potrebovala: ustvarjalne, strastne, proaktivne, reševalce problemov, sposobne timeskega dela.

Če bodo mladim v prihodnosti pri delu žarele oči, smo – s skupnimi močmi – svojo družbeno odgovornost opravili z odliko.

S projektom mladim, ne le približujemo poklice prihodnosti, temveč jih spodbujamo, da verjamejo vase. Da v današnjem VUCA svetu volatilitnosti, negotovosti, zapletenosti in dvoumnosti (angl. VUCA: volatility, uncertainty, complexity, ambiguity) neprestano raziskujejo, ostajajo odprti, radovedni in ohranjajo kondicijo vseživljenjskega učenja. Sodelujoča podjetja pravijo, da za rast, razvoj in uspeh potrebujejo takšne ljudi in enako velja tudi za družbo kot celoto. Če bodo mladim v prihodnosti pri delu žarele oči, smo – s skupnimi močmi – svojo družbeno odgovornost opravili z odliko.

Tri najpogostejše napake pri nagovarjanju mladih

1. Kdo predstavlja vaše podjetje

Pogosto je to človek, ki je velik strokovnjak ali mu to pripada po funkciji, vlogi v podjetju. A veliko bolj pomembno je, da gre za osebo, ki se bo mladih dotaknila. Mlade pritegnejo mladi, četudi neizkušeni, ker so jim preprosto bližje po letih in načinu sporazumevanja. Pa tudi starejši zaposleni, ki še vedno »žarčijo« navdušene nad tem, kar delajo.

2. Kaj govorite

Podatki, s katerim podjetje naredi vtis na poslovne partnerje, mladim pomenijo bolj malo. Zelo pa jih zanima, kako se bodo v podjetju razvijali, h kateri veliki ideji, ambicij ali viziji bodo lahko prispevali. Povejte jim, v čem je vaše podjetje najboljše na svetu. Očarajte, s kom sodeluje vaše podjetje, npr. z BMW, ali NASA centrom. Mlade zanima: kaj konkretno bi jaz lahko delal in kako bom rasel (in ne zaostal v razvoju) v vašem podjetju?

3. Kako predstavljate

Uporaba strokovnega žargona ali kratic, kot so IOT, lean, HR, B minus dva managerji: mladi teh besed ne razumejo in jih ne morejo postavljati v kontekst. Beseda »proces« je srednješolcem tuja, ni del njihovega sveta. Uporabljajte pogovorni jezik, kot bi se pogovarjali s svojim nečakom. Potrudite se, da ste dijakom zanimivi. Preizkušajte, sprašujte in izboljšujte.

KO UČIŠ, SE NAJVEČ NAUČIŠ SAM

LILI IN MARJETA JURMAN, JEZIKOVNI CENTER DUDE

Jezikovni center DUDE je v Domžalah in okolici dobro znan, marsikdo je tam naredil prve korake k znanju tujega jezika, saj delujejo že več kot 20 let.

Nataša Gliha

Foto: osebni arhiv Lili Jurman

O izredno zanimivi in dinamični življenjski poti smo poklepetali z ustanoviteljico Lili Jurman, ki je zdaj že tri leta v pokoju, kar pa ne pomeni, da ni več zelo dejavna, in njeno hčerko Marjeto.

Lahko človek kar preneha z delom, ko gre v pokoj, če je podjetje njegov otrok, ki ga je postavil na noge?

Ne, ni tako enostavno, ne moreš kar odrezati. Vsa ta leta, ko sem vodila Jezikovni center DUDE, je Marjeta dihala z mano in je bila vpeljana v delo, zato tudi sam prehod ni bil tako zelo težak. Še vedno, kadarkoli me potrebuje, z veseljem priskočim na pomoč, pa naj si bo to glede uvažanja kadra, nadomeščanja, svetovanja ali prevajanja, drugače pa ji brez skrbi predam DUDE.

Marjeta, je odgovornost velika? Je težko?

Je in ni. Mama mi zaupa, kar mi veliko pomeni. Naučila me je delati, dober pa je občutek, da imaš nekoga, na kogar se lahko obrneš in veš, da ti bo dal nasvet, pošteno povedal svoje mnenje. Mama je garač. Ves čas dela. Leta in leta zanjo vikendi niso obstajali, ravno tako tudi ne počitnice in prazniki. Z delom je začela ob sedmih zjutraj in zaključevala ob pol desetih zvečer. Velikokrat je bilo potrebno še kaj postoriti in dostikrat se vprašam, od kod je jemala vso to energijo. Tudi meni je privzgojila delovne navade, in šele zdaj, ko imam tudi sama otroke, razumem, kako je, ko si razpet med delo in družino. Mama mi je dala še nekaj: zavedanje. Če se zaveša svojih korenin, imaš neverjetno moč, da lahko prebrodiš vse prepreke. **Lili, imaš zanimivo življenjsko pot. Kakšna je bila, kaj te je gnalo?**

V Avstralijo sem s takratnim možem in enoletno hčerko emigrirala leta 1974, kjer sem ostala 16 let. Tam spodaj (Down under) se je rodil še sin Michael. V Avstralijo je želel moj nekdanji mož in ljubezni slediš tudi na drug konec sveta. Sem pa vesela, da je izbral Avstralijo, kjer je toplo, ne pa nekih mrzlih krajev, saj me rado zebe. Ko sem prišla v Avstralijo, me je realnost trdo prikovala na tla.

Zelo hitro so mi povedali, da sem delala šolo v komunističnem sistemu in da sem še celo nevarna za njihov sistem kapitalizma. To je bil prvi šok, ki pa mu je sledilo še ogromno drugih. Ponoviti bi morala dve leti študija, a se moj nekdanji mož s tem ni strinjal, ker je menil, da smo prišli v Avstralijo delat in ne študirat. Tako mi ni preostalo nič drugega, kot da sem se lotila del, ki so bila slabo plačana in garaška. Mož je imel prevozniško podjetje, jaz pa sem poleg rednega dela prostovoljno poučevala slovenščino otroke slovenskih in avstralskih staršev. Ob praznovanjih božiča, velike noči in drugih praznikov smo peli, recitali, igrali igre ... Kar nekaj let sem poučevala srednješolce, ki so si za maturo izbrali slovenščino, ki je bila enakovreden predmet vsem ostalim. Učila pa sem tudi azijske migrante angleščino, ki so jo potrebovali za preživetje. To so bili državni projekti, ki jih je organizirala avstralska vlada. Šele po vrnitvi v Slovenijo sem v Londonu pridobila tudi diplomo za poučevanje angleščine kot tujega jezika.

Avstralija je tako drugačna v vseh pogledih. Kakšni so spomini?

V Avstraliji je bilo veliko lepih trenutkov, so pa bili tudi manj lepi. In ob trenutkih, ko mi je bilo najtežje, sem imela v parku blizu hiše drevo, ki je postalo moj prijatelj in ob njem sem se zjokala, umirila in ostala močna. Ne da bi se tega takrat zavedala, sem izoblikovala neko posebno vez z naravo in vesoljem.

Še posebej se pomnim, da me je starejša slovenska ženička, ko sem povedala, da grem na dopust v Slovenijo, prosila, naj ji prinesem le prgišče slovenske zemljice, da bo lahko mirno v njej umrla. Že takrat sem se odločila, da se želim vrniti domov. Ta želja je bila zelo intenzivna in me je ves čas spremljala. Po ločitvi sem res spakirala otroka in sebe ter se vrnila.

Marjeta, česa se pa ti spomniš?

Predvsem gledam na Avstralijo kot na veliko življenjsko izkušnjo. Ko greš po svetu, se ti širijo obzorja. V Sloveniji se sploh ne zavedamo, kakšna vrednota je varnost. V Avstraliji otroci sami ne prestopijo praga hiše in se gredo igrati na igrišče, saj se bojijo, da jih bo kdo ukradel. Ta strah je tako globoko ukoreninjen v

Avstraliji, da ne boš nikjer videl, da se otroci sami igrajo zunaj. Vedno je poleg nekdo, ki jih pazi. Tudi v šolo in iz šole ne gredo sami. Hoja po gozdovih in planinah tam ne obstaja. Povsod je privatna lastnina in napisi, ki prepovedujejo prečkanje zemljišča. Po drugi strani pa po divjini tudi nihče ne hodi, ker se kaj hitro lahko izgubiš in še veliko nevarnih živali je – kače, pajki, škorpioni ... Čutiš omejenost, v Sloveniji pa se počutiš res svoboden pod milim soncem.

Zakaj ste se vrnili prav Domžale in ne v kak drug kraj?

Tu je živela moja nekdanja tašča, Marjetina babica, s katero smo se dobro razumeli. Ona nam je tudi pomagala takoj po povratku, nam našla najemniško stanovanje. Po osnovni izobrazbi sem vzgojiteljica, a službe v vrtcu nisem dobila takoj, morala pa sem preživeti oba otroka in plačati najemnino. Tako sem delala tudi v strežbi in hkrati začela poučevati angleščino najprej sosedove otroke, za tem pa sedem let v drugih jezikovnih šolah, spoznala vse od pisarniškega dela do poučevanja. Ravno to je spodbudilo mojo željo, da bi poučevala v svoji šoli, na način, ki bi bil bolj pisan na mojo kožo. Moje vodilo je vedno bilo, da prenesem vse svoje znanje in življenjske izkušnje na tečajnike, da si s tem pridobijo več samozavesti in samospoštovanja. Tako se je septembra 1997 rodil moj tretji otrok, Jezikovni center DUDE.

Zakaj so se DUDE obdržale, saj so bile v Domžalah tudi druge jezikovne šole, ki jih zdaj ni več?

Zdi se mi, da imam srečo, da mi je vesolje pomagalo, da so se mi uresničile sanje. Vrnila sem se domov v Slovenijo, kjer so moje korenine in korenine mojih prednikov. Tu sem lahko poučevala angleščino, delala pod svojimi pogoji, z največjim veseljem, predanostjo, spoštovanjem, hvaležnostjo, odgovornostjo, v sproščnem vzdušju in z individualnim pristopom. Ko sem začela z jezikovnim centrom DUDE, sem bila v poslovnem svetu neznanca. Ob stalnem trdem in vestnem delu so nas počasi spoznavali in ustvarili smo si dobro ime. Vse do recesije smo veliko sodelovali z različnimi podjetji v naši okolici. Ker nismo bili v večini vezani le na podjetja ter zaradi določenih kvalitiet, smo ostali v poslu. Vsa leta smo in še opravljamo svoje delo kvalitetno in pošteno, ustvarili smo

pozitivno in domače vzdušje, celotni kolektiv je strokoven in prijazen, v Dudah gradimo na toplih človeških odnosih. Vsa ta leta smo bili in še vedno smo zelo prilagodljivi ter v največji meri upoštevam potrebe in želje tečajnikov.

Marjeta se spogleda z mamo in nadaljuje: Več kot mi učimo, več se naučimo. V življenju je pomembno, da karkoli delaš, delaš z veseljem, srcem, zagnanostjo in prepričanjem v uspeh. Če nisi prepričan, da je delo, ki ga opravljaš, pravo zate, išči naprej, raziskuj, možnosti je kot zvezd na nebu. Prav gotovo obstaja nekaj, kar te veseli, ideja je najpomembnejša, temu sledi nešteto poti, kako to izpeljati. Zdaj obstaja veliko več možnosti kot kadarkoli prej. Obstajajo inkubatorji, kjer ti tudi občina pomaga pri tvojih prvih korakih. Tudi če enkrat padeš ali pa dvakrat, je vse to le nabiranje izkušenj, treba je vztrajati in slediti svojim sanjam.

Kaj pomeni ime DUDE?

Za to je kriv pa moj brat Michael. Ime DUDE je povezano s škotskim pihalnim instrumentom. Samo ime je enostavno za izgovorjavo in lahko si ga zapomniš. Michael obvlada igranje na pri nas tako malo znan instrument. Približal ga je marsikateremu otroku, ki ga prej ni niti videl ali slišal. Prostore imamo opremljene v škotskem slogu, saj se morajo tečajniki počutiti prijetno in sproščeno. DUDE nas spremljajo ves čas. Ob 10. obletnici je Michael pripeljal prijateljsko Romano, ki vodi Bagpipe band v Avstriji in nam je zaigrala na dude nekaj škotskih pesmi.

Michael se je pred nekaj leti vrnil v Avstralijo. Zakaj? Bi ob drugačnih pogojih ostal v Sloveniji?

Na njegovo odločitev je vplivalo več stvari. Rojen je bil v Avstraliji, v deželi tam spodaj, in vem, da je imel ves čas željo po vrnitvi. Študiral je geodezijo, toda tik pred zaključkom njegovega študija in dela je prišla recesija. Veliko ljudi, ki so delali v gradbeništvu, vključno z geodeti, ni našlo dela. Želel se je osamosvojiti in zaživeti na novo. Ker ima tudi avstralsko državljanstvo, se mu je zdela selitev v Avstralijo najboljša. *Marjeta, kaj pa ti? Ostajaš v Sloveniji ali si kdaj resno razmišljala o vrnitvi v Avstralijo?*

Z bratom sva si različna. Jaz sem bila rojena v Sloveniji in mogoče me je to zaznamovalo, čeprav sem bila še majhna. Zdaj sem tukaj in tu bom tudi ostala, čeprav se nikoli ne ve, kam nas zanese pot. Michael je že po naravi umetniška duša, vrsto let je igral violo v Simfoničnem orkestru Domžale - Kamnik, bil je edini profesionalni dudar v Sloveniji, nastopal je na prireditvah, povezanih z Veliko

Britanijo, na porokah, pogrebi in zabavah, v sebi ima raziskovalni duh, bil je plezalec, raziskoval jame, hodil po planinah, zato me tudi njegova odločitev, da gre v Avstralijo, ni presenetila. Zdaj živi v Avstraliji že sedmo leto. Iz svojega konjička je naredil kariero višinskega delavca. Zaslužek je zelo dober, življenje pa se vrtilo okoli dela. *Se bo vrnil v Slovenijo?*

Kdo ve. Svet je velik in nikoli se ne smeš omejevati. Idealno je, da živiš v okolju, kjer opravljaš delo, ki te veseli, imaš dovolj prihodka za zmerno življenje, predvsem pa, da imaš okoli sebe ljudi, ki jih imaš rad in oni tebe, tako da se dobro počutiš. V Avstraliji je popolnoma drugačna kultura. Možnost, da se sredi delavnega dne naključno srečaš z znancem in greš na kavo, skoraj ne obstaja. Že samo to, da greš na pivo, je potrebno načrtovanje in dogovarjanje. Zato se Michaelu dostikrat poraja vprašanje zdaj, ko živi v deželi materializma, ko dela, ko služi denar, ali je to smisel življenja? *Ga pogrešata?*

Lili in Marjeta se spogledata in vidi se, da je med njima neka posebna vez, globlje razumevanje, obenem pa se jima na obrazih pojavi nasmeh in Lili pove: Seveda ga pogrešam, saj kogar imamo radi, bi ga želeli imeti ob sebi. Toda ko otrok odraste, mora zapustiti gnezdo in se postaviti na svoje noge. Le tako se osamosvoji in postane odrasla, zrela in odgovorna oseba.

Marjeta pa hitro doda: Sporočil je, da bo letos poleti prišel domov. Ne vem, če sem prav povedala, saj je njegov dom zdaj v Avstraliji, vsekakor pa pride v Slovenijo in bomo skupaj. Prav veseliva se. *Zakaj mladi zapuščajo Slovenijo? Se bodo na stara leta vrnili?*

Vedno so odhajali in vedno bodo. Če imajo željo in pogoje, naj jih izpolnijo. Mnogokrat je predvsem razlika v plačilu za isto oziroma podobno delo tista, ki pretehta, morda ne najdejo dela, primerne svoje izobrazbe. Največ v življenju štejejo izkušnje, le-te oblikujejo, in ob neprijetnih izkušnjah rasteš in se razvijaš in počasi pričneš dobivati vez s samim seboj, in na koncu ugotoviš, kdo pravzaprav si, kaj želiš in kaj je tvoj namen bivanja tu na Zemlji. Kar se tiče služb, mislim, da lahko vsakdo najde kaj primerne zase, naj si bo tu ali v tujini. Pomembno je, da če se ne najdeš na svojem področju, delaš kaj drugega, vse dokler se ti sreča ne nasmehne. Vsak zakaj ima svoj zato. Lahko da te sreča čaka kje drugje, kjer boš še bolj užival in z veseljem ustvarjal.

Če ima otrok željo iti v svet, mu dovolite, oblikovali ste ga vse njegovo življenje, ko začuti željo, mu dajte blagoslov in mu zaželite srečo. Veli-

ko bolj zdravo je to, kot da si lastite otroka in si ga priklepate nase. Tak otrok je nesamostojen in tudi nikoli ne more biti res srečen. Zna biti težko in za mamo boleče, a po mojem mnenju je to edino prav.

V čem je poslovanje v tujini boljše ali slabše od Slovenije in Domžal?

V Avstraliji zelo hitro registriraš posel, si oproščen plačevanja davka v prvem letu poslovanja, nato še nekaj naslednjih let plačuješ manj, dokler v četrtem letu ne plačuješ davka v celoti. Če kupiš nepremičnino in jo prijaviš kot investicijo, ti določenih davkov ni treba plačati. Tudi kar se tiče gradbenih dovoljenj ni težav. Pravila so znana in v dveh do treh tednih dobiš potrebne papirje, zakoni se ne spreminjajo ves čas. Pri nas bi morali zmanjšati birokracijo.

Marjeta, zdaj ko so vajeti v tvojih rokah, kaj bi si želela od občine?

Občina Domžale Dudam pomaga tako, da vsako leto objavi bilten poletnih delavnic in tam smo navedeni. To je nekaj, kar je pohvalno, saj tako starši na enem mestu dobijo informacije za počitniške dejavnosti v Domžalah. Zelo dobrodošle bi bile subvencije občine za jezikovne tečaje za otroke socialno šibkejših družin ter mladih, ki bi si želeli poslovati s tujino, in tudi za starejše občane.

Koliko otrok in odraslih je šlo skozi šolo? Se vračajo? Se vračajo njihovi otroci?

Marjeta: V vseh teh letih bi lahko število tečajnikov šteli že kar v tisočih. Sprva je bilo več odraslih, nekje po letu 2008 pa vodijo otroške skupine vse do danes. Veseli me, da je vedno več predšolskih otrok, saj se straši vedno bolj zavedajo, kako zelo je pomembno, da imajo otroci prvi pozitivni stik z jezikom že v zgodnjih letih. Znanstvene raziskave so pokazale, da ravno zgodnje učenje tujega jezika povzroča nastanek povezav v možganih, ki trajno vplivajo na inteligenco otroka in znanje ohranja v trajnem spominu skupaj z maternim jezikom. Po šestem letu starosti se začne razvijati logično mišljenje in učenje tujega jezika začne potekati na način, kakršnega smo vajeni pri odraslih.

Še posebej pa sem vesela, ko vidim, da kar veliko nekdanjih tečajnikov pripelje svoje otroke v DUDE. Marsikdo pa se tudi vrne po kratkem premoru, saj jezik je živa stvar in jo je treba stalno negovati in uporabljati. Več kot jezik uporabljaj, več se ti ga ohranja in nadgrajuje.

Vedno upoštevam načelo: predstavitev, utrjevanje in preverjanje. Tako veš, kaj so se tečajniki naučili in kje potrebujejo dodatno razlago in utrjevanje. Pri vseh tečajih je poudarek na govoru, saj slovnico se lahko

vadi tudi doma, izgovarjavo pa je treba slišati in jo večkrat ponoviti. Da je učenje tujega jezika učinkovito in zabavno, se pri igralnih uricah za najmlajše uporablja veliko dodatnega materiala. Učenje poteka prek igre, petja, plesa, poslušanja zgodbic ... Najpomembnejše je, da so prvi stiki s tujim jezikom pozitivni. Pri odraslih je poudarek na govoru in prek govora se utrjuje slovnica. V nobeni skupini ne smejo manjkati pozitivna energija, dobra volja in spodbuda.

Lili se spomni še zadnjih let pred upokojitvijo: Zadnje dve leti pred upokojitvijo sem delala v tajništvu in sem poznala večino otrok in prav ljubki so bili, ko so prihajali k meni in so mi ali v nemščini ali v angleščini povedali, da si želijo bonbonček. To so bili res neprecenljivi trenutki. Slišala sem kar vrsto variacij, in ko sem vprašala v angleščini enega fantka, kaj moraš reči, da dobiš bonbonček, je rekel happy, happy.

Sodelovali smo tudi z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in tako vsako leto marsikateremu otroku omogočili brezplačno obiskovanje jezikovnih tečajev. Ves čas smo tudi poudarjali, kako zelo pomembno je branje knjig, tako da imamo v knjižnici čez tisoč knjig v različnih jezikih in te razdeljene po stopnjah. Vrsto let smo izvajali testiranja za Bralno značko in Knjižnega molja. Pri nas so si otroci lahko izposojali knjige in tudi pisali teste, za kar so prejeli potrdila za bralne značke založb. Vsako leto slikamo tečajnike po skupinah, tako da imamo svoj arhiv vseh skupin od prvega leta delovanja dalje.

Lahko rečem, da sem presrečna, da sem se vrnila v Domžale, saj je bila večina tečajnikov v vseh teh letih iz Domžal, veliko pa tudi iz okolice – Mengeš, Trzin, Kamnik, Lukovica, Moravče, Dolsko ... Nekaj jih je tudi iz Ljubljane.
Kaj pa učitelji? Jih je težko najti ali kar trkajo na vrata?

Predvsem gledam na Avstralijo kot na veliko življenjsko izkušnjo. Ko greš po svetu, se ti širijo obzorja. V Sloveniji se sploh ne zavedamo, kakšna vrednota je varnost. V Avstraliji otroci sami ne prestopijo praga hiše in se gredo

Brez res dobrih predavateljev se vsa ta leta vsekakor ne bi mogli obdržati v poslu. Vedno smo imeli sodelavce, ki so bili strokovno usposobljeni, predani svojemu delu, radi so poučevali, se res dobro pripravljali, bili srčni in prijazni. Seveda sem jim bila vsa ta leta mentor, veliko ur sem hospitirala, jim pomagala premostiti ovire, da so postajali res dobri pedagogi. Ni manjkalo druženja, zabav, izletov, smeha ter prijaznih besed spodbud in pohval. Mogoče bi se ravno ob tej priliki iskreno zahvalila vsem, ki so kadarkoli poučevali in še poučujejo v Dudah, saj brez njih ne bi bilo te uspešne zgodbe. Z mnogimi predavatelji imamo še danes stike, pripeljejo nam pokazati svoje otroke, malo poklepetamo in obujamo spomine. Vesela sem, da na isti način tudi Marjeta izbira sodelavce, in še vedno so z nami srčni ljudje, ki so ponosni, da gradijo to zgodbo še naprej.

Marjeta vskoči in pove: Izobraževalni programi v jezikovnem centru DUDE so javno veljavni in potrjeni s strani Ministrstva za šolstvo in šport RS, zato morajo biti tudi predavatelji dobro usposobljeni. Odgovornost za DUDE jemljem resno. Jezikovna šola je tudi podvržena trgu in ponudbi in povpraševanju na njem, glavni dejavnik ostaja cena. Pri našem delu je najpomembnejše priporočilo, ko gre informacija od ust do ust, da smo kvalitetni, da se potrudimo, da tečajniki dobijo pozitivne rezultate in so zadovoljni. To je osnova, na kateri gradimo prihodnost Dud tudi v bodoče.

Kakšni so načrti?

Predvsem nadaljevati kakovostno delo, slediti trendom, kolikor je možno, prilagoditi se potrebam in željam tečajnikov ter še naprej sodelovati s kvalitetnim in strokovnim kadrom. Zdaj se kaže, da je vsako leto več individualnih tečajnikov, pa naj si bo to osnovnošolcev, srednješolcev, pri odraslih pa prednjačita

igrat na igrišče, saj se bojijo, da jih bo kdo ukradel. Ta strah je tako globoko ukoreninjen v Avstraliji, da ne boš nikjer videl, da se otroci sami igrajo zunaj. Vedno je poleg nekdo, ki jih pazi. Ko sem prišla v Avstralijo, me je realnost trdo

poslovna angleščina in nemščina.
Lili, se strinjaš?

Zdaj odločitve prepuščam Marjeti. Z njimi se strinjam, ker Marjeta verjame vanje. Ker če verjameš, potem tudi uspeš.

Imaš kak nasvet izkušene osebe, poslovne ženske, mame?

Moj nasvet tako mladim kot starejšim: vsak dan bodite hvaležni za vse to, kar imate, ne glejte česa nimate, glejte, kaj imate. Živimo v tako lepi deželi, bodimo ponosni na to, da smo Slovenci, da imamo svoje korenine. Ta narodna zavest se mora prebuditi v nas, pogledajte samo našo zgodovino, kako zelo skrbni so bili naši predniki. Živimo v sožitju, bodimo res dober sosed sosedu. Šele ko si v tujini in vsako jutro rečeš Good morning, takoj veš, da nisi doma, tu pa ta Dober dan tako zelo lepo zveni. Ko sem se vrnila, sem želela kar vse povprek objeti in vsem povedati, da sem doma. To je tako čudovit občutek, da se od sreče lahko samo razjokaš.

Za zaključek bi le dejala, da čeprav je bilo moje življenje vse prej kot lahko, ga ne bi prav nič spreminjala. Prav vsaka izkušnja, lepa in manj lepa, mi je pustila spomin. Vse te izkušnje so me izoblikovale v osebo, kakršna sem danes. Zgodba pa še ni zaključena, vse dokler smo še tu. Zdaj ko sem v pokoju, si končno lahko vzamem čas tudi zase, za sprehode v naravo, za QiGong, za branje, vrtnarjenje, poslušanje glasbe ali samo da sem ... Kam me bo še vodila pot v prihodnje, prepuščam nebu. Rada bi se zahvalila predavateljem in vsem tečajnikom, ki so kadar koli hodili in še hodijo v DUDE, da so nam zaupali in nam še vedno zaupajo, da so verjeli v nas in še verjamejo v nas in da so soustvarjali in še vedno soustvarjajo to prelepo zgodbo o uspehu. ☐

prikovala na tla. Zelo hitro so mi povedali, da sem delala šolo v komunističnem sistemu in da sem še celo nevarna za njihov sistem kapitalizma. To je bil prvi šok, ki pa mu je sledilo še ogromno drugih.

Vodiška obvoznica bo vplive na okolje izključno izboljšala

V Vodichah so vse bolj nezadovoljni zaradi vnovičnih zapletov pri napovedani gradnji obvoznice Vodice, saj se prometne razmere vztrajno poslabšujejo. Zato se znova pripravljajo na proteste z zaporo Kamniške ceste.

Promet skozi središče Vodice se iz dneva v dan povečuje. Zato občani zahtevajo čimprejšnjo zgraditev obljubljenе obvoznice. (Foto: Bojan Velikonja)

Anita Vošnjak

30. avgust 2019 30. avgust 2019 7:15

»Družba za avtoceste v RS (Dars) je zadolžena zgolj za pridobitev zemljišč oziroma nepremičnin za gradnjo obvoznice Vodice, za izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in dokumentacije za izvedbo, za pridobitev vseh potrebnih soglasij ter pridobitev gradbenega dovoljenja,« pojasnjujejo na Darsu, kjer so že pridobili 99 odstotkov zemljišč, potrebnih za gradnjo obvoznice.

»V sklopu pridobivanja zemljišč se izvaja prenos lege **gradbene parcele** in odkupovanje zemljišč,« so še povedali in dodali, da je tudi izdelava projekta za pridobitev gradbenega

dovoljena v zaključni fazi. Pridobivajo se še manjkajoča soglasja k projektnim rešitvam, na Agenciji RS za okolje pa sočasno poteka predhodni postopek presoje vplivov na okolje, v katerem bodo ugotovili, ali je treba izdelati poročilo o vplivih na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. »Po pridobljenih manjkajočih soglasjih in zemljiščih bo mogoče vložiti vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja,« so na Darsu tudi Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice ponovili dobro znano dejstvo. Kdaj bodo vse to opravili, niso povedali, so pa ocenili, da gredo tudi zaključki sestanka, ki so ga v začetku tedna pripravili na ministrstvu za okolje in prostor, »v smeri konstruktivnega sodelovanja različnih resorjev za čimprejšnjo pridobitev vseh potrebnih soglasij in dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja«.

Jasnejši je vodiški župan **Aco Franc Šuštar**, ki pravi, da so se na sestanku dogovorili, da bodo na Arsu poskušali v 30 dneh uskladiti vse pripombe naravovarstvenikov, kmetijskega in zdravstvenega ministrstva ter direkcije za vode, tako da izdaja okoljevarstvenega dovoljenja ne bi bila potrebna. »Novih dejstev in vplivov na okolje ni in ni junaka, ki bi lahko zatrdil, da bo vodiška obvoznica poslabšala razmere v okolju. Nasprotno, zaradi nezgrajene obvoznice se razmere v okolju vsak dan slabšajo in občanom dela vsak dan večja škoda! Če bi morali ponovno pridobivati okoljevarstveno soglasje, bi ostali brez obvoznice vsaj še tri leta, na kar seveda ne moremo pristati,« je odločen vodiški župan, ki v celoti podpira zahteve civilne iniciative. »Naša skupna zahteva je, da se v predhodnem postopku vsi deležniki uskladijo, da okoljevarstveno soglasje ni potrebno in se lahko čim prej izda gradbeno dovoljenje, takoj začne iskati izvajalca del in spomladi zares začne graditi, poudarja Aco Franc Šuštar. Kot še pravi, bodo problematiko obravnavali 3. septembra tudi na občinskem svetu in prav nič ne dvomi, da se bodo strinjali tudi svetniki.

Protesti načrtovani v oktobru

Civilne iniciative, ki ima dovolj praznih obljub in zamud, odgovor Darsa ni prepričal. Ker bi obvoznico morali že graditi in prihodnje leto končati, se pripravljajo na vnovično stopnjevanje pritiskov, katerih jezik, kot pravi pobudnik iniciative **Branko Bogovič**, pristojni očitno najbolje razumejo – razumeli so ga tudi v sosednji občini Mengeš, kjer se gradnja obvoznice po letih praznih obljub vendarle končuje, pravijo v civilni iniciativi, kjer so se že dogovorili, da bodo prvi protest z zaporo Kamniške ceste ob nadaljnji neodzivnosti pristojnih pripravili že v oktobru.

Prometne razmere vse bolj nevzdržne

Ob tem v Civilni iniciativi za izgradnjo obvoznice Vodice, ki šteje okoli 1200 članov, izpostavljajo, da se prometne razmere v občini, kjer skozi središče Vodice vsak dan pelje okoli deset tisoč osebnih vozil in 1700 tovornih vozil, le še zaostrejejo. Dodatno jih bo poslabšalo skorajšnje

dokončanje največje slovenske obrtne cone v Žejah pri Komendi in mengeške obvoznice, se zavedajo.

Na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI), kjer so zadolženi za pripravo investicijske dokumentacije in gradnjo obvoznice, so povedali, da so investicijski projekt Obvoznica Vodice že uvrstili v proračun RS, a obvoznice ne bodo začeli graditi, dokler ne bo Dars pridobil pravnomočnega gradbenega dovoljenja, ko bodo tudi prevzeli projekt.

SAMSUNG

GOSPODARSTVO

STA

30. avgust 2019

30. avgust 2019 15:45

NAJNOVEJŠE

Vse objave

Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

Fotografija je simbolična. (Foto: Bojan Velikonja)

V Sloveniji je v drugem četrtletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega BDP izpostavili v Banki Slovenije. »Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem celo okrepila,« so izpostavili.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrtna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrtnju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

BDP V Drugem Četrletju Z 2,5-Odstotno Rastjo

Avtor: Urednik Datum: 30. Avg 2019

GOSPODARSTVO SLOVENIJA

Slovenski BDP je bil v drugem četrletju za 2,5 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Po sezonsko prilagojenih podatkih se je medtem BDP glede na prvo četrletje povečal za 0,2 odstotka, v medletni primerjavi pa za 2,6 odstotka, je objavil statistični urad.

Gospodarska rast se je tako glede na prejšnja četrletja precej umirila. Po popravljenih podatkih je bila v prvem četrletju pri 3,3 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več od predhodnih ocen, v zadnjem trimesečju 2018 pa pri 3,8 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke manj od predhodnih ocen. Precej nižja je bila tudi od rasti v drugem četrletju lani, ko je ta dosegla 3,7 odstotka.

Tudi po desezoniranih podatkih se je rast precej umirila. Na četrletni ravni je bila z 0,2 odstotka za 0,4 odstotne točke nižja kot v predhodnih dveh trimesečjih. V drugem četrletju lani je bila pri 1,1 odstotka.

V medletni primerjavi pa je tokratna 2,6-odstotna rast po sezonsko prilagojenih podatkih za 0,9 odstotne točke nižja kot v prvem četrletju. V zadnjem lanskem trimesečju je dosegla tri odstotke, v drugem četrletju lani pa 4,3 odstotka.

Statistiki so sicer izpostavili, da sta bili rast izvoza in uvoza visoki, ker pa je bilo povečanje uvoza precej višje, je bil prispevek zunanje trgovine k rasti negativen v višini 1,3 odstotne točke.

Izvoz se je v drugem trimesečju medletno povečal za 9,4 odstotka, kar je bila najvišja rast izvoza v zadnjem letu in pol. Uvoz pa se je okreplil za 12,3 odstotka, kar je bilo prav tako največ v letu in pol.

Medtem se je še naprej povečevala tudi domača potrošnja. Domače trošenje se je glede na enako obdobje lani povečalo za 4,2 odstotka, k temu pa sta pozitivno prispevali tako končna potrošnja kot bruto investicije. Rast je bila za 1,5 odstotne točke višja kot v prvem četrletju, a obenem za 0,8 odstotne točke nižja kot v zadnjem trimesečju lani. V drugem četrletju lani je rast bruto investicij dosegla 3,5 odstotka.

Končna potrošnja se je povečala za 2,7 odstotka, kar je toliko kot v prejšnjem četrletju, a obenem za 1,3 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in 0,5 odstotne točke manj kot v enakem lanskem obdobju. Potrošnja gospodinjstev se je povečala za 3,4 odstotka, kar je 1,1 odstotne točke višja rast kot v prvem trimesečju, za 0,2 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in približno toliko kot v drugem lanskem trimesečju.

Potrošnja države je bila medtem opazno nižja kot v preteklih četrletjih. Povečala se je za en odstotek, medtem ko je bila v prvem trimesečju rast pri 3,9 odstotka, v zadnjem četrletju lani pa pri štirih odstotkih. V drugem lanskem trimesečju je bila rast pri 3,1 odstotka.

Bruto investicije so se povečale za 9,2 odstotka, od tega investicije v osnovna sredstva za 6,9 odstotka. Rast bruto investicij v osnovna sredstva je bila za 3,1 odstotne točke nižja kot v prvem trimesečju in za 0,2 odstotne točke nižja kot v zadnjem lanskem četrletju. V lanskem drugem trimesečju je bila rast pri 9,1 odstotka.

Med investicijami v osnovna sredstva so se izraziteje povečale investicije v gradbene objekte (za 13,4 odstotka), rast investicij podjetij v stroje in opremo pa je bila precej nižja kot v prejšnjih četrletjih (1,3 odstotka).

Investicije v transportno opremo (torej predvsem v tovorna vozila) so se po več kot štirih letih rasti tokrat celo zmanjšale za 6,2 odstotka, rast investicij v druge stroje in opremo pa se je po skoraj dveh letih dvomestnih stopenj v zadnjih četrletjih umirila in tokrat dosegla štiri odstotke.

Spremembe zalog so tokrat na rast BDP vplivale pozitivno in k njej prispevale 0,6 odstotne točke.

Vseh zaposlenih je bilo v drugem četrletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrletju lani. Največ oseb se je v tem četrletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v **gradbeništvu**, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, ki bo predvidoma septembra objavil jesensko gospodarsko napoved. Trenutno ocenjuje, da bo rast BDP letos pri 3,4 odstotka. Ostale napovedi domačih in tujih ustanov za letošnje rast slovenskega gospodarstva se gibljejo med 3,2 in 3,4 odstotka. (sta)

30.8.2019 14:23

Banka Slovenije: Ohlajanje gospodarstva v območju z evrom upočasnjuje slovensko rast

Ljubljana, 30. avgusta (STA) - Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, so dodali.

V Sloveniji je v drugem četrtletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega BDP izpostavili v Banki Slovenije. "Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem celo okrepila," so izpostavili.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrtna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrtletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Upočasnjevanje gospodarske rasti se začneja odražati tudi na trgu dela, še izpostavlja banka. Medletna stopnja rasti skupne zaposlenosti ostaja visoka, čeprav se je nekoliko znižala, in sicer s treh odstotkov na 2,6 odstotka. Kazalniki tekoče dinamike zaposlovanja pa po navedbah centralne banke kažejo na bolj izrazito umirjanje.

V Banki Slovenije so omenili tudi, se je medletna nominalna rast povprečne bruto plače maja in junija znižala pod štiri odstotke, predvsem zaradi upočasnitve v zasebnem sektorju, kljub temu pa je rast nominalnih plač ostala višja kot lani. "To je v letošnjem drugem četrtletju poleg nekoliko nižje inflacije omogočilo ohranitev rasti realne mase plač nad petimi odstotki, kar je primerljivo z istim lanskim obdobjem in spodbudno z vidika nadaljnje rasti zasebne potrošnje," so dodali.

Medletna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je medtem avgusta s porastom na 2,4 odstotka precej preseгла pričakovanja. K zvišanju je prispevala predvsem visoka rast cen obleke in obutve, ki je avgusta medletno dosegla že pet odstotkov. Inflacija v evrskem območju se medtem ohranja pri enem odstotku. Nadpovprečno visoko slovensko inflacijo vzdržuje predvsem visoka rast cen storitev, so navedli na banki.

Podobno kot v Sloveniji se gospodarske razmere poslabšujejo tudi v območju z evrom. Medletna rast BDP, ki se upočasnjuje vse od tretjega četrtletja leta 2017, je bila v letošnjem drugem četrtletju le še 1,1-odstotna, k čemur so največ prispevale slabše razmere v nemškem gospodarstvu. V primerjavi s prvim četrtletjem se je poglobil padec industrijske proizvodnje, rast gradbene aktivnosti in prihodkov v trgovini na drobno pa se je upočasnila. Po pričakovanih naj bi se podobna gibanja nadaljevala tudi v nadaljevanju letošnjega leta, so sklenili.

Surs: slovenski BDP je v drugem četrtletju zrasel skromneje kot prej

Izvoz je zrasel močno, a ker je še precej bolj zrasel uvoz, je bil prispevek neto izvoza k rasti BDP v drugem četrtletju negativen. Rast so poganjale zlasti končna poraba in pa bruto investicije ...
podrobneje, naložbe v **gradbeništvu**

BDP v drugem četrtletju z 2,5-odstotno rastjo

30.08.2019 10:50

Ljubljana, 30. avgusta (STA) - Slovenski BDP je bil v drugem četrtletju za 2,5 odstotka večji kot v enakem obdobju lani. Po sezonsko prilagojenih podatkih se je medtem BDP glede na prvo četrtletje povečal za 0,2 odstotka, v medletni primerjavi pa za 2,6 odstotka, je objavil statistični urad.

Gospodarska rast se je tako glede na prejšnja četrtletja precej umirila. Po popravljениh podatkih je bila v prvem četrtletju pri 3,3 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več od predhodnih ocen, v zadnjem trimesečju 2018 pa pri 3,8 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke manj od predhodnih ocen. Precej nižja je bila tudi od rasti v drugem četrtletju lani, ko je ta dosegla 3,7 odstotka.

Tudi po desezoniranih podatkih se je rast precej umirila. Na četrtletni ravni je bila z 0,2 odstotka za 0,4 odstotne točke nižja kot v predhodnih dveh trimesečjih. V drugem četrtletju lani je bila pri 1,1 odstotka.

V medletni primerjavi pa je tokratna 2,6-odstotna rast po sezonsko prilagojenih podatkih za 0,9 odstotne točke nižja kot v prvem četrtletju. V zadnjem lanskem trimesečju je dosegla tri odstotke, v drugem četrtletju lani pa 4,3 odstotka.

Kot je na današnji novinarski konferenci v Ljubljani povedala Romana Korenič iz statističnega urada, postopno umirjanje opažajo v vseh segmentih. 0,2-odstotna rast BDP na četrtletni ravni pa je kljub temu ni presenetila.

"Mene osebno je zelo presenetilo veliko zunanje povpraševanje glede na razmere na evropskem trgu. Glede na podatke v naših zunanjetrgovinskih partnericah sem pričakovala še nižjo rast. Za Slovenijo je izvoz izredno pomemben," je poudarila. V tej luči je izpostavila še, da izvod poganja industrijska proizvodnja, ki je bila v drugem četrtletju celo višja kot v prvem.

Statistiki so sicer izpostavili, da sta bili rast izvoza in uvoza visoki, ker pa je bilo povečanje uvoza precej višje, je bil prispevek zunanje trgovine k rasti negativen v višini 1,3 odstotne točke.

Izvoz se je v drugem trimesečju medletno povečal za 9,4 odstotka, kar je bila najvišja rast izvoza v zadnjem letu in pol. Uvoz pa se je okreplil za 12,3 odstotka, kar je bilo prav tako največ v letu in pol.

Medtem se je še naprej povečevala tudi domača potrošnja. Domače trošenje se je glede na

enako obdobje lani povečalo za 4,2 odstotka, k temu pa sta pozitivno prispevali tako končna potrošnja kot bruto investicije. Rast je bila za 1,5 odstotne točke višja kot v prvem četrletju, a obenem za 0,8 odstotne točke nižja kot v zadnjem trimesečju lani. V drugem četrletju lani je rast bruto investicij dosegla 3,5 odstotka.

Končna potrošnja se je povečala za 2,7 odstotka, kar je toliko kot v prejšnjem četrletju, a obenem za 1,3 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in 0,5 odstotne točke manj kot v enakem lanskem obdobju. Potrošnja gospodinjstev se je povečala za 3,4 odstotka, kar je 1,1 odstotne točke višja rast kot v prvem trimesečju, za 0,2 odstotne točke manj kot v zadnjem četrletju lani in približno toliko kot v drugem lanskem trimesečju.

Potrošnja države je bila medtem opazno nižja kot v preteklih četrletjih. Povečala se je za en odstotek, medtem ko je bila v prvem trimesečju rast pri 3,9 odstotka, v zadnjem četrletju lani pa pri štirih odstotkih. V drugem lanskem trimesečju je bila rast pri 3,1 odstotka.

Bruto investicije so se povečale za 9,2 odstotka, od tega investicije v osnovna sredstva za 6,9 odstotka. Rast bruto investicij v osnovna sredstva je bila za 3,1 odstotne točke nižja kot v prvem trimesečju in za 0,2 odstotne točke nižja kot v zadnjem lanskem četrletju. V lanskem drugem trimesečju je bila rast pri 9,1 odstotka.

Med investicijami v osnovna sredstva so se izraziteje povečale investicije v gradbene objekte (za 13,4 odstotka), rast investicij podjetij v stroje in opremo pa je bila precej nižja kot v prejšnjih četrletjih (1,3 odstotka).

Investicije v transportno opremo (torej predvsem v tovorna vozila) so se po več kot štirih letih rasti tokrat celo zmanjšale za 6,2 odstotka, rast investicij v druge stroje in opremo pa se je po skoraj dveh letih dvomestnih stopenj v zadnjih četrletjih umirila in tokrat dosegla štiri odstotke.

Spremembe zalog so tokrat na rast BDP vplivale pozitivno in k njej prispevale 0,6 odstotne točke.

Vseh zaposlenih je bilo v drugem četrletju pri 1.043.907, kar je 26.422 več kot v drugem četrletju lani. Največ oseb se je v tem četrletju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v **gradbeništvu**, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Danes objavljeni podatki bodo tudi pomemben parameter za Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, ki bo predvidoma septembra objavil jesensko gospodarsko napoved. Trenutno ocenjuje, da bo rast BDP letos pri 3,4 odstotka. Ostale napovedi domačih in tujih ustanov za letošnjo rast slovenskega gospodarstva se gibljejo med 3,2 in 3,4 odstotka.

Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka

30.08.2019 11:16

Ljubljana, 30. avgusta (STA) - Gospodarska rast je bila v letu 2018 po prvi letni oceni državnega statističnega urada realno 4,1-odstotna, kar je 0,4 odstotne točke manj od februarske ocene in za 0,7 odstotne točke manj kot v 2017. V tekočih cenah je BDP lani znašal 45,755 milijarde evrov, kar pomeni 6,4-odstotno rast.

Saldo zunanje menjave je bil lani še vedno močno pozitiven in je dosegel 3,789 milijarde evrov. Je bil pa nekoliko nižji kot leto prej (realno za 0,2 odstotka BDP). Obseg izvoza se je povečal za 6,6 odstotka, obseg uvoza pa za 7,7 odstotka.

Končna potrošnja gospodinjstev se je realno povečala za 3,4 odstotka, največji prispevek k temu je bil v skupini izdatkov za transportna sredstva in storitve. Končna potrošnja sektorja država se je povečala za 3,2 odstotka.

Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je povečal za 9,4 odstotka, predvsem zaradi povečanja investicij podjetij v stroje in opremo. Povečale so se tako investicije v transportna sredstva (realno za 7,2 odstotka) kot investicije v druge stroje in opremo (realno za 11,9 odstotka). Pomemben je bil tudi prispevek investicij v nestanovanjske zgradbe, te so se realno povečale za 11,5 odstotka.

Bruto investicije v osnovna sredstva so predstavljale 19,2 odstotka BDP, kar je 0,9 odstotne točke več kot v 2017.

Zaloge proizvodov, nedokončane proizvodnje, materiala in trgovskega blaga so se tudi lani povečale, skupaj za 850 milijonov evrov.

K 4,1-odstotni realni gospodarski rasti je s povečanjem dodane vrednosti prispevala večina proizvodnih dejavnosti. Največji je bil prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), **gradbeništvo** (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke).

Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih pa za 2,5 odstotka. Skupna zaposlenost se je povečala za 3,2 odstotka in je bila ocenjena na 1.020.719 oseb, od tega jih je bilo zaposlenih 81 odstotkov, ostali so bili samozaposleni.

Banka Slovenije: Ohlajanje Gospodarstva V Območju Z Evrom Upočasnjuje Slovensko Rast

Avtor: Urednik Datum: 30. Avg 2019

GOSPODARSTVO SLOVENIJA

Gospodarska rast se je v Sloveniji v drugem četrtletju upočasnila pod vplivom ohlajanja gospodarstva v območju z evrom, so ob današnji objavi statističnih podatkov zapisali na Banki Slovenije. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem okolju pomembna dejavnika rasti ostajata rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, do dodali.

V Sloveniji je v drugem četrtletju letošnjega leta gospodarska rast od povprečja območja z evrom višja ostala le še v medletni primerjavi, so v komentarju najnovejših statističnih podatkov o rasti slovenskega BDP izpostavili v Banki Slovenije. "Rast še naprej v veliki meri poganja predvsem rast blagovnega izvoza in dodane vrednosti v industriji, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem celo okrepila," so izpostavili.

Skladno z upočasnitvijo gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju je vse šibkejša rast investicij v opremo in stroje, umirja se tudi rast v **gradbeništvu**. Četrtletna rast dodane vrednosti v **gradbeništvu** se je pod vplivom slabega vremena močno upočasnila, vendar je medletno ostala visoka skladno z investicijsko aktivnostjo, so zapisali.

Podobno kot v območju z evrom so razmere ostale dokaj ugodne v zasebnih storitvah, saj se še naprej krepi domača zasebna potrošnja, solidno pa ostaja tudi tuje povpraševanje po storitvah, vendar se rast njihove dodane vrednosti še naprej umirja. Po navedbah Banke Slovenija, je k povečanju trošenja ponovno prispevala država, a v precej manjši meri kot v prvem četrtletju.

Ker v mednarodnem okolju še ni znakov izboljšanja razmer v industriji, nekoliko pa se je zmanjšalo tudi zaupanje v domačem gospodarstvu, Banka Slovenije pričakuje nadaljevanje nižje gospodarske rasti tudi v nadaljevanju letošnjega leta.

Upočasnjevanje gospodarske rasti se začenja odražati tudi na trgu dela, še izpostavlja banka. Medletna stopnja rasti skupne zaposlenosti ostaja visoka, čeprav se je nekoliko znižala, in sicer s treh odstotkov na 2,6 odstotka. Kazalniki tekoče dinamike zaposlovanja pa po navedbah centralne banke kažejo na bolj izrazito umirjanje.

V Banki Slovenije so omenili tudi, se je medletna nominalna rast povprečne bruto plače maja in junija znižala pod štiri odstotke, predvsem zaradi upočasnitve v zasebnem sektorju, kljub temu pa je rast nominalnih plač ostala višja kot lani. "To je v letošnjem drugem četrtletju poleg nekoliko nižje inflacije omogočilo ohranitev rasti realne mase plač nad petimi odstotki, kar je primerljivo z istim lanskim obdobjem in spodbudno z vidika nadaljnje rasti zasebne potrošnje," so dodali.

Medletna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je medtem avgusta s porastom na 2,4 odstotka precej preseгла pričakovanja. K zvišanju je prispevala predvsem visoka rast cen obleke in obutve, ki je avgusta medletno dosegla že pet odstotkov. Inflacija v evrskem območju se medtem ohranja pri enem odstotku. Nadpovprečno visoko slovensko inflacijo vzdržuje predvsem visoka rast cen storitev, so navedli na banki.

Podobno kot v Sloveniji se gospodarske razmere poslabšujejo tudi v območju z evrom. Medletna rast BDP, ki se upočasnjuje vse od tretjega četrtletja leta 2017, je bila v letošnjem drugem četrtletju le še 1,1-odstotna, k čemur so največ prispevale slabše razmere v nemškem gospodarstvu. V primerjavi s prvim četrtletjem se je poglobil padec industrijske proizvodnje, rast gradbene aktivnosti in prihodkov v trgovini na drobno pa se je upočasnila. Po pričakovanjih naj bi se podobna gibanja nadaljevala tudi v nadaljevanju letošnjega leta, so sklenili. (sta)

30.8.2019 11:16

Gospodarska rast v 2018 po letni oceni pri 4,1 odstotka

Ljubljana, 30. avgusta (STA) - Gospodarska rast je bila v letu 2018 po prvi letni oceni državnega statističnega urada realno 4,1-odstotna, kar je 0,4 odstotne točke manj od februarske ocene in za 0,7 odstotne točke manj kot v 2017. V tekočih cenah je BDP lani znašal 45,755 milijarde evrov, kar pomeni 6,4-odstotno rast.

Saldo zunanje menjave je bil lani še vedno močno pozitiven in je dosegel 3,789 milijarde evrov. Je bil pa nekoliko nižji kot leto prej (realno za 0,2 odstotka BDP). Obseg izvoza se je povečal za 6,6 odstotka, obseg uvoza pa za 7,7 odstotka.

Končna potrošnja gospodinjstev se je realno povečala za 3,4 odstotka, največji prispevek k temu je bil v skupini izdatkov za transportna sredstva in storitve. Končna potrošnja sektorja država se je povečala za 3,2 odstotka.

Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je povečal za 9,4 odstotka, predvsem zaradi povečanja investicij podjetij v stroje in opremo. Povečale so se tako investicije v transportna sredstva (realno za 7,2 odstotka) kot investicije v druge stroje in opremo (realno za 11,9 odstotka). Pomemben je bil tudi prispevek investicij v nestanovanjske zgradbe, te so se realno povečale za 11,5 odstotka.

Bruto investicije v osnovna sredstva so predstavljale 19,2 odstotka BDP, kar je 0,9 odstotne točke več kot v 2017.

Zaloge proizvodov, nedokončane proizvodnje, materiala in trgovskega blaga so se tudi lani povečale, skupaj za 850 milijonov evrov.

K 4,1-odstotni realni gospodarski rasti je s povečanjem dodane vrednosti prispevala večina proizvodnih dejavnosti. Največji je bil prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), **gradbeništvo** (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke).

Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 odstotka, število samozaposlenih pa za 2,5 odstotka. Skupna zaposlenost se je povečala za 3,2 odstotka in je bila ocenjena na 1.020.719 oseb, od tega jih je bilo zaposlenih 81 odstotkov, ostali so bili samozaposleni.

Bruto domači proizvod in drugi agregati nacionalnih računov ter zaposlenost, Slovenija, 2018

Gospodarska rast v letu 2018 4,1-odstotna

Opravljen je bila načrtovana obsežna revizija podatkov za leta od 1995 naprej in pripravljena prva letna ocena BDP za leto 2018. Po tej oceni se je BDP v primerjavi z letom prej povečal nominalno za 6,4 %, v obsegu pa za 4,1 %.

30.8.2019 | brez statusa

DELI OBJAVO:..

Jure Lasnibat

[Povzraščavanje po podatkih](#)

Objavljamo podatke nacionalnih računov po opravljeni načrtovani obsežni reviziji in prvo letno oceno BDP za leto 2018. Skupen vpliv številnih pozitivnih in negativnih sprememb na vrednost podatkov je manjši kot ob prejšnji obsežni reviziji, objavljeni v letu 2014. Revidirana je celotna podatkovna vrsta od leta 1995.

Gospodarska rast v letu 2018 4,1-odstotna

Po oceni bruto domačega proizvoda za leto 2018, pripravljeni na podlagi prvih letnih podatkovnih virov, je BDP znašal 45.755 milijonov EUR. To je nominalno za 6,4 % več kot v letu 2017, v obsegu oz. z izločenim vplivom cenovnih sprememb pa za 4,1 % več kot v letu 2017.

V 2018 vse izdatkovne komponente BDP višje kot v 2017

Saldo zunanje menjave je bil v letu 2018 še vedno močno pozitiven (3.789 mio. EUR) in nekoliko nižji kot v letu 2017 (realno za -0,2 % BDP). Obseg izvoza se je povečal za 6,6 %, obseg uvoza pa za 7,7 %. Končna potrošnja gospodinjstev se je v obsegu povečala za 3,4 %, največji prispevek k temu je bil v skupini izdatkov za transportna sredstva in storitve. Končna potrošnja sektorja država se je v obsegu povečala za 3,2 %.

Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je povečal za 9,4 %, predvsem zaradi povečanja investicij v stroje in opremo; povečale so se tako investicije v transportna sredstva (realno za 7,2 %) kot investicije v druge stroje in opremo (realno za 11,9 %). Pomemben je bil tudi prispevek investicij v nestanovanjske zgradbe (te so se realno povečale za 11,5 %). Bruto investicije v osnovna sredstva so v letu 2018 predstavljale 19,2 % BDP ali za 0,9 odstotne točke več kot v letu 2017.

Zaloge proizvodov, nedokončane proizvodnje, materiala in trgovskega blaga so se tudi v letu 2018 povečale, skupaj za 850 mio. EUR.

Dodana vrednost višja v večini dejavnosti

K 4,1-odstotni gospodarski rasti je v letu 2018 s povečanjem dodane vrednosti prispevala večina proizvodnih dejavnosti. Največji je bil prispevek predelovalnih dejavnosti (0,7 odstotne točke), sledile so dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (0,6 odstotne točke), **gradbeništvo** (0,4 odstotne točke) ter promet in skladiščenje (0,4 odstotne točke).

Delež sredstev za zaposlene večji kot v 2017

Delež sredstev za zaposlene v BDP je bil v letu 2018 za 0,4 odstotne točke večji kot v letu 2017 in je predstavljal 49,9 % BDP. Delež neto davkov na proizvodnjo in uvoz se je zmanjšal za 0,2 odstotne točke na 12,9 % BDP. Delež potrošnje stalnega kapitala se je zmanjšal za 0,3 odstotne točke na 19,0 % BDP. Delež neto poslovnega presežka in raznovrstnega dohodka je bil 18,3 % BDP (0,0 odstotne točke spremembe glede na 2017).

Skupna zaposlenost preseгла milijon oseb

Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za 3,3 %, število samozaposlenih pa za 2,5 %. Skupna zaposlenost se je v letu 2018 povečala za 3,2 % in je bila ocenjena na 1.020.719 oseb, od tega je bilo zaposlenih 81 %, samozaposlenih pa 19 %.

Več o reviziji

Pri običajnih revizijah podatkov nacionalnih računov se revidirajo podatki nekaj preteklih let in gre večinoma za rutinsko posodabljanje podatkov z dodatnimi podatkovnimi viri. Tokrat so bili revidirani podatki za celotno obdobje od leta 1995 in opravljenih je bilo veliko več revizijskih korakov kot običajno. Gre za časovno usklajevanje politike revizij podatkov nacionalnih računov evropskih držav, katerega namen je zagotavljati primerljivost podatkov med državami.

Večina revizijskih korakov je bila opravljena na podlagi rezultatov preverjanja kakovosti podatkov nacionalnih računov za administrativne namene (za določanje prispevka v proračun EU, ugotavljanje presežnega primanjkljaja in dolga države, določanje upravičenosti do evropskih sredstev), pri čemer Evropska komisija od držav članic zahteva, da izvedejo ukrepe za zagotovitev skladnosti ocen z metodološko podlago in zagotovitev primerljivosti podatkov med državami. Te zahteve so za posamezne države različne, odvisno od ugotovitev v postopkih preverjanja. Postopki zadnjega preverjanja še niso končani, se pa končujejo. Za Slovenijo so na spremembo vrednosti ocen najbolj vplivale naslednje revizijske točke: vključitev sprememb zalog stoječega lesa (ocenjevanje proizvodnje lesa vzdrževanih gozdov že v času rasti, ne šele ob poseku), vključitev davka na dodano vrednost, ki ni bil plačan državi ob prenehanju poslovanja proizvajalcev, popravki izključitve dobičkov in izgub iz lastnine zalog, popravki prilagoditve vrednotenja na osnovne cene za proizvode za lastno porabo, preverjanje tržnosti in institucionalna sektorizacija pravnih oseb zasebnega prava.

Vrednosti ocen bruto domačega proizvoda v posameznih letih so se po reviziji spremenile v razponu od -0,4 % do +0,6 %, v povprečju pa za 0,0 % BDP. Stopnje gospodarske rasti so se spremenile v razponu od -0,5 do +0,3 odstotne točke, v povprečju pa za 0,0 odstotne točke.

Bruto domači proizvod – revizija 2019

Leto	BDP v tekočih cenah			Rast obsega BDP		
	Pred revizijo	Objava 2019	Revizija	Pred revizijo	Objava 2019	Revizija
	Mio. EUR		%	%		Odstotne točke
1995	10.522	10.561	0,4			
1996	12.132	12.147	0,1	3,5	3,2	-0,3
1997	13.827	13.837	0,1	5,1	5,0	-0,1
1998	15.337	15.352	0,1	3,3	3,3	0,0
1999	17.210	17.227	0,1	5,3	5,3	0,1
2000	18.902	18.853	-0,3	4,2	3,7	-0,5
2001	21.147	21.148	0,0	2,9	3,2	0,3
2002	23.622	23.549	-0,3	3,8	3,5	-0,3
2003	25.668	25.613	-0,2	2,8	3,0	0,1
2004	27.673	27.628	-0,2	4,4	4,4	0,0
2005	29.227	29.114	-0,4	4,0	3,8	-0,2
2006	31.555	31.470	-0,3	5,7	5,7	0,1
2007	35.153	35.073	-0,2	6,9	7,0	0,0
2008	37.951	37.926	-0,1	3,3	3,5	0,2
2009	36.166	36.255	0,2	-7,8	-7,5	0,2
2010	36.252	36.364	0,3	1,2	1,3	0,1
2011	36.896	37.059	0,4	0,6	0,9	0,2
2012	36.076	36.253	0,5	-2,7	-2,6	0,0
2013	36.239	36.454	0,6	-1,1	-1,0	0,1
2014	37.603	37.634	0,1	3,0	2,8	-0,2
2015	38.863	38.853	0,0	2,3	2,2	-0,1
2016	40.357	40.367	0,0	3,1	3,1	0,1
2017	43.000	42.987	0,0	4,9	4,8	0,0
2018		45.755			4,1	

Vir: SURS

Dodana vrednost po proizvodnih dejavnostih in BDP v letu 2018

	V tekočih cenah	Delež v BDP	Letna sprememba obsega	Prispevek k rasti BDP
	Mio. EUR	%		Odstotne točke
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	963	2,1	12,5	0,2
B Rudarstvo	144	0,3	3,3	0,0
C Predelovalne dejavnosti	9.346	20,4	3,6	0,7
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	890	1,9	1,2	0,0
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	343	0,8	11,0	0,1
F Gradbeništvo	2.286	5,0	8,0	0,4
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	4.848	10,6	5,8	0,6
H Promet in skladiščenje	2.573	5,6	6,2	0,4
I Gostinstvo	983	2,1	6,4	0,1
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.538	3,4	4,3	0,1
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.519	3,3	-0,8	0,0
L Poslovanje z nepremičninami	2.939	6,4	0,6	0,0
V tem: pripisana stanovanjska dejavnost gospodinjstev	2.397	5,2	-0,5	0,0
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	2.784	6,1	5,4	0,3
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	1.304	2,9	8,1	0,2
O Dejavnosti javne uprave in obrambe, obvezna socialna varnost	2.256	4,9	0,6	0,0
P Izobraževanje	2.084	4,6	1,1	0,1
Q Zdravstvo in socialno varstvo	2.062	4,5	3,2	0,1
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	528	1,2	-0,2	0,0
S Druge dejavnosti	415	0,9	3,8	0,0
T Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	31	0,1	0,7	0,0
U Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles				
Dodana vrednost skupaj	39.838	87,1	4,1	3,5
Neto davki na proizvode	5.916	12,9	4,5	0,6
Bruto domači proizvod	45.755	100,0	4,1	4,1

Vir: SURS

Izdatkovna struktura BDP v letu 2018

	V tekočih cenah	Delež v BDP	Letna sprememba obsega
	Mio. EUR		%
Domača potrošnja skupaj	41.966	91,7	4,7
Končna potrošnja	32.316	70,6	3,4
Gospodinjstva	23.542	51,5	3,4
NPISG	380	0,8	4,1
Država	8.394	18,3	3,2
Bruto investicije	9.650	21,1	9,6
Bruto investicije v osnovna sredstva	8.799	19,2	9,4
Spremembe zalog ¹⁾	850	1,9	0,2
Spremembe vrednostnih predmetov ¹⁾	2	0,0	0,0
Saldo menjave s tujino¹⁾	3.789	8,3	-0,2
Izvoz blaga in storitev	39.065	85,4	6,6
Izvoz blaga	31.133	68,0	6,5
Izvoz storitev	7.931	17,3	7,2
Uvoz blaga in storitev	35.276	77,1	7,7
Uvoz blaga	30.005	65,6	8,5
Uvoz storitev	5.271	11,5	3,0
Bruto domači proizvod	45.755	100,0	4,1

Pri komponentah, označenih z ¹⁾, je namesto letne spremembe obsega prikazan prispevek k rasti BDP.
Vir: SURS

Dohodkovna struktura BDP v letu 2018

	V tekočih cenah	Delež v BDP	Letna sprememba deleža
	Mio. EUR	%	Odstotne točke
Bruto domači proizvod	45.755	100,0	
Sredstva za zaposlene	22.813	49,9	0,4
Neto davki na proizvodnjo in uvoz	5.914	12,9	-0,2
Bruto poslovni presežek in raznovrstni dohodek	17.028	37,2	-0,3
Poraba stalnega kapitala	8.674	19,0	-0,3
Neto poslovni presežek in raznovrstni dohodek	8.353	18,3	0,0

Vir: SURS

Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

IZBOR DNEVA: Novosti

30.8.2019

Novosti - Bruto domači proizvod (BDP) je bil v drugem četrtnetju 2019 za 2,5 % višji kot v drugem četrtnetju 2018. BDP z izločenimi sezonskimi in koledarskimi vplivi je bil v drugem četrtnetju 2019 za 2,6 % višji kot v drugem četrtnetju 2018 in za 0,2 % višji kot v prvem četrtnetju 2019.

BDP, SLOVENIJA, 2. ČETRRTLETJE 2019

30. 8. 2019

Bruto domači proizvod se je v drugem četrtnetju 2019 povečal za 2,5 %

Visoka rast izvoza in uvoza

Tako izvoz kot tudi uvoz sta se v drugem četrtnetju 2019 znova zelo povečala. Izvoz se je tokrat povečal za 9,4 %, kar je bila najvišja rast izvoza v zadnjem letu in pol (oz. v zadnjih šestih četrtnetjih). Uvoz se je povečal še izraziteje, za 12,3 %, in tudi tokratno povečanje uvoza je bilo najvišje v zadnjem letu in pol. Zunanjetrgovinski presežek je bil zaradi različnih gibanj rasti izvoza in uvoza nekoliko nižji; njegov prispevek k rasti BDP je bil negativen, in sicer 1,3 odstotne točke.

Domača potrošnja večja

Domače trošenje se je v drugem četrtnetju 2019 glede na isto obdobje leta 2018 povečalo za 4,2 %. K višji rasti domačega trošenja sta pozitivno prispevali tako končna potrošnja kot bruto investicije. **Končna potrošnja** se je povečala za 2,7 % ali za prav toliko kot v prejšnjem četrtnetju. Trošenje gospodinjstev se je v okviru končnega trošenja povečalo bolj kot v prejšnjem četrtnetju (za 3,4 %), trošenje države pa je bilo opazno nižje kot v preteklih četrtnetjih (povečalo se je za 1,0 %).

Bruto investicije so se povečale za 9,2 %, od tega investicije v osnovna sredstva za 6,9 %. Med investicijami v osnovna sredstva so se izraziteje povečale investicije v gradbene objekte (za 13,4 %), rast investicij v stroje in opremo pa je bila precej nižja kot v prejšnjih četrtnetjih (povečale so se za 1,3 %). Razmeroma nizka rast investicij v stroje in opremo je bila posledica tako investicij v transportno opremo kot investicij v druge stroje in opremo. Investicije v transportno opremo so se namreč po več kot štirih letih rasti tokrat zmanjšale (za 6,2 %). Investicije v druge stroje in opremo so izrazito naraščale v letu 2017 in večini leta 2018 (rast je bila od 10,7- do 16,8-odstotna). V zadnjih treh četrtnetjih se rast teh investicij postopoma umirja; tokrat so se povečale za 4,0 %. Spremembe zalog so tokrat na rast BDP vplivale pozitivno, in sicer so prispevale 0,6 odstotne točke.

Zaposlenost višja za 2,6 %

Vseh zaposlenih je bilo v drugem četrtnetju 2019 1.043.907 ali za 26.422 več kot v drugem četrtnetju 2018. Največ oseb se je v tem četrtnetju zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, v **gradbeništvu**, v dejavnostih promet, trgovina in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Revizija podatkov

Podatki, ki jih objavljamo tokrat, so revidirani in usklajeni z letnimi podatki o BDP od leta 2010 (v tekočih cenah) oz. od leta 2011 dalje (v stalnih cenah). Podatkovne vrste za obdobji 1995-2009 oz. 1996-2010 bomo objavili 30. 9. 2019.

Opombe

Vse primerjave v tem besedilu se nanašajo, če ni posebej omenjeno, na originalne podatke, na spremembe obsega (oziroma realne spremembe) ter na spremembe glede na isto četrtnetje v prejšnjem letu.

Podrobnejši podatki

Podrobnejši podatki so objavljeni v podatkovni bazi **SiStat**.

Vir: **SURS**

> **Celotno besedilo**

Ali veste, kako napotiti svoje delavce v Avstrijo?

30. avgust 2019

V sklopu svojih dejavnosti kot poslovni klub [Slovenska gospodarska zveza](#) nudi pomoč slovenskim podjetjem pri raznih vprašanjih glede delovanja v [Avstriji](#). Med drugim lahko na njihovi spletni strani najdete informacije o ustanavljanju družb, prodaji izdelkov in opravljanju storitev v sosednji državi Slovenije. Več informacij najdete [tukaj](#).

Napotitev delavcev

Slovenska podjetja lahko začasno napotijo svoje delavce čez mejo – toda kakšni postopki so zato potrebni? Priglasitev se opravi elektronsko preko obrazca ZKO3 (z naročnikom je sklenjena podjemna pogodba) ali ZKO4 (posojanje delovne sile) pred začetkom del. Spremembe je potrebno javiti na ZKO. Napoteni delavec in slovenski delodajalec morata skleniti aneks k pogodbi o zaposlitvi ali zaposlitveni list (»Dienstzettel«), v katerem so določene pravice delavca za čas napotitve.

Pristojni organ je:

[Zentrale Koordinationsstelle des Bundesministeriums für Finanzen und die Kontrolle illegaler Beschäftigung](#),
e-pošta: post.zko@bmf.gv.at

Dokumenti, ki morajo biti na razpolago v primeru nadzora za vse priglašene delavce, v nemškem jeziku, so: za podjetje:

- priglasitev v skladu s § 373 a GewO 1994 in
- izpisek iz Ajpesa

za delavce:

- A1 obrazec
- priglasitev ZKO3/ZKO4
- dovoljenje za zaposlitev delavcev v domači državi (npr. delovno dovoljenje/viza za Slovenijo ipd.),

- delovna pogodba (lahko v angleškem jeziku)
- zaposlitveni list ali aneks, ki določa pravice delavca za časa napotitve
- plačilna lista
- potrdilo o plačilu/nakazilu plače delavcu
- popis ur
- dokumentacija v zvezi z razporeditvijo delavca v avstrijsko kolektivno pogodbo
- dokumentacija v zvezi s plačo (Lohnaufzeichnungen).

Delavce, ki so državljani »tretjih držav«, so redno zaposleni in imajo urejen status v RS, je mogoče napotiti. Pridobiti je treba potrdilo o napotitvi. Obstajajo omejitve v zvezi s posojanjem delovne sile.

Plača, prejemki in druge pravice

Napotenim delavcem pripadajo plača, prejemki, plačilo nadur, odmor in počitek ter druge pravice v skladu s kolektivno pogodbo, ki velja za določeno delo, ki ga delavec opravlja v Avstriji. Na področju **gradbeništva** je treba plačati prispevke v avstrijski Sklad za dopuste in odpravnine gradbenih delavcev (BUAK). Prispevke lahko koristi le delavec.

Prispevki za socialno zavarovanje in pokojnino se za napotene delavce plačujejo v Sloveniji, če je delavec napoten do 2 leti.

Če slovensko podjetje redno opravlja storitve za določenega avstrijskega naročnika, če je delavec vključen v organizacijo naročnika in če je od naročnika gospodarsko odvisen, se šteje, da je sklenjeno delovno razmerje z avstrijskim naročnikom in se prispevki plačujejo v Avstriji.

Dodatne informacije:

[Slovenska gospodarska zveza](#)

E: office@sgz.at